



תמצית דוחות כספיים  
ליום 30 בספטמבר 2018  
מגדל חברה לביטוח בע"מ





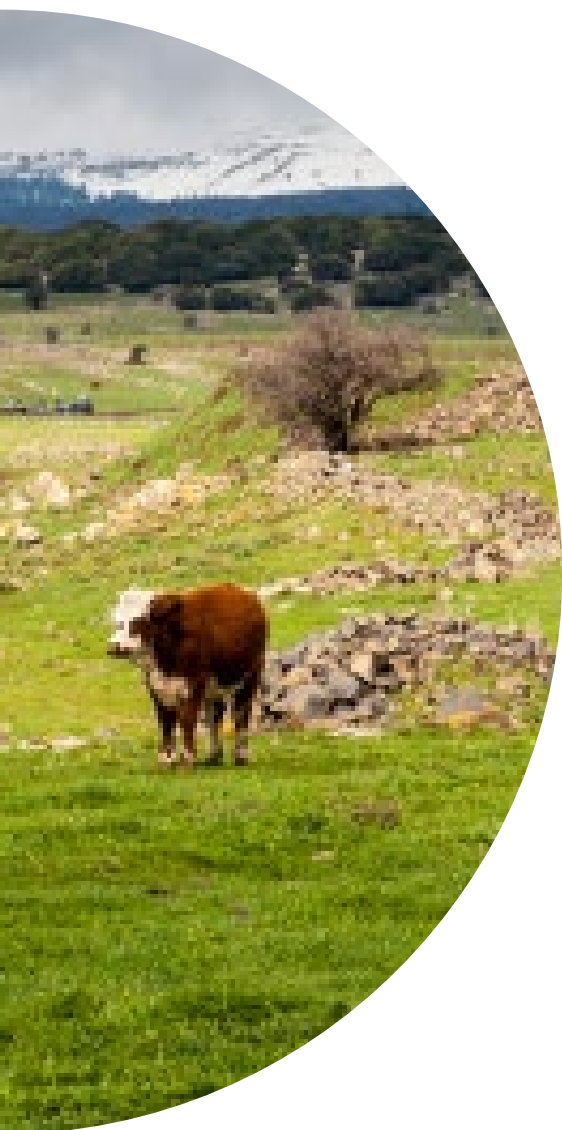
# תוכן העניינים

**פרק 1** דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

**פרק 2** הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

**פרק 3** דוחות כספיים מאוחדים

**פרק 4** דוח יחס כושר פירעון כלכלי



## מגדל חברה לביטוח בע"מ

מספר חברה: 52-000489-6 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה  
טלפון: 076-8868959, 076-8868962 פקסימיליה: 03-9238988  
דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdal.co.il

# דירקטוריון

- פרופ' עוזדד שריג - יו"ר
- שלמה אליהו
- רונית בודו - דח"צ
- אברהם ביגר - דח"צ
- מירב בן כנען הלר - דח"צ
- עזריאל מוסקוביץ
- ד"ר גבריאל פיקר





# דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד



## פרק 2 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד - תוכן עניינים

1	..... תיאור הקבוצה.....	1
1.1	..... כללי.....	1
1.2	..... התפתחויות עיקריות בקבוצה במהלך שנת 2018 ועד למועד פרסום הדוח.....	1
2	..... הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד.....	3
2.1	..... ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות.....	3
2.2	..... תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדווח.....	3
2.3	..... תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת.....	4
2.4	..... תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך.....	5
2.5	..... פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים.....	7
2.6	..... תחום ביטוח בריאות.....	7
2.7	..... תחום ביטוח כללי.....	8
2.8	..... נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים.....	9
2.9	..... מקורות מימון.....	9
3	..... מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית.....	10
3.1	..... סביבה מקרו כלכלית.....	10
3.2	..... משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס סולבנסי 2.....	11
4	..... שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים.....	12
4.1	..... הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים באופן כללי והוראות כלליות.....	12
4.2	..... הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך.....	13
4.3	..... הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי.....	14
5	..... היבטי ממשל תאגידי.....	15
5.1	..... שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בקבוצה.....	15
5.2	..... מינוי נושאי משרה ושינויים במבנה הארגוני בגופים המוסדיים בקבוצה.....	16
6	..... אירועים לאחר תקופת הדיווח.....	16

## דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "מגדל", "מגדל ביטוח") לתקופת של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם הדוח התקופתי המלא לשנת 2017 מיום 26 במרס 2018 ("הדוח התקופתי").

### 1. תיאור הקבוצה

#### 1.1. כלי

מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "מגדל", "מגדל ביטוח"), באמצעות חברות הבנות שלה ("קבוצת מגדל", "הקבוצה"), פועלת בעיקר בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל. בעלת השליטה המלאה בחברה הינה מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("מגדל אחזקות" ו/או "קבוצת מגדל אחזקות"). נכון למועד דוח זה, חברת אליה הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ, מחזיקה כ-68.46% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות. לפרטים נוספים בדבר אחזקות בעלי השליטה בחברה, למבנה האחזקות העיקרי של הקבוצה ולתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה, ראה סעיפים 2.2, 2.3 ו-3 בחלק א' לדוח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד ("תיאור עסקי התאגיד").

### 1.2. התפתחויות עיקריות בקבוצה במהלך שנת 2018 ועד למועד פרסום הדוח

להלן עדכונים לתיאור המובא בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי:

#### 1.2.1. השפעת הסביבה הכלכלית ותנודתיות בעקום הריבית חסרת הסיכון

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מסביבת ריבית נמוכה ומתנודתיות של עקום הריבית. לשיעורי הריבית הנמוכים השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה, ובכלל זה על גובה ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה.

בהמשך לתנודתיות ניכרת של עקום הריבית שאפיינה את שנת 2017 אשר בסיכומה חלה ירידה של עקום הריבית לעומת סוף שנת 2016, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ("התקופה המדווחת") המשיכה התנודתיות בעקום הריבית, תוך עלייה לעומת סוף שנת 2017 אשר התרכזה ברבעון השני של השנה. ברבעון השלישי של שנת 2018 ("הרבעון המדווח") חלה ירידה קלה של עקום הריבית.

השפעת השינויים בעקום הריבית כאמור, הביאו בסיכומה של התקופה המדווחת לקיטון בעתודות ביטוח החיים בסך של כ-435 מיליון ש"ח (לפני מס), ואילו ברבעון המדווח חל גידול בעתודות ביטוח החיים בסך של כ-48 מיליון ש"ח (לפני מס). בדבר רגישות הרווח (והפסד) וההתחייבויות הביטוחיות לשינויים בריבית, ראה באור 1.ב.37 (א) בדוחות הכספיים לשנת 2017.

במקביל, בתקופה המדווחת חל קיטון בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, שנבע מירידות שיעורים במדדי אגרות החוב וקוזז בחלקו בשל עליות במדדי המניות. מנגד, ברבעון המדווח נרשם גידול בהכנסות מהשקעות אשר הושפע מעליות במדדי המניות. לפירוט נוסף, ראה סעיפים 2.1 ו-3.1 להלן.

בנוסף, לשינויים בעקום הריבית השפעה גם על ההתחייבויות האקטואריות של עמיתי קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי הקבוצה כמפורט להלן:

ביחס לחשבונות העמיתים מקבלי הקצבה בקרנות הפנסיה החדשות שמועד זכאותם חל לפני 1 בינואר 2018 וביחס לסך כל המבטחים ביוזמה הוותיקה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("קרן הפנסיה יוזמה ותיקה"), חל קיטון בהתחייבויות בתקופה המדווחת כתוצאה מעלייה של עקום הריבית המשמש להיוון ההתחייבויות כלפיהם. יצוין כי הריבית הינה רק חלק ממנגנון האיזון האקטוארי, והעודף/ גירעון נקבע גם לפי תוצאות ההשקעות והשפעת גורמים דמוגרפיים.

#### 1.2.2. הנפקת כתבי התחייבויות נדחים (אג"ח סדרה ו')

לפרטים ומידע בדבר הנפקת אגרות החוב (סדרה ו') ("אג"ח ו') אשר תמורתן הופקדה ונרשמה בדוחות הכספיים של החברה ביום 1 בינואר 2018, לרבות העובדה שתמורתן תוכר כהון רובד 2 במגדל ביטוח, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של הון רובד 2 בהתאם לאישורי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ("הממונה"), ראה באור 7.7 לדוחות הכספיים.

- 1.2.3. **אישור עקרוני של דירקטוריון החברה ודירקטוריון מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ ("מגדל גיוס הון") להנפקה לציבור של אגרות חוב (סדרה ז')**
- ביום 27 בנובמבר 2018, דירקטוריון החברה ודירקטוריון מגדל גיוס הון אישרו באופן עקרוני ביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים ("אגרות חוב סדרה ז"), בסכום של עד 1.4 מיליארד ש"ח, אשר תמורתה מיועדת להיות מוכרת בעתיד כהון רובד 2 של מגדל ביטוח בכפוף למגבלות על שיעור המירבי של הון רובד 2, כאמור בהוראות הממונה. תמורת ההנפקה, מיועדת לשמש לפידיון מוקדם מלא של אגרות החוב סדרות א' ו-ב', בהתאם לתנאיהן, אשר הנפיקה מגדל גיוס הון בחודש ינואר 2012 וחודש דצמבר 2012, בהתאמה, וזאת אם וככל שיבוצע פדיון מוקדם של אגרות החוב (סדרות א'-ו-ב') כאמור, ויעשה בכפוף לאישור האורגנים המוסמכים. היקף ההנפקה, תנאי אגרות החוב וכן הריבית ו/או ההצמדה שיישאו, אם וככל שיישאו, יהיו כפי שייקבע בדוח הצעת המדף שיפורסם, אם וככל שיפורסם, על ידי מגדל גיוס הון, על פיו יונפקו אגרות החוב, אם וככל שיונפקו.
- הנפקת אגרות החוב כפופה לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה אישור הממונה ואישור הבורסה לניירות ערך לרישום למסחר של אגרות החוב.
- בהקשר לכך, ביום 27 בנובמבר 2018 קיבלה מגדל ביטוח דירוג Aa3 לכתבי ההתחייבות ("אגרות חוב סדרה ז") כאמור.
- יובהר, כי אין כל ודאות כי אכן יפורסם דוח הצעת מדף על ידי מגדל גיוס הון כאמור וכי הנפקה כאמור אכן תבוצע ו/או כי תבוצע בתנאים האמורים לעיל.
- 1.2.4. **דירוג מגדל ביטוח ואגרות החוב שגויסו באמצעות מגדל גיוס הון**
- בחודש ספטמבר 2018 הודיעה חברת מידרוג בע"מ כי היא מותירה על כנו דירוג של Aa1.1 לאיתנות הפיננסית (IFS) של החברה, וכן דירוג של Aa2.il(hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון שלישוני מורכב) ודירוג של Aa3.il(hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב והון רובד 2) שהנפיקה החברה באמצעות מגדל גיוס הון. אופק הדירוג יציב. לפירוט ראה דוח מידי של מגדל אחזקות המובא על דרך ההפניה מיום 25 בספטמבר 2018 מספר אסמכתא (2018-01-089559).
- 1.2.5. **תוכנית ניהול הון וקביעת יעד הון**
- בחודש נובמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה תוכנית ניהול הון. בתוכנית כאמור, קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2 ("יעד הון"). יעד ההון יעלה בהדרגה בכ-3% כל שנה, החל מ-100% נכון ליום 31 בדצמבר 2017 ועד לשיעור של 120% ביום 31 בדצמבר 2024 (תום תקופת הפריסה). מובהר בזאת כי אין ודאות כי החברה תעמוד ביעד הון זה בכל נקודת זמן.
- 1.2.6. **בחירה מחדש של רואי החשבון המבקרים**
- ביום 29 ביולי 2018 אישרה האסיפה הכללית של החברה את בחירתם מחדש של רואי החשבון המבקרים של החברה והסמיכה את דירקטוריון החברה לקבוע את שכרם.
- 1.2.7. **זכייה של החברה במכרז החשב הכללי לביטוח רכבי עובדי המדינה לשנים 2019-2020**
- בהתאם להודעה שנמסרה למגדל ביטוח על ידי אגף החשב הכללי של משרד האוצר, החברה נבחרה כאחת החברות אשר זכו במכרז ביטוח רכב לעובדי המדינה לשנים 2019-2020 ("הודעת הזכייה").
- בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבוטחים שנתקבלו מחברות הביטוח הזוכות במכרז לשנת 2018, מספר המבוטחים בביטוח מקיף וחובה ביצרנים בהם זכתה החברה הינו 35,165 מבוטחים, ובביטוחי צד ג' הינו 6,635 מבוטחים. עוד נאמר בהודעת הזכייה, כי אין עורך המכרז מחויב בהיקף מבוטחים או היקף כספי כלשהם. ביטוח עובדי המדינה יכנס לתוקף החל מתחילת שנת 2019.
- לראשונה, מכרז החשב הכללי לביטוח רכבי עובדי המדינה נערך לשנתיים (במקום לשנה אחת בלבד) וכולל מנגנון של הפחתת פרמיה בשנה השנייה.
- בכפוף לאמור, להערכת החברה, אומדן הפרמיה השנתית הינו בהיקף של כ-200 מיליון ש"ח. מגדל ביטוח אינה יודעת להעריך, בשלב זה, כיצד תשפיע הזכייה במכרז על תוצאותיה הכספיות.

## 2. הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד

## 2.1 ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

מיליוני ש"ח	1-9/2017	1-9/2018	2017	7-9/2018	7-9/2017	שינוי ב-%	שינוי ב-%
<b>תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך</b>							
פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים <sup>(1)</sup>	13,304.1	14,003.3	18,213.5	4,767.8	4,547.8	5%	5%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	367.7	735.4	423.9	187.8	(164.7)		
רווח (הפסד) כולל לפני מס	447.8	650.6	556.6	199.2	(51.7)		
<b>תחום ביטוח בריאות</b>							
פרמיות שהורוחו ברוטו	978.0	1,103.3	1,325.7	380.0	336.2	13%	13%
רווח לתקופה לפני מס	49.2	84.5	46.6	60.3	11.7		
רווח כולל לפני מס	57.7	74.6	57.2	61.4	22.6		
<b>תחום ביטוח כללי</b>							
פרמיות שהורוחו ברוטו	1,807.6	1,788.3	2,380.8	610.3	600.2	(1%)	2%
פרמיות ברוטו	1,746.4	1,920.9	2,202.0	465.0	494.4	10%	(6%)
פרמיות בשייר	1,364.0	1,610.7	1,695.1	387.6	402.7	18%	(4%)
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	35.7	77.9	19.0	61.6	(11.2)		
רווח כולל לפני מס	99.0	33.7	107.1	70.0	40.2		
<b>סך תחומי הפעילות</b>							
סה"כ פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	16,089.8	16,894.9	21,920.1	5,758.0	5,484.3	5%	5%
סה"כ פרמיות ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים <sup>(2)</sup>	16,028.6	17,027.5	21,741.2	5,612.8	5,378.5	6%	4%
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	452.5	897.7	489.6	309.7	(164.2)		
סה"כ רווח כולל לפני מס	604.4	758.9	720.9	330.6	11.1		
<b>אחר<sup>(3)</sup></b>							
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	24.6	19.3	77.5	11.2	(10.6)		
רווח (הפסד) כולל לפני מס	141.8	(65.7)	216.3	28.3	66.6		
<b>רווח (הפסד) לתקופה לפני מסים</b>	<b>477.1</b>	<b>917.0</b>	<b>567.1</b>	<b>321.0</b>	<b>(174.8)</b>		
<b>רווח כולל לתקופה לפני מסים<sup>(4)</sup></b>	<b>746.1</b>	<b>693.2</b>	<b>937.2</b>	<b>358.8</b>	<b>77.7</b>		
<b>מסים על ההכנסה</b>							
מסים על הכנסה - במונחי רווח לתקופה	143.8	298.2	188.6	105.6	(71.7)		
מסים על הכנסה - במונחי רווח כולל	235.2	221.7	313.3	118.5	14.6		
<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>	<b>333.3</b>	<b>618.8</b>	<b>378.5</b>	<b>215.4</b>	<b>(103.1)</b>		
<b>רווח כולל לתקופה</b>	<b>511.0</b>	<b>471.6</b>	<b>623.9</b>	<b>240.3</b>	<b>63.1</b>		
<b>תשואה להון (על בסיס רווח לתקופה)</b>	<b>6.9%</b>	<b>11.3%</b>	<b>7.8%</b>	<b>3.8%</b>	<b>(1.9%)</b>		
<b>תשואה להון (על בסיס רווח כולל)</b>	<b>10.5%</b>	<b>8.6%</b>	<b>12.8%</b>	<b>4.2%</b>	<b>1.2%</b>		
<b>תשואה להון במונחים שנתיים (על בסיס רווח כולל)<sup>(5)</sup></b>	<b>14.0%</b>	<b>11.5%</b>	<b>12.8%</b>	<b>16.8%</b>	<b>4.8%</b>		

<sup>(1)</sup> תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. נתוני דמי הגמולים המיוחסים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר מנוהלות על ידי הקבוצה אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים.

<sup>(2)</sup> בביטוח כללי כולל נתוני פרמיות ברוטו ובביטוח חיים ובריאות כולל פרמיות שהורוחו ברוטו.

<sup>(3)</sup> סעיף אחר כולל בעיקרו את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה וכן הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות וכן התאמות במסגרת איחוד הדוחות.

<sup>(4)</sup> הרווח הכולל לתקופה כולל גם את תוצאות פעילות ההשקעה של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה (תיק הנוסטרו) שטרם מומשו.

<sup>(5)</sup> התשואה להון בכל התקופות המדווחות לעומת התקופות המקבילות אשתקד מחושבת במונחים שנתיים.

## 2.2 תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדוע

ברבעון המדוע נרשם רווח כולל בסך כ-240 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-63 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.



הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע בעיקרו מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון, בעיקר על רקע עלייה בשערי המניות, וכן משיפור בתוצאות החיתומיות (הרווח בניכוי הכנסות מהשקעות ובניכוי השפעת האינפלציה על העתודות) (להלן "תוצאות חיתומיות"). מנגד, ירידה קלה של עקום הריבית ברבעון המדווח גרמה להגדלת ההפרשות בביטוח חיים בסך של כ-48 מיליון ש"ח (לפני מס), לפירוט ראה באור 10 לדוחות הכספיים.

הרווח הכולל ברבעון המקביל אשתקד הושפע בעיקרו מירידה של עקום הריבית שהביאה לגידול בהפרשות בביטוח חיים בסך של כ-411 מיליון ש"ח לפני מס. מנגד, נרשמו רווחים ניכרים מהשקעות על רקע עליות בשערי המניות ושערי אגרות החוב.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה ירידה ניכרת לעומת הרבעון המקביל אשתקד בשל קיטון בתשואות הריאליות שהושגו בהשקעות שאינן אגרות חוב מיועדות. בנוסף, חלה ירידה בהכנסות הריאליות מהשקעות בתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות וכן בהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון<sup>1</sup> בשל קיטון בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המדווח, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-190 מיליון ש"ח לפני מס לעומת כ-199 מיליון ש"ח לפני מס ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט נוסף, ראה סעיף 2.5 להלן.

המכירות החדשות (ללא הגדלות) בביטוח חיים נותרו ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד, ואילו במכירות הפנסיה חלה ירידה.

בביטוח חיים, חלה עלייה בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים. הרווח מסיכון נותר ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד.

בענף הפנסיה חל שיפור בתוצאות בעיקר כתוצאה מירידה בהוצאות הרכישה, ובפרט מקיטון בעמלות.

בתחום ביטוח הבריאות, חל ברבעון המדווח שיפור ניכר בתוצאות החיתומיות (הרווח בניכוי הכנסות מהשקעות ובניכוי השפעת האינפלציה על העתודות) בשל קיטון בתביעות בעיקר בענפי הוצאות רפואיות וכן בשל שיפור בתוצאות ביטוחי הקולקטיבים.

בתחום הביטוח הכללי, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (הרווח בניכוי הכנסות מהשקעות ובניכוי השפעת האינפלציה על העתודות), שהתבטא בעיקרו בענפי הרכב.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן וכן באור 5 לדוחות הכספיים.

### 2.3. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

הרווח הכולל בתקופה המדווחת הסתכם בכ-472 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-511 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל בתקופה המדווחת הושפע בעיקרו מירידה ניכרת בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר על רקע ירידה במדדי אגרות החוב. מנגד, שינויים בעקום הריבית הביאו לקיטון בהפרשות בסך של כ-435 מיליון ש"ח לפני מס שרשמה החברה בביטוח חיים, לעומת גידול בהפרשות בסך של כ-215 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמתואר להלן. כמו כן, חל שיפור בתוצאות החיתומיות.

בביטוח חיים, עלייה של עקום הריבית בתקופה המדווחת גרמה להקטנת ההפרשות בסך של כ-435 מיליון ש"ח לפני מס, מזה: קיטון של כ-128 מיליון ש"ח לפני מס בגין בחינת נאותות העתודות (LAT), וקיטון בסך של כ-307 מיליון ש"ח בעתודה המשלימה לגמלאות. בתקופה המקבילה אשתקד, בשל ירידת עקום הריבית, חל גידול בהפרשות אלו בסך של כ-215 מיליון ש"ח לפני מס, לפירוט ראה באור 10 לדוחות הכספיים. מנגד, בביטוח כללי, הירידה של עקום הריבית לטווח קצר ובינוני בתקופה המדווחת הביאה להגדלת ההפרשות בענפי החבויות בסך של כ-22 מיליון ש"ח, בענפים בהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. לפירוט ראה סעיף 2.7 להלן ובאור 10 לדוחות הכספיים.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה ירידה ניכרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשל קיטון בתשואות הריאליות שהושגו בהשקעות שאינן אגרות חוב מיועדות. בנוסף, חלה ירידה ניכרת בהכנסות הריאליות מהשקעות בתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות וכן בהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון<sup>2</sup> בשל קיטון בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה המדווחת, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004,

<sup>1</sup> הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות.

<sup>2</sup> הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות.

הסתכמו בסך של כ-252 מיליון ש"ח לפני מס, לעומת כ-394 מיליון ש"ח לפני מס בתקופה המקבילה אשתקד, בשל קיטון בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה בשווקי ההון. לפירוט נוסף, ראה סעיף 2.5 להלן.

פעילות הקבוצה ותוצאותיה מושפעות במידה ניכרת משווקי ההון, ובין היתר גם משיעורי הריבית הנמוכים אשר להם השלכה על התשואות הגלומות בתיקי הביטוח ובנכסים הפיננסיים האחרים וכנגזרת גם על דמי הניהול / המרווח הפיננסי מהשקעות. בדבר ההתפתחות בשווקי ההון בארץ ובעולם, בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן, ראה גם סעיף 3.1 להלן.

במכירות החדשות (ללא הגדלות) בביטוח חיים חלה עלייה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ואילו במכירות הפנסיה חלה ירידה.

בנוסף, בפנסיה התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לעומת זאת, בגמל חל קיטון בהעברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בביטוח חיים, חלה עלייה בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים. בנוסף, חלה עלייה ברווח מסיכון לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשל קיטון בתביעות. מנגד, חל גידול בהוצאות הנהלה וכלליות.

בענף הפנסיה חל שיפור בתוצאות בעיקר כתוצאה מירידה בהוצאות הרכישה, ובפרט מקיטון בעמלות. בענף הגמל, חלה הרעה בתוצאות בשל גידול בעמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות.

בתחום ביטוח הבריאות, חל בתקופה המדווחת שיפור בתוצאות החיתומיות<sup>3</sup> בשל קיטון בתביעות בעיקר בענפי הוצאות רפואיות וכן בשל שיפור בתוצאות ביטוחי הקולקטיבים.

בתחום הביטוח הכללי, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (וללא השפעת הפרשות המיוחדות כמתואר לעיל), אשר התרכז בביטוחי הרכב.

במגזרי הפעילות האחרים, הכוללים בעיקרם את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, חלה עלייה ברווח בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן וכן באור 5 לדוחות הכספיים.

## 2.4. תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

### היקף הפעילות ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת

**ביטוח חיים** - הפרמיות השוטפות (כולל תקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה) הסתכמו בכ-1,978 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-1,919 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-3%. בתקופה המדווחת הסתכמו הפרמיות השוטפות בכ-5,841 מיליון ש"ח לעומת כ-5,674 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-3%.

הפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח והתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה הסתכמו בכ-528 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-432 ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-22%. בתקופה המדווחת הסתכמו הפרמיות החד פעמיות והתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה בכ-1,506 מיליון ש"ח לעומת כ-1,196 בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-26%.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-1.9%, לעומת כ-2.1% בתקופה המקבילה אשתקד, וברבעון המדווח בכ-1.8%, לעומת כ-2.0% ברבעון המקביל אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר<sup>4</sup>, נכון ליום 30 בספטמבר 2018 היקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתתף ברווחים הסתכם בכ-324 מיליארד ש"ח לעומת כ-287 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2017 (עלייה של כ-13%) ולעומת כ-299 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 (עלייה של כ-8%). היקף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה בביטוח חיים בקבוצה הסתכם בכ-104 מיליארד ש"ח לעומת כ-94 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2017 (עלייה של כ-11%) ולעומת כ-98 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 (עלייה של כ-7%).

**קרנות פנסיה** - דמי הגמולים הסתכמו בכ-1,819 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-1,760 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-3%. בתקופה המדווחת הסתכמו דמי הגמולים בכ-5,357 מיליון ש"ח לעומת כ-5,114 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-5%. העלייה הושפעה ממכירות חדשות ומהגדלות שגר, בניכוי ביטולים.

<sup>3</sup> ראה הגדרת תוצאות חיתומיות בסעיף 2.2 לעיל.

<sup>4</sup> מבוסס על נתוני אתר "ביטוח נט".

בתקופה המדווחת, בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים<sup>5</sup> לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העברות הכספיים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-1,185 מיליון ש"ח (לעומת כ-1,599 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הסתכמו בכ-2,809 מיליון ש"ח (לעומת כ-3,170 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). כתוצאה, העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-1,624 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת (לעומת כ-1,571 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה ומנגד העברות הכספיים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הושפעו בחלקן מיישום הוראות חוזר בעניין איחוד חשבונות קיימים בקרנות פנסיה חדשות - הוראת שעה - יישום נוסף, לפירוט ראה סעיף 6.3.9 לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

על פי נתוני משרד האוצר<sup>6</sup> נכון ליום 30 בספטמבר 2018, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קרנות הפנסיה הסתכם בכ-340 מיליארד ש"ח, לעומת כ-289 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 (עלייה של כ-18%) ולעומת כ-304 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 (עלייה של כ-12%). הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה שבניהול הקבוצה, הסתכמו בכ-69 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018, לעומת כ-61 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 (עלייה של כ-13%) ולעומת כ-64 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 (עלייה של כ-8%). העלייה לעומת 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017 הושפעה מהעלייה בצבירה השוטפת נטו<sup>7</sup> וכן מרווחים מהשקעות.

**קופות גמל** - דמי הגמולים הסתכמו בכ-442 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-437 ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-1%. בתקופה המדווחת הסתכמו דמי הגמולים בכ-1,299 מיליון ש"ח לעומת כ-1,320 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-2%. הירידה בדמי הגמולים בתקופה המדווחת נבעה בעיקרה מתקבולים שהתקבלו בגין תקופות קודמות בתקופה המקבילה אשתקד בקופות הגמל לחיסכון ארוך טווח לכל ילד.

בתקופה המדווחת, בענף הגמל חלה ירידה בהעברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים<sup>8</sup> לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העברות הכספיים לקופות הגמל של הקבוצה הסתכמו בכ-676 מיליון ש"ח (לעומת כ-463 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקופות הגמל של הקבוצה לקופות אחרות הסתכמו בכ-993 מיליון ש"ח (לעומת כ-1,233 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). כתוצאה, העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-317 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת (לעומת כ-770 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד).

על פי נתוני משרד האוצר<sup>9</sup> נכון ליום 30 בספטמבר 2018, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קופות הגמל הסתכם בכ-474 מיליארד ש"ח, לעומת כ-432 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 (עלייה של כ-10%) ולעומת כ-448 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 (עלייה של כ-6%). הנכסים המנוהלים בקופות הגמל שבניהול הקבוצה, הסתכמו בכ-16.8 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018, לעומת כ-15.7 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 (עלייה של כ-7%) ולעומת כ-16.2 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 (עלייה של כ-4%). העלייה לעומת 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017 הושפעה בעיקרה מעלייה בהכנסות מהשקעות וכן מצבירה שוטפת חיובית נטו.

#### תוצאות הפעילות - רווח כולל לפני מס ברבעון המדווח

**ביטוח חיים** - ברבעון המדווח בביטוח חיים נרשם רווח כולל בסך של כ-180 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל של כ-61 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.2 לעיל.

**פנסיה** - הרווח הכולל ברבעון המדווח בפנסיה הסתכם בכ-18 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל של כ-7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העלייה ברווח הכולל הושפעה בעיקרה מקיטון בהוצאות הרכישה, ובפרט מקיטון בעמלות.

**קופות גמל** - הרווח הכולל ברבעון המדווח בגמל הסתכם בכ-1 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

<sup>5</sup> דמי הגמולים בפנסיה אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן.

<sup>6</sup> מבוסס על נתוני אתר הפנסיה-נט".

<sup>7</sup> צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

<sup>8</sup> דמי הגמולים בגמל אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקופה לקופה.

<sup>9</sup> מבוסס על נתוני אתר הגמל-נט".

## תוצאות הפעילות - רווח כולל לפני מס בתקופה המדווחת

**ביטוח חיים** - הרווח הכולל בתקופה המדווחת בביטוח חיים הסתכם בכ-614 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל של כ-426 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפירוט ראה סעיף 2.2 לעיל.

**פנסיה** - הרווח הכולל בתקופה המדווחת בפנסיה הסתכם בכ-34 מיליון ש"ח לעומת כ-15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח הכולל הושפעה בעיקרה מקיטון בהוצאות הרכישה, ובפרט מקיטון בעמלות. ההכנסות מדמי ניהול נותרו ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר השפעת העלייה בהיקף הנכסים המנוהלים והעלייה בדמי הגמולים קוזזה ברובה על ידי שחיקה בשיעורי דמי הניהול.

**גמל** - בתקופה המדווחת נרשם רווח כולל בסך כ-2 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הכולל הושפעה בעיקרה מגידול בעמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות. בהכנסות מדמי ניהול חלה ירידה קלה, על אף עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים, בשל קיטון בשיעור דמי הניהול.

## 2.5. פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים

## תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (קרן י') (באחוזים):

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004			פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003			
2017	1-9.2017	1-9.2018	2017	1-9.2017	1-9.2018	
7.57	4.96	2.82	8.35	5.20	3.66	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
6.29	4.02	1.90	6.57	4.03	2.72	תשואה ריאלית חיובית נטו
7.90	5.17	3.94	8.68	5.41	4.80	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
6.61	4.23	3.02	6.89	4.24	3.85	תשואה נומינלית חיובית נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004					פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')					
רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	רבעון ראשון 2018	רבעון שני 2018	רבעון שלישי 2018	רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	רבעון ראשון 2018	רבעון שני 2018	רבעון שלישי 2018	
2.49	2.49	0.13	0.46	2.21	2.48	2.99	0.66	0.73	2.24	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
2.19	2.18	(0.16)	0.16	1.90	2.00	2.44	0.43	0.49	1.78	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
1.99	2.60	(0.17)	1.66	2.41	1.98	3.10	0.35	1.93	2.46	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
1.69	2.28	(0.47)	1.36	2.11	1.50	2.54	0.13	1.69	2.00	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

**רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם** - להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה:

רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	רבעון ראשון 2018	רבעון שני 2018	רבעון שלישי 2018	2017	1-9.2017	1-9.2018	
1,399	2,491	(314)	1,393	2,016	6,158	3,667	3,095	רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
385	477	214	240	396	1,411	935	850	דמי ניהול

## 2.6. תחום ביטוח בריאות

## היקף הפעילות ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת

הפרמיות שהורווחו ברוטו בביטוח בריאות הסתכמו בכ-380 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-336 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ-13%. בתקופה המדווחת הסתכמו הפרמיות בכ-1,103 מיליון ש"ח לעומת כ-978 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-13%. העלייה בפרמיות ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובעת בעיקרה מגידול בפרמיות ביטוחי פרט, בשל השפעת המכירות החדשות בניכוי ביטולים. מגמת העלייה בפרמיות ניכרת בכל מוצרי הבריאות אותם הקבוצה משווקת. בנוסף, חלה

עליה בפרמיות מביטוחים קבוצתיים בביטוחי בריאות אחרים. מנגד, בביטוח סיעודי קבוצתי חלה ירידה בפרמיות בתקופה המדווחת, אשר נבעה ממעבר חלק מהפוליסות לביטוחי פרט בהתאם להוראות חוזר תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 3 פרק 1 - תיקונים לגבי ביטוח סיעודי קבוצתי.

### תוצאות הפעילות - רווח כולל לפני מס ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך כ-61 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך כ-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בתקופה המדווחת נרשם רווח כולל בסך כ-74 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך כ-58 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הכולל ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת לעומת התקופות המקבילות אשתקד נבע בעיקרו משיפור ניכר בתוצאות החיתומיות<sup>10</sup> בשל קיטון בתביעות בעיקר בענפי הוצאות רפואיות וכן בשל שיפור בתוצאות ביטוחי הקולקטיבים. השיפור כאמור קוזז בחלקו בשל קיטון בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות.

### 2.7. תחום ביטוח כללי

#### היקף הפעילות ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת

הפרמיות ברוטו בביטוח כללי הסתכמו בכ-465 מיליון ש"ח ברבעון המדווח לעומת כ-494 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ-6%. בתקופה המדווחת הסתכמו הפרמיות בכ-1,921 מיליון ש"ח לעומת כ-1,746 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-10%. הירידה בפרמיות ברבעון המדווח התרכזה בעיקרה בביטוחי רכוש אחרים ובביטוחי החבויות ונבעה בעיקרה משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים. העלייה הניכרת בפרמיות ברוטו בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד התבטאה בעיקרה בביטוחי הרכב, והושפעה ברובה מזכייתה של מגדל ביטוח במרכז ביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2018 אשר נכנס לתוקף ברבעון הראשון של השנה, בהיקף פרמיות ברוטו בסך של כ-188 מיליון ש"ח. זאת, כאשר הפרמיות בעבור מרכז עובדי המדינה לשנת 2017, בסך של כ-147 מיליון ש"ח, נרשמו בחודש דצמבר 2016 ועל כן נכללו בדוחות של שנת 2016. בנוסף, הגידול בפרמיות ביטוחי הרכב הושפע מגידול בכמות הפוליסות. מנגד, בביטוחי רכוש אחרים ובביטוחי החבויות חלה ירידה בפרמיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד שנבעה בעיקרה מאי חידוש עסק גדול וכן משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים, כאמור לעיל.

#### תוצאות הפעילות - רווח כולל לפני מס ברבעון המדווח

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך כ-70 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך כ-40 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח הכולל לעומת הרבעון המקביל אשתקד נבע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות אשר התרכז בעיקר בענפי הרכב, ואשר קוזז בחלקו בשל קיטון בהכנסות הריאליות מהשקעות. להלן ניתוח התוצאות החיתומיות<sup>11</sup> לפי ענפים:

**בענף רכב חובה** - חל שיפור בתוצאות החיתומיות לעומת הרבעון המקביל אשתקד שהושפע מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית בגין שנות חיתום ותיקות.

**בענף רכב רכוש** - חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר הושפע בעיקרו משיפור בניסיון התביעות לרבות בגין שנת נזק קודמת.

**בענפי רכוש (ללא רכב)** - חל קיטון בתוצאות החיתומיות לעומת הרבעון המקביל אשתקד שהושפע בעיקר מירידה ברווח החיתומי בענף הדירות.

**בענפי החבויות** - חל שיפור בתוצאות החיתומיות ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד הנובע בעיקרו מקיטון בהערכה האקטוארית בגין שנות חיתום ותיקות בענף אחריות מקצועית וכן בשל צמצום בהפסד החיתומי בענף חבות צד ג'. ברבעון המקביל אשתקד נרשם הפסד חיתומי שהושפע בחלקו מהרעה בניסיון התביעות שהביאה לגידול בהערכה האקטוארית בגין שנים קודמות.

#### תוצאות הפעילות - רווח כולל לפני מס בתקופה המדווחת

בתקופה המדווחת נרשם רווח כולל בסך כ-34 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך כ-99 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הכולל לעומת התקופה המקבילה אשתקד נבע בעיקרו מקיטון בהכנסות הריאליות מהשקעות. בנוסף לכך, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי, חל בתקופה המדווחת גידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים בסך כ-22 מיליון ש"ח לעומת קיטון בהתחייבויות אלו

<sup>10</sup> ראה הגדרת תוצאות חיתומיות בסעיף 2.2 לעיל.

<sup>11</sup> ראה הגדרת תוצאות חיתומיות בסעיף 2.2 לעיל.

בסך של כ-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר התרכז בביטוחי הרכב. להלן ניתוח התוצאות החיתומיות (ללא השפעת ההפרשות המיוחדות כמתואר לעיל) לפי ענפים:

**בענף רכב חובה** - חל שיפור בתוצאות החיתומיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד שהושפע מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית בגין שנות חיתום ותיקות, זאת בהשוואה לגידול בהערכה האקטוארית בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה עליה בהפסד משנת החיתום השוטפת בשל עלייה בחומרת התביעות.

**בענף רכב רכוש** - חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר הושפע בעיקרו משיפור בניסיון התביעות לרבות בגין שנת נזק קודמת.

**בענפי רכוש (ללא רכב)** - חלה ירידה בתוצאות החיתומיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד הנובעת בעיקרה מנזקי סופת החורף בתקופה המדווחת לעומת התפתחות חיובית בניסיון התביעות בתקופה המקבילה אשתקד שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית בגין נזקי שריפות.

**בענפי החבויות** - הפסד חיתומי בתקופה המדווחת אשר התרכז בענף אחריות מעבידים וקוזז בחלקו בשל רווחים בענפי חבויות אחרים. לעומת התקופה המקבילה אשתקד חל צמצום בהפסד החיתומי אשר התבטא בעיקרו בצמצום ההפסד בענף חבות צד ג'.

## 2.8. נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

היקף הנכסים בגין חוזים תלויי תשואה ליום 30.9.2018 הסתכם בכ-107,225 מיליוני ש"ח, עלייה של כ-7% לעומת 31 בדצמבר 2017 ושל כ-11% לעומת 30.9.2017. העלייה הושפעה בעיקרה מגידול בצבירות נטו בתיק הנכסים המנוהלים וכן מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון.

יתרת הפרמיה לגבייה ליום 30.9.2018 הסתכמה בכ-767 מיליוני ש"ח, לעומת כ-765 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017 וכ-878 מיליוני ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2017. הירידה בפרמיה לגבייה לעומת 30.9.2017 נובעת בעיקרה מפרמיות לגבייה של ביטוח חיים כתוצאה משיפור בתהליכי הטיפול של החברה בפיגורים וכן מעיתוי חידושי פוליסות בביטוח כללי שאורכן מעל שנה.

יתרת ההון ליום 30.9.2018 הסתכמה בכ-5,954 מיליוני ש"ח לעומת כ-5,482 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. הגידול בהון נובע בעיקרו מרווח כולל בסך כ-472 מיליוני ש"ח בתקופה המדווחת. ההון הקיים במגדל ביטוח ליום 30.9.2018, על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 ("תקנות ההון") הינו כ-9,904 מיליוני ש"ח, כולל הון משני ושלישוני מורכב מוכר של כ-3,960 מיליוני ש"ח. למגדל ביטוח עודף של כ-5,258 מיליוני ש"ח מעל ההון המינימלי הנדרש. לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון ראה פירוט בבאור 6.6 לדוחות הכספיים. לפירוט נוסף, ובכלל זה תוצאות החישוב בהתאם למשטר כושר הפירעון החדש (סולבנסי 2), ראה סעיף 3.2 להלן, באור 6.6 לדוחות הכספיים ודוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף לדוחות הכספיים.

יתרות המזומנים ושווי המזומנים הסכמו בכ-12.0 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2018 לעומת כ-10.8 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017. העלייה נובעת מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת נטו וכן מעלייה במזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון (תמורה מהנפקת אג"ח ו'), לפירוט ראה את דוח תזרימי המזומנים לדוחות הכספיים של החברה.

## 2.9. מקורות מימון

31.12.2017	30.9.2017	30.9.2018	במיליוני ש"ח
3,721	3,765	5,132	התחייבויות פיננסיות
3,617	3,614	4,739	הלוואות לזמן ארוך <sup>(1)</sup>
104	151	393	אחרים <sup>(2)</sup>

(1) יתרת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 30.9.2018 מורכבת בעיקרה מהנפקות של מגדל גיוס הון, לרבות אג"ח ו' שהתמורה בגינה בסך כ-1,121 מיליוני ש"ח התקבלה בינואר 2018, שיתרתן בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-4,735 מיליוני ש"ח. אגרות החוב האמורות משמשות במגדל ביטוח כהון משני ושלישוני מורכב, לפי העניין, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני. לפירוט ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

(2) היתרה כוללת בעיקרה נגזרים. יתרת הנגזרים הכלולה בהתחייבויות הפיננסיות משקפת את ההתחייבות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח.

## 3. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

## 3.1. סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה<sup>12</sup>.

**התפתחויות במשק ובתעסוקה** - הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר במשק הישראלי השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והחיסכון לטווח ארוך של הקבוצה.

**הסביבה העולמית** - במהלך התקופה המדווחת הנתונים המאקרו כלכליים מצביעים על שיפור בכלכלה העולמית, בעיקר בארה"ב. יחד עם זאת, מדדים שונים מצביעים על חוסר ודאות ועלייה בסיכונים, על רקע החרפת "מלחמת הסחר", עליית הסיכון הפוליטי באירופה והתנודתיות בשווקים הפיננסיים של המשקים המתעוררים. מרבית הבנקים המרכזיים העיקריים מוסיפים לנקוט מדיניות מוניטרית מרחיבה, בניגוד לבנק המרכזי של ארה"ב (ה-Fed) אשר העלה את הריבית בהיקף מצטבר של 0.75% במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018.

**המשק הישראלי** - במחצית הראשונה של שנת 2018, נמשכה הצמיחה של המשק, אשר התבטאה בגידול בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה ציבורית, ביצוא ובהשקעות בנכסים קבועים. ברבעון הראשון נרשמה צמיחה מהירה ומנגד ברבעון השני האטה בקצב הצמיחה, אשר הושפעו מגורמים זמניים, בין היתר מתנודתיות ברכישות כלי רכב. ברבעון השלישי מסתמנת התמתנות מסוימת בצמיחה, אשר הושפעה מירידה בהשקעות בנכסים קבועים, ומנגד מהמשך עלייה בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה ציבורית ובייצוא. על פי אומדן ראשון לרבעון השלישי של שנת 2018 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה<sup>13</sup>, ברבעון המדווח עלה התוצר המקומי הגולמי בשיעור של כ-2.3% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 1.2% ברבעון השני ושל כ-4.6% ברבעון הראשון של שנת 2018, ולאחר עלייה של כ-3.5% בשנת 2017 כולה. בתוצר לנפש חלה ברבעון המדווח עלייה של כ-0.3% בחישוב שנתי, לאחר ירידה של 0.7% ברבעון השני ועלייה של כ-2.6% ברבעון הראשון של שנת 2018, ועלייה של כ-1.5% בשנת 2017.

**שוק העבודה** - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 שיעור האבטלה נותר ברמה נמוכה ושיעורי ההשתתפות בכוח העבודה והתעסוקה נותרו ברמות גבוהות. שיעור האבטלה ירד לכ-4.0% בממוצע לעומת כ-4.2% בממוצע בשנת 2017. כמו כן בחודשים ינואר-אוגוסט 2018 חלה עלייה של כ-2.4% בשכר הריאלי הממוצע לעומת ממוצע שנת 2017.

**שוק ההון** - חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה. במהלך התקופה המדווחת, ברוב מדדי המניות בבורסות המובילות בעולם נרשמו עליות שיערים שהתרכזו בעיקרן ברבעון השלישי של השנה. מנגד, באגרות החוב נרשמו ירידות שיערים, שהתרכזו בעיקרן ברבעון השני של השנה. להלן מגמות עיקריות באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

שינוי במדדי שוק ההון	1-9.2018	7-9/2018
אינפלציה (מדד ידוע)	1.1%	0.2%
אינפלציה (מדד בגין)	1.1%	0.2%
אג"ח ממשלתיות שקליות בריבית קבועה (ריאלי)	(2.1%)	0%
אג"ח ממשלתיות צמודות (ריאלי)	(1.0%)	0%
אג"ח קונצרניות (ריאלי)	(0.3%)	1.0%
מדד ת"א 35 (ריאלי)	7.6%	8.1%
מדד ת"א 90 (ריאלי)	5.4%	9.7%
מדד ת"א 125 (ריאלי)	7.6%	8.7%
מדד MSCI (נומינלי)	2.2%	3.8%
מדד NASDAQ 100 (נומינלי)	19.2%	8.3%
מדד DOW JONES (נומינלי)	7.0%	9.0%
שער הדולר (נומינלי)	4.6%	(0.6%)

**ריבית** - הריבית המוניטרית לחודש ספטמבר 2018 הסתכמה ב-0.1%, ללא שינוי לעומת דצמבר 2017. הריבית הריאלית (בהתחשב בצפיית לאינפלציה) בסוף התקופה המדווחת הייתה שלילית בשיעור של כ-1.2%, לעומת ריבית

<sup>12</sup> הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.  
<sup>13</sup> על פי אומדן החשבונות הלאומיים לישראל לרבעון השלישי של שנת 2018 שפורסם ביום 18 בנובמבר 2018.

ריאלית שלילית של כ-0.4% בסוף שנת 2017.

**אגרות חוב ממשלתיות** - ברבעון המדווח נרשמה יציבות בתשואות לפדיון של האג"ח השקליות והאג"ח הצמודות במרבית הטווחים. בסיכומה של התקופה המדווחת נרשמה עלייה בתשואות לפדיון של האג"ח השקליות בכל הטווחים, ובאג"ח הצמודות נרשמה עלייה בתשואות לפדיון בטווח הארוך וירידה בטווח הקצר.

**אגרות חוב קונצרניות** - ברבעון המדווח חלו ירידות בתשואות לפדיון באג"ח הקונצרניות הצמודות והשקליות, אשר הושפעו מירידה במרווח הסיכון מול האג"ח הממשלתיות. בתקופה המדווחת חלו עליות בתשואות לפדיון באג"ח השקליות וירידות באג"ח הצמודות, אשר הושפעו מהשינויים בתשואות לפדיון באג"ח הממשלתיות, כאמור לעיל, והן מעלייה במרווח הסיכון מול האג"ח הממשלתיות שחלה בעיקרה באג"ח השקליות.

שינויי הריבית והאינפלציה הצפויה גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח. לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. לפרטים נוספים בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים ועל יצירת עודף/גירעון אקטוארי בקרנות הפנסיה, ראה גם סעיף 1.2.1 לעיל.

**התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן** - לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, חלו ירידות שערים ניכרות במדדי המניות בארץ ובעולם וכן חלו ירידות שערים באגרות החוב בשל עליות בתשואות לפדיון. מדד המחירים לצרכן בגין חודש אוקטובר 2018 עלה ב-0.3%. בסוף חודש נובמבר 2018 בנק ישראל הודיע על העלאת הריבית ב-0.15% לרמה של 0.25%.

### 3.2. משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס סולבנסי 2

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר Solvency II ("חוזר הסולבנסי"), לפיו חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם לחוזר הסולבנסי כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות ההון. להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של מגדל ביטוח לפי משטר סולבנסי 2 (באלפי ש"ח):

ליום 31.12.2016	ליום 31.12.2017	
		<b>בלתי מבוקר ובלתי סקור</b>
		<b>מבוקר*</b>
<b>ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות</b>		
11,062,807	11,986,350	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
11,931,350	12,667,214	הון נדרש לכושר פירעון
(868,543)	(680,864)	גירעון
93%	95%	יחס כושר פירעון
<b>אירועים מהותיים שהתרחשו בתקופה שבין תאריך המאזן לתאריך הדיווח והשפיעו על יחס כושר הפירעון של מגדל ביטוח</b>		
	1,113,050	גיוס מכשיר הון רובד 2 **
	432,187	עודף ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות
	103%	יחס כושר פירעון (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות)
<b>עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות</b>		
10,651,598	11,986,350	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
6,663,948	7,653,038	הון נדרש לכושר פירעון
3,987,650	4,333,312	עודף



\* הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים.

\*\* מכשיר הון רובד 2 שהונפק ביום 31 בדצמבר 2017 ושתמורתו התקבלה ביום 1 בינואר 2018. ראה באור 7.ה. לדוחות הכספיים.

#### סוף הון (MCR) (באלפי ש"ח):

ליום 31.12.2016	ליום 31.12.2017	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר*	
2,998,776	2,219,543	סוף הון (MCR)
7,919,379	8,662,581	הון עצמי לעניין סוף הון

\* הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי/ תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים.

בחישובי יחס כושר הפירעון של החברה ליום 31 בדצמבר 2017, הובאו בחשבון מחקרים אקטוארים שהתגבשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2017, כפי שיושמו בדוחות הביניים לשנת 2018. אלמלא עדכון המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה גבוה יותר.

בדוח יחס כושר פירעון מודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע. לפרוט נוסף ראה באור 6 לדוחות הכספיים וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי המצורף לאחר הדוח הכספי ומפורסם באתר האינטרנט של החברה.

#### 4. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

תחומי הפעילות של הקבוצה נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. חלק מההסדרים התחיקתיים המהותיים שפורסמו בתקופה החל מינואר 2018 ועד לפרסום הדוח התקופתי, כאמור, נכללו בדוח התקופתי לשנת 2017. בפרק זה יובאו שינויים מהותיים בהסדרים התחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה.

**המידע המופיע בסעיף זה בנוגע להערכות החברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על נוסח החוזר/טייטה כפי שהיא במועד הדוח ועל הערכות והנחות החברה בדבר דרכי פעולה שבהם יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש אם ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי.**

#### 4.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים באופן כללי והוראות כלליות

##### הסדרים בתוקף

4.1.1. בחודש אוגוסט 2018, פורסם חוזר דירקטוריון גוף מוסדי, אשר יחליף את חוזר "נוהל עבודת דירקטוריון וועדותיו" אשר פורסם בחודש נובמבר 2006, במלואו, ואת מרבית תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 ("תקנות הדירקטוריון"). החוזר קובע הנחיות בנושאים הנוגעים לכשירות חברי הדירקטוריון, הרכבו, תפקידיו, סמכויותיו ואופן התנהלותו (לרבות כהונת יו"ר דירקטוריון שהינו בעל שליטה) וכן הנחיות הנוגעות לסוג והרכב וועדות הדירקטוריון. כמו כן, קובע החוזר הנחיות פרטניות ביחס לסוגי הדיונים שיש לקיים בדירקטוריון ובוועדותיו ותדירותם. בנוסף, נקבעו בחוזר מגבלות ביחס לכהונה צולבת בין גופים מוסדיים הנשלטים על ידי אותו בעל שליטה ובין גוף מוסדי לבין חברה ציבורית השולטת בו; ככלל, לא יכהנו יותר משליש מהדירקטורים בגוף מוסדי, כדירקטורים בגוף מוסדי אחר הנשלט בידי אותו בעל שליטה. תחילתו של החוזר תהא ביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (קופות גמל ענפיות וניגוד עניינים) (תיקון), התשע"ח-2018 - ביום 2 באפריל 2019 ("יום התחילה"), להוציא הוראות מסוימות בחוזר אשר תחולנה באופן מדרג:

יובהר כי: (1) התאמת הרכב הדירקטוריון להוראות החוזר תבוצע תוך שלוש שנים מיום התחילה; (2) דירקטור חיצוני אשר הוחלט לחדש את כהונתו כדירקטור בלתי תלוי ועומד בתנאי הכשירות המעודכנים, יהיה רשאי להמשיך ולכהן עד תום תשע שנים מיום מינויו לראשונה כדירקטור חיצוני; (3) מי שערב יום התחילה כיהן כדירקטור, וקרובו כיהן כבעל תפקיד מרכזי, רשאי להמשיך ולכהן כדירקטור כל זמן

שקרבו מכהן באותו תפקיד. החוזר, לכשייכנס לתוקף, צפוי להשליך על הרכב הדירקטוריון של החברה והגופים המוסדיים בקבוצה ועל סדרי עבודתם.

#### 4.2. הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

##### הסדרים בתוקף

4.2.1. בחודש מאי 2018 פורסם חוזר בעניין תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, המבקש לקבוע הוראות להסדרת הליך שיווק כיסוי מפני אובדן כושר עבודה לקראת כריתת חוזה ביטוח, כך שיימכר רק למבוטחים שהכיסוי רלוונטי עבורם, וזאת לאור העובדה כי סכום תגמולי ביטוח בתכניות אובדן כושר עבודה מוגבל, בין היתר, לגובה השכר המבוטח ערב מקרה הביטוח. בין יתר הוראות החוזר, מוצע לקבוע כי גוף מוסדי, בעל רישיון או סוכן ביטוח יברר אודות קיומו של כיסוי ביטוחי קיים במסגרת בדיקת צרכיו של המועמד לביטוח, וזאת במטרה למנוע מהמועמד לביטוח לרכוש כיסוי ביטוחי עודף. כמו כן, מוצע בנוסף לקבוע כי לא ניתן יהיה לרכוש כיסוי מפני אובדן כושר עבודה כאמור, במידה והעלות המצטברת של סך כל הכיסויים הביטוחיים של המבוטח בקופת הגמל, לרבות כיסוי ביטוחי הנרכש בנפרד על ידי המעסיק ועל חשבון ההפקדות למרכיב החיסכון, חורגת ממגבלה של 35% מסך כל ההפקדות למרכיב התגמולים עד לאותו מועד ("מגבלת ה-35%"). תחולת החוזר הינה מיום פרסומו, למעט האמור בדבר תכנית אובדן כושר עבודה הנמכרת אגב קופת גמל, אשר תחולתה נקבעה מיום 1 באפריל 2019.

החברה מעריכה כי כתוצאה מהחוזר האמור לעיל, תיגרם ירידה בהיקף הכיסוי הנרכש והיקף הרכישות של ביטוח אובדן כושר עבודה וביטוח למקרה מוות במסגרת הביטוח הפנסיוני, וכן תהיה לחוזר השלכה על הקטנת מכירות ביטוחי המנהלים. הערכה זו מושתתת גם על השינוי הצפוי במוצר אובדן כושר עבודה אשר ישווק החל מחודש אפריל 2019 על חשבון רכיב התגמולים, בעקבות ההוראה לחשב את הכיסוי בסכום ביטוח קבוע למשך כל תקופת הביטוח על פי חישוב מצטבר במגבלת ה-35% לעיל. עם זאת, החברה מעריכה שכתוצאה מהקטנת היקף הכיסויים במסגרת הביטוח הפנסיוני, עשוי להיווצר פוטנציאל לרכישת כיסויים ביטוחיים במסגרת פוליסות פרטיות.

##### 4.2.2. תיקון לחוזר מסמך הנמקה

בחודש יולי 2018 פורסם תיקון לחוזר מסמך הנמקה. להלן השינויים העיקריים שבוצעו אל מול נוסח החוזר אשר פורסם ביום 1 בפברואר 2017: (1) חובתו של בעל רישיון להעביר ללקוח מסמך הנמקה מלא, בעת מתן המלצה על כדאיות החיסכון הפנסיוני שלו (לרבות עקב שיחת שימור לעניין ביטול החלטה להעביר כספים ממוצר פנסיוני אחד למוצר פנסיוני אחר, אשר עד ערב התיקון הייתה מחויבת בהעברת סיכום שיחה בלבד, ולרבות במקרה של הגדלת הפקדות על ידי מעסיק). נקבעה כברירת מחדל אשר לה חריגים בודדים; (2) ההסדר המתיר מתן מסמך הנמקה ממוקד במקרים מסוימים עודכן וצומצם, ונקבע בו כי הוא יחול רק במקרים קונקרטיים ולא כהסדר שיורי ליתר הסעיפים, מאידך, נקבע כי ניתן לתת מסמך ממוקד בעת המלצה לרכישות תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה שאינה נמכרת אגב מוצר פנסיוני אשר במסגרתה יתייחס בעל הרישיון לכל כיסויי אבדן כושר עבודה הקיימים של הלקוח; (3) בעת המלצה על קופת גמל לקצבה יחויב בעל רישיון להציג ללקוח השוואה בין קופת הגמל המומלצת על ידו, לקופת הגמל הקיימת של הלקוח, ככל וקיימת, ולסוגי קופות הגמל לקצבה האחרות על פי פרמטרים שנקבעו בתיקון; (4) בכל המלצה, יחויב בעל רישיון למלא פרטים נוספים המתייחסים באופן קונקרטי יותר למאפייניו האישיים של הלקוח, וכן ינמק את המלצתו ביחס לכל סוגי המוצרים הפנסיוניים הקיימים האחרים; (5) בטבלת ההמלצות אשר צריכה להיות מצורפת למסמך הנמקה ("טבלת ההמלצות"), נדרש בעקבות התיקון בעל הרישיון להתייחס גם לעלות הכוללת של דמי הניהול במוצר הפנסיוני הקיים, במוצר הפנסיוני המומלץ על ידו וכן השוואה לדמי ניהול בסוגי קופות גמל לקצבה אחרות; כמו כן, הורחבה חובת הדיווח בטבלת ההמלצות, על סכום ושיעור הכיסוי הביטוחי; (6) בעל רישיון שיבקש למכור אגב הליך פנסיוני מוצר שאינו פנסיוני יידרש להסביר ללקוח בכתב כי המוצר אינו חלק מהליך השיווק הפנסיוני ואינו מהווה תנאי לביצוע העסקה. היה המוצר שאינו פנסיוני לא ממומן על ידי המעסיק, יציין בעל הרישיון עובדה זו במפורש וינקוב בעלות המוצר האמור.

תחולת החוזר המתוקן הינה מיום 1 ביולי 2019, להוציא סעיפים מסוימים אשר תחולתם נקבעה ליום 15 באוקטובר 2018, ולמעט החובה החלה על בעל רישיון להתייחס לכל כיסויי אבדן כושר עבודה הקיימים של הלקוח, אגב המלצה למכירת תכנית ביטוח לאובדן כושר עבודה שלא אגב שיווק מוצר פנסיוני אשר, הינה בעלת תחולה מיידית.

התיקון לחוזר מחייב את הסוכן הפנסיוני לבצע השוואה בין סוגי המוצרים הפנסיוניים בכל מקרה בו מבוצעת הנמקה. להערכת החברה, לתיקון לחוזר עלולה השפעה על הגדלת תמחיל מכירות הפנסיה מסך המכירות.

יחד עם זאת, הואיל וחובת ייעוץ אובייקטיבית הייתה קיימת גם קודם לכן, קשה להעריך עדיין את מידת עוצמתה.

#### 4.2.3 חוזר הליך קביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות

בחודש אוגוסט 2018 פורסם חוזר בדבר **קביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות**. מטרת החוזר הינה ליצור כללים אשר יחולו בקשר עם קביעת קרנות ברירת מחדל, החל מ-1 בנובמבר 2018, ועד ליום 31 באוקטובר 2021 ("**תקופת הזכייה**"). במסגרת החוזר, נקבע כי שיעור דמי הניהול המרביים, אשר יגבו על ידי קרנות ברירת מחדל לא יפחתו מ-1% ביחס להפקדות ומ-0.05% ביחס לצבירה. כמו כן נקבע כי דמי הניהול אשר יגבו ממקבלי קצבת זקנה חדשים שיפרשו בתקופת הזכייה, לא יעלו על שיעור של 0.3%.

קביעת קרנות הפנסיה שישמשו כקרנות ברירת מחדל, תיעשה בהתאם לפרמטרים האמורים בחוזר. ככלל, בסופו של הליך הקביעה יקבעו ארבע קרנות פנסיה כקרנות ברירת מחדל, אולם, אם לא ניתן לקבוע רק ארבע קרנות פנסיה, בשל קיומה של קרן פנסיה נוספת בדירוג זהה לדירוג של אחת מארבע הקרנות, תיקבע גם הקרן הנוספת כקרן ברירת מחדל.

החוזר בדבר קביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות פורסם בהמשך לחוזר הוראות לעניין בחירת קופת גמל אשר פורסם במהלך שנת 2016 ואשר בעקבותיו בוצע על ידי משרד האוצר הליך בחירת קרנות ברירת המחדל במסגרתו נבחרו שתי קרנות. שתי הקרנות שנבחרו (מיטב דש והלמן אלדובי) מציעות לעמיתים החדשים שהצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית ממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. בנוסף נקבעו כללים לבחירת קרן ברירת מחדל בהליך תחרותי ע"י מעסיקים.

לאחר דיון בעתירה שהוגשה על ידי התאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ ומגדל מקפת בקשר עם הליך קביעת קרנות ברירת מחדל ומשיכתה, הודיע ביום 14 באוקטובר 2018 משרד האוצר על תוצאות הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשלוש השנים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 4 קרנות: אלטשולר-שחם, מיטב דש, פסגות והלמן-אלדובי (אשר יציעו לעמיתים החדשים שיצטרפו אליהן החל מיום 1.11.2018 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית ממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק). בהתאם להוראות הממונה, דמי הניהול אשר הוצעו על ידי קרנות ברירת המחדל יישמרו לכל מצטרף במהלך שלושת השנים הקרובות למשך 10 שנים.

נכון למועד הדוח, ההליך התחרותי לבחירת קופת ברירת מחדל על ידי מעסיקים התקיים בפועל במקרים ספורים בלבד. כמו כן, לבחירתן של שתי קרנות ברירת המחדל הנבחרות במרכז הקודם לא הייתה השפעה משמעותית על היקף דמי הגמולים והנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה. יחד עם זאת, בתקופת הדוח נמשכה השחיקה בשיעור דמי הניהול בשוק, ובכלל זה בקרנות ובקופות שבניהול החברה. החברה מעריכה כי פקיעתם של כל הסכמי ברירת המחדל (שהיו במועד כניסתו לתוקף של החוזר לעניין בחירת קופת גמל), החל מחודש אפריל 2019 וכן זכייתן של 4 קרנות פנסיה נבחרות, עלולים להביא להפחתת שיעורי דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים ו/או מעמיתים קיימים ומפנסיונרים, להקטנת כמות המצטרפים החדשים ולפגיעה ברווחיות של מוצרים אלו.

#### 4.3 הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי

##### הסדרים בתוקף

#### 4.3.1 חוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 23) התשע"ח-2018 (להלן: "התיקון")

בחודש יולי 2018 פורסם ברשומות התיקון, אשר עניינו בהגדלת מרכיב העמסה של חבר בביטוח השיורי "הפול" (קרי: הסכום שעל מבוטח שלא במסגרת הפול לשלם כתוצאה מעלויות ההשתתפות של מבטח במסגרת הפול), כך שטווח מרכיב ההעמסה לביטוח אופנועים ינוע בין 5.5% ל-8% מעלות הסיכון הטהור (כהגדרתו בפקודה) חלף 6.5% מעלות הסיכון הטהור. כן נקבע בהוראת שעה, שתוקפה לשנתיים מיום 1 ביולי 2018 ועד ליום 30 ביוני 2020, כי עלות הסיכון הטהור המקסימלית, תוגדל לשיעור של 8.5% במשך התקופה האמורה. להערכת החברה, השינוי האמור מגדיל את רכיב ההעמסה של החברה בפול, ועל כן צפוי להגדיל את הוצאות החברה במסגרת השתתפותה כחברה בפול, אולם מנגד ייתכן שינוי בתעריפי רכב החובה בשל השינוי האמור. בשלב זה קשה להעריך את ההשפעה הכוללת של התיקון האמור על החברה.

#### 4.3.2 תשלומים עיתיים על פי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 ("חוק הפלת"ד")

בחודש יולי 2018 פורסם נייר התייעצות לציבור בנושא תשלומים עיתיים על פי חוק הפלת"ד. בהתאם לאמור בנייר התייעצות, מאז נחקק חוק הפלת"ד השתרש הנוהג לפיו רובם מכריע של התשלומים להם זכאי נפגע מכח חוק הפלת"ד, משולמים על ידי המבטחים באופן חד פעמי (באמצעות היוונם למועד

(התשלום). בצד נוהג זה, הותקנו תקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תשלומים עייתיים), התשלום ה-1978, המסמיכות את בתי המשפט לפסוק כי הפיצויים האמורים, ישולמו בתשלומים עייתיים במקרים מסוימים. בנייר ההתייעצות מוסבר כי תשלום הפיצויים באופן חד פעמי כאמור לעיל, עשוי להשפיע השפעה של ממש על גובה הפיצויים המשולמים לנפגע (וכפועל יוצא משני, על גובה הפרמיות הנגבות מהציבור), בין היתר לאור ביסוסו על הנחות והערכות הנוגעות לתוחלת החיים הצפויה של הנפגע ולגובה ריבית ההיוון. לאור האמור מבקשת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, לבחון השלכות אסדרה אשר במסגרתה, בין היתר, ייקבעו הוראות לפיהן תשלום פיצויים לנפגעים שנקבע להם שיעור נכות של 20% ומעלה מכושר ההשתכרות העתידי שלהם, יעשה ככלל, באמצעות תשלומים עייתיים שיהיו צמודים למדד המחירים לצרכן. לצד זאת, יקבעו באסדרה זו הוראות לפיהן, לא תהיה לנפגע או לחברת הביטוח זכות לטעון להרעה או הטבה במצבו הבריאותי עקב תאונת הדרכים המחייבת עדכון הקצבה החודשית שנקבעה לו, וכן הוראות לפיהן במקרה בו נפטר נפגע, לאחר שנפסקו לו תשלומים עייתיים, התשלום לתלויים שפרנסתם כולה או מקצתה הייתה תלויה עליו ערב פטירתו, יהיה גם כן באמצעות תשלומים עייתיים.

יצוין כי נכון למועד הדוח האסדרה עדיין בשלבי דיון ראשוניים, ככל שהאסדרה האמורה תהפוך למחייבת במתכונתה המוצעת, החברה מעריכה כי עשייה להיות לה השפעה מהותית הן במישור התפעולי והן במישור רווחיותה של החברה.

## 5. היבטי ממשל תאגידי

### 5.1. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בקבוצה

- 5.1.1. ביום 1 באפריל 2018 סיים את תפקידו מר יוחנן דנינו כיו"ר דירקטוריון מגדל אחזקות ויו"ר דירקטוריון החברה. באותו המועד, החל פרופ' עודד שריג לכהן כיו"ר דירקטוריון החברה, לאחר שנתקבל אישור הממונה. לפרטים נוספים, ראה דוחות מידיים של מגדל אחזקות מיום 28 במרס 2018, מספרי אסמכתאות: 2018-01-031513 וכן, 2018-01-031414.
- 5.1.2. ביום 26 באפריל 2018 החל מר עזריאל מוסקוביץ את כהונתו כדירקטור בחברה, לאחר שנתקבל אישור הממונה. לפרטים נוספים, ראה דוח מידי של החברה מיום 29 באפריל 2018 מספר אסמכתא: 2018-01-041794.
- 5.1.3. ביום 28 במאי 2018 סיים מר ישראל אליהו את כהונתו כדירקטור במגדל אחזקות ובחברה. מר ישראל אליהו ממשיך לכהן כיו"ר ועדת השקעות נוסטרו של החברה. לפרטים נוספים, ראה דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 27 במאי 2018 מספר אסמכתא: 2018-01-043092.
- 5.1.4. ביום 1 ביוני 2018, סיים מר עופר אליהו את תפקידו כמנכ"ל החברה, ובאותו המועד, החל מר דורון ספיר לכהן כמנכ"ל החברה. לפרטים נוספים, ראה דוחות מידיים של מגדל אחזקות מיום 17 באפריל 2018, מספר אסמכתא: 2018-01-039085 ומיום 3 ביוני 2018, מספרי אסמכתאות: 2018-01-046851 וכן, 2018-01-046785.
- 5.1.1. ביום 29 ביולי 2018 אישרה האסיפה כללית של החברה, בין היתר, את בחירתם של הדירקטורים המכהנים בחברה מר עודד שריג, מר שלמה אליהו, ד"ר גבריאל פיקר ומר עזריאל מוסקוביץ.
- 5.1.2. ביום 26 ביוני 2018 הודיע מר ערן צ'רנינסקי, מנכ"ל ומנהל הכספים של מגדל אחזקות, מנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה של החברה, על רצונו לסיים את תפקידו בקבוצה. לאור האמור, מינה דירקטוריון החברה את מר דורון ספיר, מנכ"ל מגדל ביטוח, לתפקיד מנכ"ל מגדל אחזקות החל ממועד זה. מר ערן צ'רנינסקי סיים את יתר תפקידיו בקבוצה, כמנהל הכספים של מגדל אחזקות ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה בחברה, ביום 30 בספטמבר 2018.
- 5.1.3. ביום 1 באוקטובר 2018 החל מר יוסי בן ברוך (אשר הודיע ביום 31 ביולי 2018 על פרישתו ביום 31 באוגוסט 2018 מתפקידו כמנכ"ל מגדל שוקי הון (1965) בע"מ) לכהן כמשנה למנכ"ל החברה, מנהל כספים של מגדל אחזקות ומנהל חטיבת פיננסים של החברה לאחר שהתקבל אישור הממונה. לפירוט ראה דוחות מידיים של מגדל אחזקות מיום 16 באוגוסט 2018 מספר אסמכתא 2018-01-078036, מיום 31 ביולי 2018 מספר אסמכתא 2018-01-072006 ומיום 17 בספטמבר 2018 מספר אסמכתא 2018-01-088287.
- 5.1.4. ביום 30 ביוני 2018 סיים מר רענן כהן את תפקידו כיו"ר מבטח סימון סוכנויות לביטוח בע"מ (חברה בת של מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ). לפרטים נוספים, ראה דוח מידי של החברה מיום 14 ביוני 2018, מספר אסמכתא: 2018-01-051447.

**5.2. מינוי נושאי משרה ושינויים במבנה הארגוני בגופים המוסדיים בקבוצה**

דירקטוריון מגדל אחזקות ודירקטוריון החברה, קיבלו ביום 20 בספטמבר 2018 את ההחלטות הבאות, אשר נכנסו לתוקף ביום 2 באוקטובר 2018:

**5.2.1. חטיבת חסכון ארוך טווח ובריאות:**

(א) מינוי מר יוסי סירוטה למנהל התחומים ביטוח חיים ובריאות בדרג משנה למנכ"ל וחבר הנהלה בכפופות ישירה למנכ"ל החברה. במסגרת תפקידו זה יהא מר סירוטה אחראי גם על האקטואריה בתחום ביטוח חיים ובריאות (שהייתה עד כה במסגרת תחום החטיבה הפיננסית).

(ב) תחום הפנסיה והגמל במסגרת חטיבה זו יהיו בכפופות ישירה למנכ"ל החברה, אשר מכהן גם כיו"ר דירקטוריון מקפת.

(ג) העברת מערך תפעול חיסכון ארוך טווח ("חא"ט") מחטיבת חא"ט ובריאות, אשר היה כפוף עד כה לממלא מקום מנהל חטיבת חא"ט, לכפופות ישירה למנכ"ל.

**5.2.2. תחום השירות**

מינוי מר טל גבע, המכהן בחברה כמנהל שירות לקוחות, למנהל תחום השירות בדרג סמנכ"ל, והעברת תחום השירות מכפופות של חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה לכפופות ישירה למנכ"ל החברה.

**6. אירועים לאחר תקופת הדיווח**

בדבר אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח, ראה באור 11 לדוחות הכספיים. בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 3.1 לעיל.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

---

**דורון ספיר**

מנכ"ל

---

**עודד שריג**

יו"ר דירקטוריון

27 בנובמבר 2018



# הצהרות בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים



מגדל חברה לביטוח בע"מ

**הצהרה (certification)**

אני, דורון ספיר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.09.18 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי<sup>1</sup> ולבקרה הפנימית על דיווח כספי<sup>1</sup> של חברת הביטוח; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27.11.2018

דורון ספיר, מנהל כללי

<sup>1</sup> כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

**הצהרה (certification)**

אני, יוסי בן ברוך, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.09.18 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי<sup>1</sup> ולבקרה הפנימית על דיווח כספי<sup>1</sup> של חברת הביטוח; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

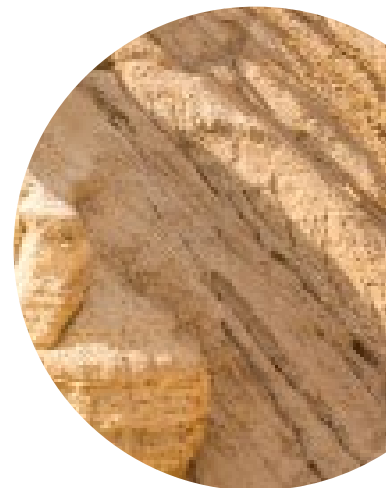
27.11.2018

יוסי בן ברוך, מנהל החטיבה הפיננסית

<sup>1</sup> כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.



# דוחות כספיים מאוחדים



**מגדל חברה לביטוח בע"מ**

**תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים**

**ליום 30 בספטמבר 2018**

**בלתי מבוקרים**

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2018

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
5	..... תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
6	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
7	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
10	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
	..... באורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים
13	..... כללי - באור 1
13	..... בסיס עריכת הדוחות הכספיים - באור 2
14	..... עיקרי המדיניות החשבונאית - באור 3
14	..... עונתיות - באור 4
15	..... מגזרי פעילות - באור 5
38	..... ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה - באור 6
42	..... מכשירים פיננסיים - באור 7
55	..... התחייבויות תלויות - באור 8
81	..... מיסים על הכנסה - באור 9
81	..... אירועים מהותיים בתקופת הדיווח - באור 10
84	..... אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח - באור 11
85	..... דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד
86	..... נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה
92	..... נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות

-----



קוסט פורר גבאי את קסירר  
דרך מנחם בגין 144א'  
תל-אביב, 6492102  
טל. +972 3 623 2525  
פקס +972 3 562 2555  
ey.com



סומך חייקין  
מגדל המילניום KPMG  
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609  
תל אביב 6100601  
03 684 8000

## דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

### לבעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מגדל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2018 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הינה כ- 345,361 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 וחלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ- 15,219 אלפי ש"ח וכ- 4,911 אלפי ש"ח לתקופה של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

### היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואי החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

### מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר  
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין  
רואי חשבון

תל אביב,  
27 בנובמבר 2018

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
825,457	835,159	817,380	נכסים בלתי מוחשיים
2,797	3,045	2,481	נכסי מסים נדחים
1,963,402	1,936,155	2,024,332	הוצאות רכישה נדחות
619,123	624,952	591,767	רכוש קבוע
347,650	333,370	351,107	השקעות בחברות כלולות
5,992,310	5,764,378	6,160,594	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
645,627	645,123	677,958	נדל"ן להשקעה - אחר
1,035,690	1,034,934	1,000,805	נכסי ביטוח משנה
128,144	78,394	44,742	נכסי מסים שוטפים
599,752	838,122	916,708	חייבים ויתרות חובה
765,307	878,105	767,268	פרמיות לגביה
85,292,178	81,702,085	90,808,754	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
10,933,555	10,205,912	11,146,144	השקעות פיננסיות אחרות
23,541,114	23,435,468	24,694,708	נכסי חוב סחירים
1,047,120	1,053,800	998,066	נכסי חוב שאינם סחירים
2,485,244	2,613,036	3,064,852	מניות אחרות
38,007,033	37,308,216	39,903,770	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
8,497,605	8,400,767	9,337,712	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,264,765	2,426,698	2,615,107	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
<u>146,986,840</u>	<u>142,809,503</u>	<u>156,020,485</u>	<b>סך הכל נכסים</b>
<u>100,525,815</u>	<u>96,700,370</u>	<u>107,224,590</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			<b>הון והתחייבויות</b>
			<b>הון</b>
512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
562,578	485,259	415,322	קרנות הון
4,398,590	4,363,736	5,015,851	עודפים
5,473,513	5,361,340	5,943,518	סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
8,478	7,701	10,046	זכויות שאינן מקנות שליטה
5,481,991	5,369,041	5,953,564	<b>סך הכל הון</b>
			<b>התחייבויות</b>
34,944,200	34,527,417	35,868,656	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
99,893,609	96,327,925	106,445,431	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
508,322	472,742	431,732	התחייבויות בגין מסים נדחים
323,095	318,543	333,119	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
26,751	2,125	38,443	התחייבויות בגין מסים שוטפים
2,088,304	2,026,550	1,817,977	זכאים ויתרות זכות
3,720,568	3,765,160	5,131,563	התחייבויות פיננסיות
141,504,849	137,440,462	150,066,921	<b>סך הכל התחייבויות</b>
146,986,840	142,809,503	156,020,485	<b>סך הכל הון והתחייבויות</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

27 בנובמבר 2018

תאריך אישור הדוחות הכספיים

פרופ' עודד שריג  
יו"ר הדירקטוריון

דורון ספיר  
מנכ"ל

יוסי בן ברוך  
מנהל החטיבה הפיננסית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2017	2018	2017	2018	
מבוקר	אלפי ש"ח				
12,622,168	3,190,605	3,338,817	9,339,889	9,835,112	פרמיות שהורווחו ברוטו
769,593	189,326	178,796	590,349	538,226	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
11,852,575	3,001,279	3,160,021	8,749,540	9,296,886	פרמיות שהורווחו בשייר
9,548,214	2,066,538	2,946,175	6,030,514	5,441,667	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,872,811	500,818	510,137	1,278,661	1,192,343	הכנסות מדמי ניהול
332,578	79,093	83,742	261,181	259,357	הכנסות מעמלות
37,665	7,343	8,195	24,500	28,440	הכנסות אחרות
23,643,843	5,655,071	6,708,270	16,344,396	16,218,693	<b>סך הכל הכנסות</b>
20,780,873	5,279,883	5,726,972	14,141,605	13,407,302	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
411,019	142,742	69,951	303,030	262,625	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
20,369,854	5,137,141	5,657,021	13,838,575	13,144,677	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,659,435	421,520	432,503	1,242,722	1,279,912	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
932,054	246,194	257,282	710,682	748,795	הוצאות הנהלה וכלליות
26,647	4,964	4,497	14,890	13,490	הוצאות אחרות
129,343	30,208	41,001	94,969	130,308	הוצאות מימון
23,117,333	5,840,027	6,392,304	15,901,838	15,317,182	<b>סך הכל הוצאות</b>
40,560	10,180	4,994	34,519	15,476	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
567,070	(174,776)	320,960	477,077	916,987	<b>רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה</b>
188,604	(71,658)	105,569	143,809	298,158	מסים על ההכנסה
378,466	(103,118)	215,391	333,268	618,829	<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>
376,720	(103,229)	215,165	332,276	617,261	<b>מיוחס ל:</b>
1,746	111	226	992	1,568	בעלי המניות של החברה
378,466	(103,118)	215,391	333,268	618,829	זכויות שאינן מקנות שליטה
2.02	(0.56)	1.15	1.78	3.31	<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>
0.20	(0.05)	0.11	0.18	0.33	<b>רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)</b>
					<b>רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 0.1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	
מבוקר		בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח					
378,466	(103,118)	215,391	333,268	618,829	<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>
					<b>רווח (הפסד) כולל אחר</b>
					<b>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד</b>
597,946	283,466	148,518	349,878	55,166	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(281,358)	(60,683)	(113,309)	(144,609)	(301,669)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
68,999	29,654	2,790	64,368	21,916	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(1,672)	32	(133)	(1,392)	824	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
(130,031)	(86,237)	(12,997)	(91,585)	76,788	השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
570	(12)	46	475	(281)	השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
254,454	166,220	24,915	177,135	(147,256)	<b>סך הכל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס</b>
					<b>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד</b>
(13,793)	-	-	820	-	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית הטבה מוגדרת
4,802	-	-	(244)	-	השפעת המס
(8,991)	-	-	576	-	<b>רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס</b>
245,463	166,220	24,915	177,711	(147,256)	<b>רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס</b>
623,929	63,102	240,306	510,979	471,573	<b>רווח כולל לתקופה</b>
					<b>מיוחס ל:</b>
622,151	62,991	240,080	509,978	470,005	בעלי המניות של החברה
1,778	111	226	1,001	1,568	זכויות שאינן מקנות שליטה
623,929	63,102	240,306	510,979	471,573	<b>רווח כולל לתקופה</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.



מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון			עסקה עם בעל שליטה	חלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
				הערכה מחדש	תרגום של פעילויות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
אלפי ש"ח										
5,481,991	8,478	5,473,513	4,398,590	3,352	(1,157)	485,945	21,368	53,070	512,345	<b>יתרה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)</b>
618,829	1,568	617,261	617,261	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(147,256)	-	(147,256)	-	-	543	(147,799)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
471,573	1,568	470,005	617,261	-	543	(147,799)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<u>5,953,564</u>	<u>10,046</u>	<u>5,943,518</u>	<u>5,015,851</u>	<u>3,352</u>	<u>(614)</u>	<u>338,146</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>	<b>יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)</b>

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון			עסקה עם בעל שליטה	חלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
				הערכה מחדש	תרגום של פעילויות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
אלפי ש"ח										
4,858,062	6,700	4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345	<b>יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)</b>
333,268	992	332,276	332,276	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
177,711	9	177,702	567	-	(917)	178,052	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
510,979	1,001	509,978	332,843	-	(917)	178,052	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<u>5,369,041</u>	<u>7,701</u>	<u>5,361,340</u>	<u>4,363,736</u>	<u>3,352</u>	<u>(972)</u>	<u>408,441</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>	<b>יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מיוחס לבעלי מניות החברה							
		סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון			עסקה עם בעל שליטה	חלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
				הערכה מחדש	תרגום של פעילויות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה			

אלפי ש"ח

5,713,258	9,820	5,703,438	4,800,686	3,352	(527)	313,144	21,368	53,070	512,345	<b>יתרה ליום 1 ביולי 2018</b> <b>(בלתי מבוקר)</b>
215,391	226	215,165	215,165	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
24,915	-	24,915	-	-	(87)	25,002	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממש
240,306	226	240,080	215,165	-	(87)	25,002	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<b>5,953,564</b>	<b>10,046</b>	<b>5,943,518</b>	<b>5,015,851</b>	<b>3,352</b>	<b>(614)</b>	<b>338,146</b>	<b>21,368</b>	<b>53,070</b>	<b>512,345</b>	<b>יתרה ליום 30 בספטמבר 2018</b> <b>(בלתי מבוקר)</b>

סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מיוחס לבעלי מניות החברה							
		סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון			עסקה עם בעל שליטה	חלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
				הערכה מחדש	תרגום של פעילויות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה			

אלפי ש"ח

5,305,939	7,590	5,298,349	4,466,965	3,352	(992)	242,241	21,368	53,070	512,345	<b>יתרה ליום 1 ביולי 2017</b> <b>(בלתי מבוקר)</b>
(103,118)	111	(103,229)	(103,229)	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לתקופה
166,220	-	166,220	-	-	20	166,200	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממש
63,102	111	62,991	(103,229)	-	20	166,200	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<b>5,369,041</b>	<b>7,701</b>	<b>5,361,340</b>	<b>4,363,736</b>	<b>3,352</b>	<b>(972)</b>	<b>408,441</b>	<b>21,368</b>	<b>53,070</b>	<b>512,345</b>	<b>יתרה ליום 30 בספטמבר 2017</b> <b>(בלתי מבוקר)</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון			עסקה עם בעל שליטה	חלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
				הערכה מחדש	תרגום של פעילויות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
אלפי ש"ח										
4,858,062	6,700	4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345	<b>יתרה ליום 1 בינואר 2017</b> <b>(מבוקר)</b>
378,466	1,746	376,720	376,720	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
245,463	32	245,431	(9,023)	-	(1,102)	255,556	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
623,929	1,778	622,151	367,697	-	(1,102)	255,556	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<u>5,481,991</u>	<u>8,478</u>	<u>5,473,513</u>	<u>4,398,590</u>	<u>3,352</u>	<u>(1,157)</u>	<u>485,945</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>	<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2017</b> <b>(מבוקר)</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		נספח	
	2017	2018	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר					
	אלפי ש"ח					
2,011,373	(1,746,419)	(1,074,011)	2,031,666	91,872	א	<b>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</b>
						<b>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</b>
(4,531)	(2,194)	-	(4,531)	-		השקעה בחברות מוחזקות תמורה ממימוש השקעות בחברות כלולות בניכוי עלויות עסקה
750	187	125	562	500		השקעה ברכוש קבוע
(32,987)	(8,955)	(2,666)	(25,328)	(11,552)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(112,128)	(32,382)	(35,461)	(81,943)	(101,005)		פירעון הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
10,425	1,054	1,372	7,233	10,467		דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
2,169	101	1,908	913	2,248		תמורה ממימוש נכסים בלתי מוחשיים
2,291	2,006	181	2,291	1,188		תמורה ממימוש רכוש קבוע
5,531	-	7	5,349	38		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(128,480)	(40,183)	(34,534)	(95,454)	(98,116)		
						<b>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</b>
-	-	-	-	1,120,617		תמורה מהנפקת אגרות חוב
-	-	-	-	(12,419)		בניכוי הוצאות הנפקה
(1,380)	-	-	(1,380)	-		פירעון הלוואות מבנקים ואחרים
(580)	(9)	-	(580)	-		שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו
(1,960)	(9)	-	(1,960)	1,108,198		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(210,136)	66,329	(22,554)	(198,360)	88,495		השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
1,670,797	(1,720,282)	(1,131,099)	1,735,892	1,190,449		<b>עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</b>
9,091,573	12,547,747	13,083,918	9,091,573	10,762,370	ב	<b>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</b>
10,762,370	10,827,465	11,952,819	10,827,465	11,952,819	ג	<b>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</b>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

**נספח א- תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה<sup>(1)</sup>**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
	2017	2018	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
378,466	(103,118)	215,391	333,268	618,829	<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>
(40,560)	(10,180)	(4,994)	(34,519)	(15,476)	פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים חלק החברה בתוצאות חברות מוחזקות, נטו רווחים, נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(7,184,246)	(1,739,947)	(2,334,629)	(4,440,137)	(3,666,509)	<b>הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות</b>
(168,830)	(81,824)	(48,425)	(93,859)	(273,042)	נכסי חוב סחירים
(1,175,500)	(216,956)	(332,490)	(873,587)	(1,083,463)	נכסי חוב שאינם סחירים
(13,603)	29,436	(56,282)	3,248	(119,119)	מניות
(426,471)	37,978	(34,509)	(329,271)	112,077	השקעות אחרות
8,341	(2,897)	3,458	5,652	14,111	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
(2,006)	-	(3)	(2,006)	(1,305)	<b>הפסד (רווח) ממימוש</b>
(679)	16	54	(648)	(95)	נכסים בלתי מוחשיים רכוש קבוע
(181,931)	-	(20,547)	9,574	(42,862)	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
250	-	-	-	1,442	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
					<b>פחת והפחתות</b>
50,981	13,007	13,081	38,186	38,610	רכוש קבוע
139,768	34,758	32,722	102,866	100,205	נכסים בלתי מוחשיים
5,835	-	-	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
10,370,258	2,575,352	3,395,714	6,804,574	6,551,822	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,154,485	310,955	169,097	737,702	924,456	שינוי בתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(8,978)	(2,794)	57,599	(8,222)	34,885	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(69,026)	16,780	18,317	(41,779)	(60,930)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
188,604	(71,658)	105,569	143,809	298,158	מסים על הכנסה
					<b>שינויים בסעיפים מאזניים אחרים</b>
(108,255)	(12,142)	(25,754)	(71,828)	(141,542)	השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(4,290,742)	(2,786,860)	(2,681,405)	(2,882,804)	(3,624,339)	רכישת נדל"ן להשקעה רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(3,144)	(533)	(1,130)	(2,488)	(36,893)	השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר
(1,494,821)	(1,218,017)	(817,241)	(737,077)	(1,728,786)	רכישת נדל"ן להשקעה רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(46,207)	66,950	117,734	(159,005)	(1,961)	פרמיות לגביה
325,692	745,179	478,390	94,254	(316,353)	חייבים ויתרות חובה
464,793	82,909	122,610	394,148	(134,157)	זכאים ויתרות זכות
(93)	(4,314)	(6,581)	9,968	10,024	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(2,506,085)	(2,234,802)	(1,849,645)	(1,333,249)	(3,161,042)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(121,935)	-	-	(109,130)	(109,335)	<b>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:</b>
2,793,950	453,991	476,097	1,893,010	1,928,843	ריבית ששולמה
(5,660)	(151,044)	(164,128)	68,395	(202,831)	ריבית שהתקבלה
1,472,637	288,554	248,274	1,179,372	1,017,408	מסים שהתקבלו (ששולמו), נטו
2,011,373	(1,746,419)	(1,074,011)	2,031,666	91,872	דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות
					מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

<sup>(1)</sup> תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2017	2018	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			

7,267,318	9,092,388	10,181,402	7,267,318	8,497,605
1,824,255	3,455,359	2,902,516	1,824,255	2,264,765
<u>9,091,573</u>	<u>12,547,747</u>	<u>13,083,918</u>	<u>9,091,573</u>	<u>10,762,370</u>

**נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה**

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה  
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

**נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה**

8,497,605	8,400,767	9,337,712	8,400,767	9,337,712
2,264,765	2,426,698	2,615,107	2,426,698	2,615,107
<u>10,762,370</u>	<u>10,827,465</u>	<u>11,952,819</u>	<u>10,827,465</u>	<u>11,952,819</u>

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה  
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

**נספח ד - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי****מזומנים**

33,974	-	(7,463)	31,569	8,327
-	-	-	151	-
<u>2,695</u>	<u>-</u>	<u>(178)</u>	<u>-</u>	<u>1,296</u>

רכישת רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונדל"ן  
להשקעה כנגד זכאים  
דיבידנד מחברות כלולות שטרם התקבל  
תמורה ממכירת נכסים בלתי מוחשיים שטרם  
התקבלה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

## א. היישות המדווחת

מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 בספטמבר 2018 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה וגמל.

## ב. שליטה בחברה

החברה נשלטת על-ידי מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה האם"). החברה האם נשלטת על-ידי חברת אליהו הנפקות בע"מ (להלן - אליהו הנפקות) חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ (לשעבר - "אליהו חברה לבטוח בע"מ") (להלן - "אליהו בטוח"), המחזיקה כ-68% מהון המניות של החברה. כפי שנמסר לחברה על ידי אליהו בטוח:

- בחודש ספטמבר 2017 ביצעה אליהו הנפקות הנפקה פרטית של אגרות חוב לטווח ארוך למשקיעים מסווגים אשר נרשמו למסחר בבורסה במסגרת רצף המוסדיים. בהתאם לכך, לאחר שהתקבל היתר הממונה ביום 19 בספטמבר 2017 להחזקת אמצעי שליטה ולשליטה במבטחים מגדל ביטוח, מגדל מקפת ויוזמה, ביום 26 בספטמבר 2017 הועברו מניות החברה מאליהו בטוח לאליהו הנפקות.
- ביום 3 באוקטובר 2017, לאחר שהתקבל אישור הממונה להעברת המניות כאמור, בוטל שעבוד שנרשם על מניות מגדל אחזקות לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ על ידי אליהו בטוח.
- במסגרת ההנפקה, אליהו הנפקות הנפיקה, ללא תמורה לרוכשי אגרות החוב, אופציות לרכישת 159,900 אלפי מניות החברה מידי אליהו הנפקות, בשלוש סדרות שוות בכמותן, אשר יהיו ניתנות למימוש במשך שנתיים, שלוש שנים וארבע שנים בהתאמה ממועד העברת המניות לאליהו הנפקות.
- בחודש יוני 2017 מכרה אליהו בטוח כ-0.73% מאחזקותיה בחברה בעסקה מחוץ לבורסה.
- מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם המחזיקים הסופיים במניות אליהו בטוח, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבבעלותם המלאה.

## באור 2- בסיס עריכת הדוחות הכספיים

## א. מתכונת עריכה של תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל-IAS34, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 והוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברה ביטוח.

## ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. לעניין עדכון ההנחות בדבר שיעורי ריבית ההיוון המשמשים לחישוב הפרשות לגמלה ולחישוב נאותות העתודות, ראה באור 10.א.

ג. בוצעו סיווגים בתוך מרכיבי באור 7. לסיווגים אלו לא הייתה השפעה על ההון, על הרווח והפסד ועל הרווח הכולל.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט המפורט להלן:

**א. יישום לראשונה של תקנים חדשים**

**IFRS15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות**

החל מיום 1 בינואר 2018 הקבוצה מיישמת לראשונה את IFRS15, אשר קובע הנחיות לעניין הכרה בהכנסה.

התקן מחליף, בין היתר, את IAS18 הכנסות. התקן אינו חל על הכרה בהכנסה מחוזי ביטוח אך חל על חלק מההכנסות האחרות של הקבוצה שאינן מחוזי ביטוח.

התקן מציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות הכולל חמישה שלבים:

- שלב 1 - זיהוי החוזה עם הלקוח, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים בחוזים.
- שלב 2 - זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות בחוזה.
- שלב 3 - קביעת מחיר העסקה, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.
- שלב 4 - הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.
- שלב 5 - הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.

ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

**ב. תקנים חדשים שטרם הגיע מועד יישומם**

**IFRS16 - חכירות**

בינואר 2016 פרסם ה- IASB את תקן דיווח כספי בינלאומי 16 בדבר חכירות. בהתאם לתקן, חכירה מוגדרת כחוזה, או חלק מחוזה, אשר מעביר בתמורה לתשלום את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוגדרת.

התקן החדש יישם החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי. החברה מעריכה, לאחר בחינת השלכות יישום התקן, כי ליישום לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

**IFRS17 - חוזי ביטוח**

בהמשך לאמור בבאור 2. כד לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017, ב- 14 בנובמבר 2018 הוחלט ב- IASB להציע דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בשנה אחת ליום 1 בינואר 2022. בנוסף הוחלט להציע הארכה של הפטור הזמני מיישום IFRS 9, לחברות ביטוח אשר אימצו את גישת הדחיה, עד ליום 1 בינואר 2022.

**ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב**

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע %	מדד בגין

**לתשעה חודשים שהסתיימו ביום**

30 בספטמבר 2018	1.1	1.1
30 בספטמבר 2017	0.2	0.3

**לשלושה חודשים שהסתיימו ביום**

30 בספטמבר 2018	0.2	0.2
30 בספטמבר 2017	(0.5)	0.3

**לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017**

	0.3	0.4
--	-----	-----

**א. ביטוח חיים ובריאות**

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.



באור 4 - עונתיות (המשך)

ב. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

באור 5 - מגזרי פעילות

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפיים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

תוצאות כל מגזר כוללות פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר.

כללי החשבונאות שישמשו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אוניות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח

5. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
9,835,112	-	-	-	1,788,265	1,103,278	6,943,569
538,226	-	-	-	330,235	66,683	141,308
9,296,886	-	-	-	1,458,030	1,036,595	6,802,261
5,441,667	(18,995)	122,633	419	118,472	113,119	5,106,019
1,192,343	-	-	-	-	-	1,192,343
259,357	(116,582) <sup>*</sup>	-	252,190	58,613	11,803	53,333
28,440	(2,061)	2,784	26,527	1,190	-	-
16,218,693	(137,638)	125,417	279,136	1,636,305	1,161,517	13,153,956
13,407,302	-	-	-	1,317,903	727,722	11,361,677
262,625	-	-	-	167,718	30,584	64,323
13,144,677	-	-	-	1,150,185	697,138	11,297,354
1,279,912	(113,835)	-	73,239	355,617	320,511	644,380
748,795	(9,506)	29,579	156,458	42,815	59,138	470,311
13,490	-	-	3,532	6,636	-	3,322
130,308	(11,550)	128,698	244	2,865	278	9,773
15,317,182	(134,891)	158,277	233,473	1,558,118	1,077,065	12,425,140
15,476	-	9,026	173	(280)	-	6,557
916,987	(2,747)	(23,834)	45,836	77,907	84,452	735,373
(223,763)	-	(84,966)	7	(44,195)	(9,872)	(84,737)
693,224	(2,747)	(108,800)	45,843	33,712	74,580	650,636
106,445,431	-	-	-	-	2,217,792	104,227,639
35,868,656	-	-	-	5,335,336	1,247,306	29,286,014

פרמיות שהורווחו ברוטו  
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה  
פרמיות שהורווחו בשייר  
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון  
הכנסות מדמי ניהול  
הכנסות מעמלות  
הכנסות אחרות

**סך כל ההכנסות**

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו  
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח  
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר  
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות  
הוצאות הנהלה וכלליות  
הוצאות אחרות  
הוצאות מימון

**סך כל ההוצאות**

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני  
**רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה**  
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה  
**סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה**  
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה  
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

<sup>\*</sup> נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 82,009 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 22,345 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 12,228 אלפי ש"ח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
9,339,889	-	-	-	1,807,646	978,039	6,554,204
590,349	-	-	-	350,812	95,840	143,697
8,749,540	-	-	-	1,456,834	882,199	6,410,507
6,030,514	(18,201)	106,080	91	88,140	141,940	5,712,464
1,278,661	-	-	-	-	-	1,278,661
261,181	(118,816)*	-	238,469	58,448	28,900	54,180
24,500	(2,966)	652	25,531	1,283	-	-
16,344,396	(139,983)	106,732	264,091	1,604,705	1,053,039	13,455,812
14,141,605	-	-	-	1,364,228	714,914	12,062,463
303,030	-	-	-	194,216	53,337	55,477
13,838,575	-	-	-	1,170,012	661,577	12,006,986
1,242,722	(117,277)	-	92,221	355,777	283,967	628,034
710,682	(10,620)	32,874	135,519	39,372	58,169	455,368
14,890	-	-	3,523	7,743	-	3,624
94,969	(10,547)	97,606	340	(2,678)	141	10,107
15,901,838	(138,444)	130,480	231,603	1,570,226	1,003,854	13,104,119
34,519	-	17,250	110	1,193	-	15,966
477,077	(1,539)	(6,498)	32,598	35,672	49,185	367,659
269,065	-	116,979	237	63,279	8,467	80,103
746,142	(1,539)	110,481	32,835	98,951	57,652	447,762
96,327,925	-	-	-	-	2,025,691	94,302,234
34,527,417	-	-	-	5,136,872	1,016,165	28,374,380

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

**סך כל ההכנסות**

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות (הכנסות) מימון

**סך כל הוצאות**

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

**רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה**

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

**סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

\* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 83,705 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 19,749 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 15,362 אלפי ש"ח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
3,338,817	-	-	-	610,256	380,020	2,348,541
178,796	-	-	-	107,043	22,359	49,394
3,160,021	-	-	-	503,213	357,661	2,299,147
2,946,175	(6,406)	44,423	116	44,456	64,859	2,798,727
510,137	-	-	-	-	-	510,137
83,742	(35,034) <sup>(*)</sup>	-	77,683	20,140	1,635	19,318
8,195	(679)	(94)	8,575	393	-	-
6,708,270	(42,119)	44,329	86,374	568,202	424,155	5,627,329
5,726,972	-	-	-	385,568	252,931	5,088,473
69,951	-	-	-	33,456	16,326	20,169
5,657,021	-	-	-	352,112	236,605	5,068,304
432,503	(35,302)	-	8,796	137,058	107,717	214,234
257,282	(3,179)	5,743	65,542	14,984	19,455	154,737
4,497	-	-	1,178	2,212	-	1,107
41,001	(3,906)	41,641	63	(1)	94	3,110
6,392,304	(42,387)	47,384	75,579	506,365	363,871	5,441,492
4,994	-	3,167	66	(224)	-	1,985
320,960	268	112	10,861	61,613	60,284	187,822
37,866	-	17,020	11	8,365	1,093	11,377
358,826	268	17,132	10,872	69,978	61,377	199,199
106,445,431	-	-	-	-	2,217,792	104,227,639
35,868,656	-	-	-	5,335,336	1,247,306	29,286,014

פרמיות שהורווחו ברוטו  
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה  
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון  
הכנסות מדמי ניהול  
הכנסות מעמלות  
הכנסות אחרות

**סך כל ההכנסות**

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו  
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח  
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות  
הוצאות הנהלה וכלליות  
הוצאות אחרות  
הוצאות מימון

**סך כל ההוצאות**

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

**רווח לפני מסים על ההכנסה**

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

**סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה  
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

<sup>(\*)</sup> נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 25,035 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 6,723 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 3,276 אלפי ש"ח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
3,190,605	-	-	-	600,246	336,248	2,254,111	פרמיות שהורוחו ברוטו
189,326	-	-	-	119,752	20,864	48,710	פרמיות שהורוחו על-ידי מבטחי משנה
3,001,279	-	-	-	480,494	315,384	2,205,401	פרמיות שהורוחו בשייר
2,066,538	(5,984)	17,838	313	6,879	43,025	2,004,467	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
500,818	-	-	-	-	-	500,818	הכנסות מדמי ניהול
79,093	(41,104) <sup>(*)</sup>	-	78,423	21,128	3,245	17,401	הכנסות מעמלות
7,343	(1,035)	(16)	8,000	394	-	-	הכנסות אחרות
5,655,071	(48,123)	17,822	86,736	508,895	361,654	4,728,087	<b>סך כל ההכנסות</b>
5,279,883	-	-	-	483,404	246,485	4,549,994	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
142,742	-	-	-	107,210	16,201	19,331	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
5,137,141	-	-	-	376,194	230,284	4,530,663	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
421,520	(41,230)	-	25,946	127,020	100,736	209,048	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
246,194	(3,407)	13,887	49,567	13,685	18,966	153,496	הוצאות הנהלה וכלליות
4,964	-	-	1,175	2,581	-	1,208	הוצאות אחרות
30,208	(3,612)	27,875	140	1,727	3	4,075	הוצאות מימון
5,840,027	(48,249)	41,762	76,828	521,207	349,989	4,898,490	<b>סך כל ההוצאות</b>
10,180	-	3,545	(194)	1,133	-	5,696	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(174,776)	126	(20,395)	9,714	(11,179)	11,665	(164,707)	<b>רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה</b>
252,469	-	77,139	23	51,363	10,958	112,986	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
77,693	126	56,744	9,737	40,184	22,623	(51,721)	<b>סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>
96,327,925	-	-	-	-	2,025,691	94,302,234	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
34,527,417	-	-	-	5,136,872	1,016,165	28,374,380	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

<sup>(\*)</sup> נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 29,084 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 7,635 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 4,385 אלפי ש"ח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
<b>מבוקר אלפי ש"ח</b>						
12,622,168	-	-	-	2,380,841	1,325,697	8,915,630
769,593	-	-	-	482,625	114,348	172,620
11,852,575	-	-	-	1,898,216	1,211,349	8,743,010
9,548,214	(24,383)	171,938	76	138,366	210,420	9,051,797
1,872,811	-	-	-	-	-	1,872,811
332,578	(168,658)*	-	336,772	74,967	27,980	61,517
37,665	(6,329)	6,631	35,794	1,569	-	-
23,643,843	(199,370)	178,569	372,642	2,113,118	1,449,749	19,729,135
20,780,873	(1,200)	-	-	1,826,649	1,019,380	17,936,044
411,019	-	-	-	254,131	78,004	78,884
20,369,854	(1,200)	-	-	1,572,518	941,376	17,857,160
1,659,435	(165,538)	-	132,328	464,199	385,485	842,961
932,054	(15,358)	45,307	176,422	50,713	75,926	599,044
26,647	-	1,322	4,703	9,955	-	10,667
129,343	(14,154)	131,502	410	(2,383)	327	13,641
23,117,333	(196,250)	178,131	313,863	2,095,002	1,403,114	19,323,473
40,560	-	21,196	198	882	-	18,284
567,070	(3,120)	21,634	58,977	18,998	46,635	423,946
370,122	-	138,174	660	88,113	10,552	132,623
937,192	(3,120)	159,808	59,637	107,111	57,187	556,569
99,893,609	-	-	-	-	2,090,217	97,803,392
34,944,200	-	-	-	5,061,442	1,089,689	28,793,069

פרמיות שהורווחו ברוטו  
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה  
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון  
הכנסות מדמי ניהול  
הכנסות מעמלות  
הכנסות אחרות

**סך כל ההכנסות**

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו  
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח  
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות  
הוצאות הנהלה וכלליות  
הוצאות אחרות  
הוצאות (הכנסות) מימון

**סך כל ההוצאות**

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

**רווח לפני מסים על ההכנסה**

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

**סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה  
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

\* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 121,226 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 26,019 אלפי ש"ח ובתחום ביטוח כללי בסך של 21,413 אלפי ש"ח.

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
6,943,569	-	-	6,943,569	פרמיות שהורווחו ברוטו
141,308	-	-	141,308	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
6,802,261	-	-	6,802,261	פרמיות שהורווחו בשייר
5,106,019	1,509	5,404	5,099,106	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,192,343	84,655	258,171	849,517	הכנסות מדמי ניהול
53,333	-	-	53,333	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
<b>13,153,956</b>	<b>86,164</b>	<b>263,575</b>	<b>12,804,217</b>	<b>סך כל ההכנסות</b>
11,361,677	-	-	11,361,677	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
64,323	-	-	64,323	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
11,297,354	-	-	11,297,354	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
644,380	38,079	94,908	511,393	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
470,311	42,791	133,473	294,047	הוצאות הנהלה וכלליות
3,322	3,322	-	-	הוצאות אחרות
9,773	-	-	9,773	הוצאות מימון
<b>12,425,140</b>	<b>84,192</b>	<b>228,381</b>	<b>12,112,567</b>	<b>סך כל ההוצאות</b>
6,557	-	-	6,557	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
735,373	1,972	35,194	698,207	<b>רווח לפני מסים על ההכנסה</b>
(84,737)	(206)	(710)	(83,821)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
<b>650,636</b>	<b>1,766</b>	<b>34,484</b>	<b>614,386</b>	<b>סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
6,554,204	-	-	6,554,204	פרמיות שהורווחו ברוטו
143,697	-	-	143,697	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
6,410,507	-	-	6,410,507	פרמיות שהורווחו בשייר
5,712,464	662	2,018	5,709,784	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,278,661	85,899	258,029	934,733	הכנסות מדמי ניהול
54,180	-	-	54,180	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
<b>13,455,812</b>	<b>86,561</b>	<b>260,047</b>	<b>13,109,204</b>	<b>סך כל ההכנסות</b>
12,062,463	-	-	12,062,463	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
55,477	-	-	55,477	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,006,986	-	-	12,006,986	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
628,034	33,341	117,021	477,672	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
455,368	42,916	130,620	281,832	הוצאות הנהלה וכלליות
3,624	3,624	-	-	הוצאות אחרות
10,107	-	-	10,107	הוצאות מימון
<b>13,104,119</b>	<b>79,881</b>	<b>247,641</b>	<b>12,776,597</b>	<b>סך כל ההוצאות</b>
15,966	-	-	15,966	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
367,659	6,680	12,406	348,573	<b>רווח לפני מסים על ההכנסה</b>
80,103	770	2,368	76,965	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
<b>447,762</b>	<b>7,450</b>	<b>14,774</b>	<b>425,538</b>	<b>סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>



ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,348,541	-	-	2,348,541	פרמיות שהורווחו ברוטו
49,394	-	-	49,394	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,299,147	-	-	2,299,147	פרמיות שהורווחו בשייר
2,798,727	290	1,630	2,796,807	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
510,137	28,183	86,221	395,733	הכנסות מדמי ניהול
19,318	-	-	19,318	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
5,627,329	28,473	87,851	5,511,005	<b>סך כל ההכנסות</b>
5,088,473	-	-	5,088,473	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
20,169	-	-	20,169	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
5,068,304	-	-	5,068,304	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
214,234	12,568	28,464	173,202	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
154,737	13,943	43,111	97,683	הוצאות הנהלה וכלליות
1,107	1,107	-	-	הוצאות אחרות
3,110	-	-	3,110	הוצאות מימון
5,441,492	27,618	71,575	5,342,299	<b>סך כל ההוצאות</b>
1,985	-	-	1,985	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
187,822	855	16,276	170,691	<b>רווח לפני מסים על ההכנסה</b>
11,377	513	1,526	9,338	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
199,199	1,368	17,802	180,029	<b>סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,254,111	-	-	2,254,111	פרמיות שהורווחו ברוטו
48,710	-	-	48,710	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,205,401	-	-	2,205,401	פרמיות שהורווחו בשייר
2,004,467	176	775	2,003,516	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
500,818	28,402	87,481	384,935	הכנסות מדמי ניהול
17,401	-	-	17,401	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
4,728,087	28,578	88,256	4,611,253	<b>סך כל ההכנסות</b>
4,549,994	-	-	4,549,994	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
19,331	-	-	19,331	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,530,663	-	-	4,530,663	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
209,048	11,177	39,429	158,442	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
153,496	14,218	43,409	95,869	הוצאות הנהלה וכלליות
1,208	1,208	-	-	הוצאות אחרות
4,075	-	-	4,075	הוצאות מימון
4,898,490	26,603	82,838	4,789,049	<b>סך כל ההוצאות</b>
5,696	-	-	5,696	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(164,707)	1,975	5,418	(172,100)	<b>רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה</b>
112,986	279	1,233	111,474	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(51,721)	2,254	6,651	(60,626)	<b>סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,915,630	-	-	8,915,630	פרמיות שהורווחו ברוטו
172,620	-	-	172,620	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
8,743,010	-	-	8,743,010	פרמיות שהורווחו בשייר
9,051,797	903	2,882	9,048,012	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,872,811	114,430	347,024	1,411,357	הכנסות מדמי ניהול
61,517	-	-	61,517	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
<b>19,729,135</b>	<b>115,333</b>	<b>349,906</b>	<b>19,263,896</b>	<b>סך כל ההכנסות</b>
17,936,044	-	-	17,936,044	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
78,884	-	-	78,884	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
17,857,160	-	-	17,857,160	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
842,961	45,860	154,284	642,817	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
599,044	56,699	172,734	369,611	הוצאות הנהלה וכלליות
10,667	10,667	-	-	הוצאות אחרות
13,641	-	-	13,641	הוצאות מימון
<b>19,323,473</b>	<b>113,226</b>	<b>327,018</b>	<b>18,883,229</b>	<b>סך כל ההוצאות</b>
18,284	-	-	18,284	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
423,946	2,107	22,888	398,951	<b>רווח לפני מסים על ההכנסה</b>
132,623	629	1,647	130,347	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
<b>556,569</b>	<b>2,736</b>	<b>24,535</b>	<b>529,298</b>	<b>סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>

2.ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018							
פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			פוליסות ללא מרכיב חסכון				
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		מסנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990		
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	בלתי מבוקר אלפי ש"ח		
6,944,381	29,586	424,632	4,381,895	-	1,844,528	263,740	פרמיות ברוטו
403,887	-	-	401,086	2,801	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
771,755	-	-	302,403	(1,962)	529,178	(57,864)	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
11,323,422	15,413	168,064	5,404,612	10,247	4,458,232	1,266,854	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
38,255	-	-	39,254	(1,054)	55	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.  
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

## 2.ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017						
פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) פוליסות ללא מרכיב חסכון			לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990
סה"כ	קבוצתי	פרט	שאינו תלוי תלוי תשואה	תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
6,555,247	40,045	384,009	3,963,011	-	1,881,005	287,177
פרמיות ברוטו						
315,877	-	-	283,616	32,261	-	-
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח						
1,248,868	-	-	265,615	9,078	675,357	298,818
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול						
11,992,852	41,350	191,211	5,194,943	10,379	5,208,530	1,346,439
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו						
69,611	-	-	60,124	9,451	36	-
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה						

## הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018							
פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) פוליסות ללא מרכיב חסכון			לפי מועד הנפקת הפוליסה				
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990	
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	בלתי מבוקר אלפי ש"ח		
2,347,080	7,134	145,873	1,488,871	-	618,260	86,942	פרמיות ברוטו
157,606	-	-	157,452	154	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
449,853	-	-	106,577	3,387	296,525	43,364	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
5,051,424	2,171	53,300	2,258,245	(662)	2,254,607	483,763	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
37,049	-	-	35,310	1,694	45	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.  
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

2.ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017							
פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) פוליסות ללא מרכיב חסכון			לפי מועד הנפקת הפוליסה				
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990	
סה"כ	קבוצתי	פרט	שאינו תלוי תלוי תשואה	תשואה			
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
2,255,052	13,118	131,350	1,387,674	-	629,145	93,765	פרמיות ברוטו
96,704	-	-	91,891	4,813	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
585,056	-	-	95,682	16,708	295,700	176,966	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
4,533,709	11,678	72,538	1,917,375	6,807	1,992,659	532,652	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
16,285	-	-	8,102	8,158	25	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.  
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.  
 בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)			פוליסות ללא מרכיב חסכון			
לפי מועד הנפקת הפוליסה			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			
משנת 2004						
עד שנת 1990	עד שנת 2003	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	פרט	קבוצתי	סה"כ
מבוקר אלפי ש"ח						
379,588	2,508,374	-	5,454,407	521,125	52,289	8,915,783
-	-	32,799	418,108	-	-	450,907
425,463	1,043,776	7,293	366,467	-	-	1,842,999
1,940,999	8,053,650	10,011	7,483,039	293,287	52,119	17,833,105
-	47	11,930	90,962	-	-	102,939

פרמיות ברוטו

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

#### הערות

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.  
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.



ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

סה"כ	אחר <sup>(*)</sup>		סיעודי		פרט
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
1,104,073	29,487	778,946	4,802	290,838	פרמיות ברוטו
727,722	14,236	408,449	9,275	295,762	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

<sup>(\*)</sup> הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 662,276 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 146,157 אלפי ש"ח.

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סה"כ	אחר <sup>(*)</sup>		סיעודי		פרט
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
978,930	27,556	685,116	11,080	255,178	פרמיות ברוטו
714,914	19,748	412,081	11,200	271,885	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

<sup>(\*)</sup> הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 593,658 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 119,014 אלפי ש"ח.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

סה"כ	אחר <sup>(*)</sup>		סיעודי		פרט
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
380,288	13,845	264,297	1,301	100,845	פרמיות ברוטו
252,931	7,011	136,615	1,582	107,723	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

<sup>(\*)</sup> הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 231,039 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 47,103 אלפי ש"ח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סה"כ	אחר <sup>(*)</sup>		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
336,981	12,174	232,341	3,672	88,794
246,485	8,982	143,143	2,951	91,409

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

<sup>(\*)</sup> הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 204,230 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 40,285 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סה"כ	אחר <sup>(*)</sup>		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
1,326,388	36,366	930,211	14,936	344,875
1,019,380	25,581	587,829	17,583	388,387

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

<sup>(\*)</sup> הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 800,967 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 165,610 אלפי ש"ח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018					
סה"כ	ענפי חבויות (אחרים)*	ענפי רכוש (ואחרים)* בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,920,908	253,165	459,367	780,355	428,021	פרמיות ברוטו
310,202	72,492	226,197	4,787	6,726	פרמיות ביטוח משנה
1,610,706	180,673	233,170	775,568	421,295	פרמיות בשייר
(152,676)	(3,692)	(8,506)	(95,976)	(44,502)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,458,030	176,981	224,664	679,592	376,793	<b>פרמיות שהורווחו בשייר</b>
118,472	39,706	7,411	13,909	57,446	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
58,613	10,336	48,187	90	-	הכנסות מעמלות
1,190	405	57	142	586	הכנסות אחרות
1,636,305	227,428	280,319	693,733	434,825	<b>סך כל ההכנסות</b>
1,317,903	264,569	205,637	483,175	364,522	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
167,718	63,127	98,341	1,794	4,456	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,150,185	201,442	107,296	481,381	360,066	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
355,617	55,189	124,392	130,785	45,251	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
42,815	8,902	10,342	12,999	10,572	הוצאות הנהלה וכלליות
6,636	744	960	3,195	1,737	הוצאות אחרות
2,865	340	1,918	131	476	הוצאות מימון
1,558,118	266,617	244,908	628,491	418,102	<b>סך כל ההוצאות</b>
(280)	(96)	(14)	(33)	(137)	חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
77,907	(39,285)	35,397	65,209	16,586	<b>רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה</b>
(44,195)	(15,046)	(2,098)	(5,263)	(21,788)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
33,712	(54,331)	33,299	59,946	(5,202)	<b>סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>
5,335,336	1,861,980	573,058	649,977	2,250,321	<b>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2018</b>
4,497,798	1,499,753	249,166	647,476	2,101,403	<b>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2018</b>

\* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017					
סה"כ	ענפי חבויות אחרים <sup>(*)</sup>	ענפי רכוש ואחרים <sup>(*)</sup> בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,746,419	271,212	535,347	596,765	343,095	פרמיות ברוטו
382,405	75,298	293,025	6,190	7,892	פרמיות ביטוח משנה
1,364,014	195,914	242,322	590,575	335,203	פרמיות בשייר
92,820	(26,225)	(17,167)	73,045	63,167	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,456,834	169,689	225,155	663,620	398,370	<b>פרמיות שהורווחו בשייר</b>
88,140	30,909	1,293	12,704	43,234	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
58,448	8,436	49,790	222	-	הכנסות מעמלות
1,283	432	67	178	606	הכנסות אחרות
1,604,705	209,466	276,305	676,724	442,210	<b>סך כל ההכנסות</b>
1,364,228	208,626	257,062	501,179	397,361	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
194,216	17,577	163,678	2,380	10,581	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,170,012	191,049	93,384	498,799	386,780	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
355,777	49,619	128,749	130,097	47,312	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
39,372	8,511	10,216	10,578	10,067	הוצאות הנהלה וכלליות
7,743	1,113	1,375	3,352	1,903	הוצאות אחרות
(2,678)	271	(3,431)	113	369	הוצאות (הכנסות) מימון
1,570,226	250,563	230,293	642,939	446,431	<b>סך כל ההוצאות</b>
1,193	402	63	165	563	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
35,672	(40,695)	46,075	33,950	(3,658)	<b>רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה</b>
63,279	21,347	3,293	8,772	29,867	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
98,951	(19,348)	49,368	42,722	26,209	<b>סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>
5,136,872	1,749,625	632,886	601,668	2,152,693	<b>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2017</b>
4,251,619	1,458,291	240,449	598,045	1,954,834	<b>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2017</b>

<sup>(\*)</sup> ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים <sup>(*)</sup>	ענפי חבויות אחרים <sup>(*)</sup>	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
97,441	172,116	129,245	66,236	465,038
2,242	939	54,121	20,113	77,415
95,199	171,177	75,124	46,123	387,623
32,757	68,679	119	14,035	115,590
127,956	239,856	75,243	60,158	503,213
22,173	5,197	1,831	15,255	44,456
-	14	16,731	3,395	20,140
194	45	20	134	393
<b>סך כל ההכנסות</b>				
150,323	245,112	93,825	78,942	568,202
107,956	159,087	51,291	67,234	385,568
(3,726)	116	17,633	19,433	33,456
111,682	158,971	33,658	47,801	352,112
16,216	54,861	46,270	19,711	137,058
3,712	4,500	3,640	3,132	14,984
557	1,011	387	257	2,212
193	53	(386)	139	(1)
132,360	219,396	83,569	71,040	506,365
<b>סך כל ההוצאות</b>				
(109)	(26)	(12)	(77)	(224)
17,854	25,690	10,244	7,825	61,613
4,056	1,114	330	2,865	8,365
<b>רווח לפני מסים על ההכנסה</b>				
21,910	26,804	10,574	10,690	69,978
<b>סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה</b>				
2,250,321	649,977	573,058	1,861,980	5,335,336
<b>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2018</b>				
2,101,403	647,476	249,166	1,499,753	4,497,798
<b>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2018</b>				

<sup>(\*)</sup> ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-83% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	ענפי חבויות אחרים <sup>(*)</sup>	ענפי רכוש ואחרים <sup>(*)</sup> בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה
494,410	78,740	147,411	167,199	101,060
91,740	18,932	68,814	1,361	2,633
402,670	59,808	78,597	165,838	98,427
77,824	(1,543)	(1,348)	56,684	24,031
480,494	58,265	77,249	222,522	122,458
6,879	1,961	1,915	520	2,483
21,128	3,494	17,557	77	-
394	133	23	52	186
508,895	63,853	96,744	223,171	125,127
483,404	82,426	130,090	162,701	108,187
107,210	9,717	97,573	542	(622)
376,194	72,709	32,517	162,159	108,809
127,020	18,506	46,059	47,209	15,246
13,685	3,043	3,607	3,718	3,317
2,581	382	497	1,070	632
1,727	97	1,469	37	124
521,207	94,737	84,149	214,193	128,128
1,133	382	60	157	534
(11,179)	(30,502)	12,655	9,135	(2,467)
51,363	17,344	2,698	7,088	24,233
40,184	(13,158)	15,353	16,223	21,766
5,136,872	1,749,625	632,886	601,668	2,152,693
4,251,619	1,458,291	240,449	598,045	1,954,834

פרמיות ברוטו  
פרמיות ביטוח משנה  
פרמיות בשייר  
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר

**פרמיות שהורווחו בשייר**

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון  
הכנסות מעמלות  
הכנסות אחרות

**סך כל ההכנסות**

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח  
ברוטו  
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי  
בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח  
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח  
בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות  
הוצאות הנהלה וכלליות  
הוצאות אחרות  
הוצאות מימון

**סך כל ההוצאות**

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי  
שיטת השווי המאזני

**רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה**

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

**סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו  
ליום 30 בספטמבר 2017

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר  
ליום 30 בספטמבר 2017

<sup>(\*)</sup> ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים) <sup>(*)</sup>	ענפי חבוינות (אחרים) <sup>(*)</sup>	סה"כ
מבוקר אלפי ש"ח				
428,569	743,904	678,869	350,667	2,202,009
11,197	7,268	379,985	108,490	506,940
417,372	736,636	298,884	242,177	1,695,069
84,290	143,300	(6,364)	(18,079)	203,147
501,662	879,936	292,520	224,098	1,898,216
67,495	18,316	4,133	48,422	138,366
-	297	63,620	11,050	74,967
747	203	83	536	1,569
<b>סך כל ההכנסות</b>				
573,158	671,636	303,358	278,497	1,826,649
16,611	2,916	181,356	53,248	254,131
556,547	668,720	122,002	225,249	1,572,518
60,134	174,728	163,837	65,500	464,199
12,817	13,604	13,219	11,073	50,713
2,539	4,275	1,736	1,405	9,955
508	145	(3,405)	369	(2,383)
632,545	861,472	297,389	303,596	2,095,002
420	114	47	301	882
(62,221)	37,394	63,014	(19,189)	18,998
41,936	11,376	4,718	30,083	88,113
(20,285)	48,770	67,732	10,894	107,111
2,186,592	522,229	598,066	1,754,555	5,061,442
1,998,504	519,145	228,875	1,435,461	4,181,985

<sup>(\*)</sup> ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבוינות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

א. מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. חברות הקבוצה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה").

בחודש נובמבר 2018 קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוטח סולבנסי 2 (להלן - "יעד הון"), ראה סעיף ד' להלן. יעד ההון יעלה בהדרגה בכ- 3% כל שנה, החל מ- 100% נכון ליום 31 בדצמבר 2017, ועד לשיעור של 120% ב-31 בדצמבר, 2024 (תום תקופת הפריסה).

מובהר בזאת כי אין ודאות כי החברה תעמוד ביעד הון זה בכל נקודת זמן.

#### ב. משטרי ההון החלים על החברה - כללי

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי לפיו חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

בחודש מרס 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן: חוזר דרישות הון משטר קודם) המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי. בחודש נובמבר 2018, קיבלה החברה מהממונה אישור שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי (להלן - "האישור"). בהתאם לכך, ליום 30 בספטמבר 2018 על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות הון משטר קודם וחוזר סולבנסי והחל ממועד קבלת האישור החברה איננה נדרשת לעמוד בהוראות דרישות הון משטר קודם, באור זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם".

עם כניסתם לתוקף של חוזר סולבנסי וחוזר דרישות הון משטר קודם כאמור לעיל, התעורר צורך להבהיר את משמעותם של המונחים 'הון נדרש' ו'הון מוכר' בתנאי מכשירי הון מורכב אשר הונפקו בעבר ובפרט בהתייחס לנסיבות משות. על רקע האמור, פורסמה בחודש מרס 2018 עמדת ממונה "הגדרת הון מוכר והון נדרש במכשירי הון מורכב" (להלן - "העמדה"). העמדה קובעת כי הפרשנות הראויה למונחים 'הון נדרש' ו'הון מוכר' לעניין נסיבות משות, בתנאי מכשירי הון מורכב, תהיה בהתאם להגדרות המונחים הרלוונטיים בהוראות האסדרה אשר באות במקום תקנות ההון, היינו חוזר סולבנסי וחוזר דרישות הון משטר קודם, לפי העניין, כמפורט להלן:

(1) לגבי חברות ביטוח שקיבלו את אישור הממונה לביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי המונחים "הון נדרש" ו"הון עצמי" יפורשו בהתאם להגדרות המונחים כאמור בחוזר סולבנסי. בקשר לכך יצוין כי חוזר סולבנסי מגדיר "הון נדרש לנסיבות משות" - 80% מהון נדרש לכושר פירעון בהוראות הפריסה, ראה סעיף ד' להלן.

(2) לגבי חברות ביטוח שלא קיבלו את אישור הממונה לביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי, המונחים "הון עצמי" ו"הון עצמי נדרש לכושר פירעון" יפורשו בהתאם להגדרתם בחוזר "דרישות הון משטר קודם", דהיינו לפי תקנות ההון הקודמות.



באור 6 - ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה (המשך)

ג. משטר ההון לפי דרישות הון משטר קודם

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לדרישות הון משטר קודם:

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,438,896	4,645,445	הסכום הנדרש על פי הנחיות הממונה <sup>(1)</sup>
5,473,513	5,943,518	הסכום הקיים המחושב על פי הנחיות הממונה הון ראשוני בסיסי
2,908,011	2,920,276	הון משני מורכב
-	1,109,159	מכשיר הון רוברד 2, ראה סעיפים ד' ו-ו' להלן
704,916	705,668	הון שלישוני מורכב
-	(774,758)	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב <sup>(2)</sup>
3,612,927	3,960,345	סך הכל הון רוברד 2 מוכר
9,086,440	9,903,863	סך ההון הקיים המחושב על פי הנחיות הממונה
4,647,544	5,258,418	עודף ליום הדוח
<b>פעולות הוניות שאירעו לאחר תאריך הדיווח</b>		
1,108,198	-	מכשיר הון רוברד 2 שתמורתו התקבלה לאחר תאריך הדיווח, ראה סעיפים ד' ו-ו' להלן
(1,086,549)	-	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של הון רוברד 2 <sup>(2)</sup>
4,669,193	5,258,418	עודף בהתחשב בפעולות הוניות לאחר תאריך הדיווח
300,759	324,969	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידן כנגד עודפי הון בהתאם להוראות הממונה, ולפיכך מהווים עודפים מרותקים
63,929	63,929	סכום הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל המהווה עודף מרותק
4,304,505	4,869,520	עודף בהתחשב בפעולות הוניות לאחר תאריך המאזן לאחר ניכוי עודפים מרותקים, ראה גם סעיף ו' להלן
<b>הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין</b>		
473,211	495,319	פעילות בביטוח כללי
44,735	48,652	פעילות בביטוח סיעודי
467,553	479,808	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
1,608,154	1,680,202	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
11,106	10,463	דרישות בגין תכניות מבטיחות תשואה
9,786	8,138	נכסים בלתי מוכרים
329,577	331,544	השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות
(63,929)	(63,929)	הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
994,160	1,074,693	נכסי השקעה ונכסים אחרים
260,670	264,272	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
302,196	313,848	סיכונים תפעוליים
1,677	2,435	ערבויות
4,438,896	4,645,445	הסכום הנדרש על פי הנחיות הממונה

<sup>(2)</sup> בהתאם לחוזר ביטוח בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח משנת 2011, הקובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי המוכר של המבטח.

## ד. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה") שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו. הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים: נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח. חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017, על נתוני 31 בדצמבר 2016. בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

## (1) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה ב-5% כל שנה החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

לפי חוזר סולבנסי, ההון העצמי של חברת ביטוח יורכב מהון רוברד 1 והון רוברד 2. הון רוברד 1 כולל הון עצמי המחושב לפי הוראות החוזר, והון רוברד 1 נוסף. הון רוברד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רוברד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

## הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי וכן הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי".

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר 2017, יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר 2018. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר 2018, יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי 2019 ובגין נתוני 30 ביוני 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר 2019. מכאן ואילך יכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

לחברות הביטוח ניתנה האפשרות להקדים את ביצוע הביקורת על נתוני 31 בדצמבר 2017.

## ד. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך (המשך)

החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת כאמור, וקיבלה בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות סולבנסי בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2017, ובהתחשב בהנפקת הון רוברד 2 שביצעה החברה ביום 31 בדצמבר 2017 ושתמורתה הופקדה בחברה ונרשמה בדוחות הכספיים ביום 1 בינואר 2018, לחברה עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר. בהתחשב בהוראות המעבר בתקופת הפריסה לחברה עודף הון גם ללא הנפקת ההון רוברד 2 כאמור.

החישוב שערכה החברה כאמור, נבדק בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים, הודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע. בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים, מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הוודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתן על יחס כושר הפירעון.

לפרוט נוסף ראה סעיף 3.2 בדוח הדירקטוריון וכן ראה דוח יחס כושר פירעון כלכלי המצורף לאחר דוח זה ומפורסם באתר האינטרנט של החברה.

ה. דרישות ההון מחברות מנהלות בקבוצה כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים הממונהים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

י. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017 (להלן - "המכתב"), חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

בהתאם למכתב, לאחר מועד קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות חוזר סולבנסי - חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד אם עמדה ביחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה, ראה סעיף א' לעיל.

בנוסף, על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרים ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

בחודש נובמבר 2018, קיבלה החברה מהממונה אישור שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי, ובהתאם לכך, החל ממועד קבלת האישור החברה איננה נדרשת לעמוד בהוראות דרישות הון משטר קודם.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2017, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות לאותו יום ובהתחשב בהנפקת הון רוברד 2 שתמורתה התקבלה ביום 1 בינואר 2018, לחברה יחס כושר פירעון כלכלי הגבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ז. לעניין החלטה בדבר אישור עקרוני לביצוע הנפקה של סדרה חדשה של כתי התחייבות נדחים, ראה באור 11.ב.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
5,992,310	5,764,378	6,160,594	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות</u>
30,526,127	30,329,985	32,462,549	נכסי חוב סחירים
16,088,830	14,590,106	16,591,471	נכסי חוב שאינם סחירים *
17,711,499	17,881,678	16,960,739	מניות
20,965,722	18,900,316	24,793,995	אחרות
85,292,178	81,702,085	90,808,754	סך השקעות פיננסיות
8,497,605	8,400,767	9,337,712	מזומנים ושוי מזומנים
743,722	833,140	917,530	אחר
100,525,815	96,700,370	107,224,590	סך נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
908,248	891,665	901,453	* מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת
1,065,222	1,058,331	1,025,993	שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

במהלך התקופות המדווחות, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2018			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
32,462,549	-	4,324,456	28,138,093
15,690,018	3,483,445	12,206,573	-
16,960,739	1,634,516	-	15,326,223
24,793,995	3,933,229	196,281	20,664,485
<u>89,907,301</u>	<u>9,051,190</u>	<u>16,727,310</u>	<u>64,128,801</u>

השקעות פיננסיות  
נכסי חוב סחירים  
נכסי חוב שאינם סחירים  
מניות  
אחרות

סך השקעות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
30,329,985	-	2,606,710	27,723,275
13,698,441	1,944,106	11,754,335	-
17,881,678	1,714,117	-	16,167,561
18,900,316	2,299,140	59,846	16,541,330
<u>80,810,420</u>	<u>5,957,363</u>	<u>14,420,891</u>	<u>60,432,166</u>

השקעות פיננסיות  
נכסי חוב סחירים  
נכסי חוב שאינם סחירים<sup>(\*)</sup>  
מניות  
אחרות

סך השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
30,526,127	-	2,622,014	27,904,113
15,180,582	2,634,313	12,546,269	-
17,711,499	2,072,516	-	15,638,983
20,965,722	2,758,254	121,505	18,085,963
<u>84,383,930</u>	<u>7,465,083</u>	<u>15,289,788</u>	<u>61,629,059</u>

השקעות פיננסיות  
נכסי חוב סחירים  
נכסי חוב שאינם סחירים<sup>(\*)</sup>  
מניות  
אחרות

סך השקעות פיננסיות

<sup>(\*)</sup> סווג מחדש

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים		
			נכסי חוב סחירים	נכסי חוב שאינם סחירים	
7,465,083	2,758,254	2,072,516	2,634,313	-	יתרה ליום 1 בינואר 2018
80,503	(9,272)	44,370	45,405	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד <sup>(*)</sup>
3,105,271	1,668,451	249,442	1,187,378	-	השקעות מימושים
(632,584)	(484,204)	(133,493)	(14,887)	-	פדיונות
(368,764)	-	-	(368,764)	-	העברות מתוך רמה 3
(598,319)	-	(598,319)	-	-	
<u>9,051,190</u>	<u>3,933,229</u>	<u>1,634,516</u>	<u>3,483,445</u>	<u>-</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018
					<u>מתוכם</u> <sup>(*)</sup>
					סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2018
<u>42,421</u>	<u>(31,991)</u>	<u>42,700</u>	<u>31,712</u>	<u>-</u>	

המעבר מתוך רמה 3 נובע מהנפקת ניירות ערך לראשונה.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים <sup>(**)</sup>		
			נכסי חוב סחירים	נכסי חוב שאינם סחירים	
5,316,200	2,127,840	1,618,624	1,569,736	-	יתרה ליום 1 בינואר 2017
(460,092)	(198,858)	(204,603)	(56,631)	-	סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד <sup>(*)</sup>
1,529,288	464,594	346,560	718,134	-	השקעות מימושים
(140,900)	(94,436)	(46,464)	-	-	פדיונות
(287,133)	-	-	(287,133)	-	
<u>5,957,363</u>	<u>2,299,140</u>	<u>1,714,117</u>	<u>1,944,106</u>	<u>-</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
					<u>מתוכם</u> <sup>(*)</sup>
					סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2017
<u>(442,304)</u>	<u>(199,322)</u>	<u>(193,594)</u>	<u>(49,388)</u>	<u>-</u>	

<sup>(\*\*)</sup> סווג מחדש

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
8,554,820	3,682,982	1,645,961	3,225,877	-	יתרה ליום 1 ביולי 2018
(125,296)	(75,188)	(17,235)	(32,873)	-	סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד <sup>(*)</sup>
919,275	419,648	9,107	490,520	-	השקעות
(97,530)	(94,213)	(3,317)	-	-	מימושים
(200,079)	-	-	(200,079)	-	פדיונות
<u>9,051,190</u>	<u>3,933,229</u>	<u>1,634,516</u>	<u>3,483,445</u>	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018
					מתוכם <sup>(*)</sup>
(127,427)	(78,295)	(17,235)	(31,897)	-	סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2018

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים <sup>(**)</sup>	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
5,408,022	2,234,331	1,482,134	1,691,557	-	יתרה ליום 1 ביולי 2017
(30,232)	(4,560)	(36,206)	10,534	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד <sup>(*)</sup>
682,795	123,692	297,679	261,424	-	השקעות
(83,813)	(54,323)	(29,490)	-	-	מימושים
(19,409)	-	-	(19,409)	-	פדיונות
<u>5,957,363</u>	<u>2,299,140</u>	<u>1,714,117</u>	<u>1,944,106</u>	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
					מתוכם <sup>(*)</sup>
(32,698)	(6,422)	(36,720)	10,444	-	סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2017

<sup>(\*\*)</sup> סווג מחדש

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	נכסי חוב	
			שאינם סחירים**	סחירים	
5,316,200	2,127,840	1,618,624	1,569,736	-	יתרה ליום 1 בינואר 2017
72,657	(5,377)	126,638	(48,604)	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד <sup>(*)</sup>
2,624,397	744,577	410,191	1,469,629	-	השקעות
(191,723)	(108,786)	(82,937)	-	-	מימושים
(356,448)	-	-	(356,448)	-	פדיונות
<u>7,465,083</u>	<u>2,758,254</u>	<u>2,072,516</u>	<u>2,634,313</u>	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
					<sup>(*)</sup> מתוכם
					סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2017 <sup>(***)</sup>
<u>96,135</u>	<u>(5,617)</u>	<u>139,561</u>	<u>(37,809)</u>	-	

(\*\*) סווג מחדש.

(\*\*\*) הוצג מחדש.



באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר 2018		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
21,356,480	28,085,374	אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות <sup>*</sup>
2,325,387	2,482,290	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
1,012,841	1,190,753	מוצגים כהלואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
3,338,228	3,673,043	פקדונות בבנקים
24,694,708	31,758,417	סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
49,848		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2017		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
20,881,266	27,556,965	אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות <sup>*</sup>
1,891,241	2,106,881	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
662,961	859,720	מוצגים כהלואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
2,554,202	2,966,601	פקדונות בבנקים
23,435,468	30,523,566	סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
50,872		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2017		
ערך בספרים	שווי הוגן	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
20,811,223	27,710,870	אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות <sup>*</sup>
2,162,187	2,386,994	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
567,704	766,342	מוצגים כהלואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
2,729,891	3,153,336	פקדונות בבנקים
23,541,114	30,864,206	סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
51,640		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

<sup>\*</sup> השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון החוזי.

מכשירים פיננסיים (המשך) - באור 7 -

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של המכשירים הפיננסיים המוצגים על פי שוויים הוגן. היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה תואמת או קרובה לשווי הוגן שלהם. במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 בספטמבר 2018				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
11,146,144	-	1,291,729	9,854,415	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
998,066	66,799	-	931,267	מניות
3,064,852	998,368	39,747	2,026,737	אחרות
<u>15,209,062</u>	<u>1,065,167</u>	<u>1,331,476</u>	<u>12,812,419</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
10,205,912	-	1,384,139	8,821,773	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,053,800	54,889	-	998,911	מניות
2,613,036	513,825	42,081	2,057,130	אחרות
<u>13,872,748</u>	<u>568,714</u>	<u>1,426,220</u>	<u>11,877,814</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
10,933,555	-	1,245,907	9,687,648	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,047,120	63,896	-	983,224	מניות
2,485,244	671,821	52,308	1,761,115	אחרות
<u>14,465,919</u>	<u>735,717</u>	<u>1,298,215</u>	<u>12,431,987</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
			נכסי חוב סחירים	נכסי חוב שאינם סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
735,717	671,821	63,896	-	-
(44,823)	(44,823)	-	-	-
9,286	8,158	1,128	-	-
469,329	467,554	1,775	-	-
(104,342)	(104,342)	-	-	-
<u>1,065,167</u>	<u>998,368</u>	<u>66,799</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2018

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד<sup>(\*)</sup>

ברווח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

<sup>(\*)</sup> מתוכם

סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים

נכון ליום 30 בספטמבר 2018

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
			נכסי חוב סחירים	נכסי חוב שאינם סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
576,938	522,907	54,031	-	-
(40,764)	(40,288)	(476)	-	-
(58,254)	(59,588)	1,334	-	-
95,969	95,969	-	-	-
(5,175)	(5,175)	-	-	-
<u>568,714</u>	<u>513,825</u>	<u>54,889</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2017

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד<sup>(\*)</sup>

ברווח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

<sup>(\*)</sup> מתוכם

סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים

נכון ליום 30 בספטמבר 2017

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב שאינם סחירים		נכסי חוב סחירים
		מניות	בלתי מבוקר אלפי ש"ח	
964,000	898,396	65,604	-	-
(24,900)	(24,900)	-	-	-
(16,011)	(15,431)	(580)	-	-
137,630	135,855	1,775	-	-
4,448	4,448	-	-	-
<u>1,065,167</u>	<u>998,368</u>	<u>66,799</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
(20,233)	(20,233)	-	-	-

יתרה ליום 1 ביולי 2018

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד \*

ברווח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

מתוכם \*

סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם

מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים

נכון ליום 30 בספטמבר 2018

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב שאינם סחירים		נכסי חוב סחירים
		מניות	בלתי מבוקר אלפי ש"ח	
547,987	495,093	52,894	-	-
(2,832)	(2,832)	-	-	-
1,705	(290)	1,995	-	-
27,029	27,029	-	-	-
(5,175)	(5,175)	-	-	-
<u>568,714</u>	<u>513,825</u>	<u>54,889</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
(2,385)	(2,385)	-	-	-

יתרה ליום 1 ביולי 2017

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד \*

ברווח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

מתוכם \*

סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם

מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים

נכון ליום 30 בספטמבר 2017

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים	
			נכסי חוב סחירים	נכסי חוב שאינם סחירים
576,938	522,907	54,031	-	-
(56,425)	(55,950)	(475)	-	-
(6,212)	(16,552)	10,340	-	-
221,416	221,416	-	-	-
735,717	671,821	63,896	-	-
(56,424)	(55,949)	(475)	-	-

יתרה ליום 1 בינואר 2017  
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד<sup>(\*)</sup>  
 ברווח כולל אחר השקעות  
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2017  
<sup>(\*)</sup> מתוכם  
 סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פרוט התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2018	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר אלפי ש"ח	
-	-
4,048	4,105
4,963,119	4,804,415
4,967,167	4,808,520
323,646	323,646
68,709	68,709
392,355	392,355
5,359,522	5,200,875
	69,312
	5,131,563

(א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת הלואות מתאגידים בנקאיים  
 הלואות מתאגידים שאינם בנקאיים  
 כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב")<sup>(\*)</sup>  
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

(ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה  
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה  
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד  
 סך הכל  
 בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים  
 סך התחייבויות פיננסיות

<sup>(\*)</sup> השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, ניתן על ידי חברת מרווח הוגן. ראה באור 7.ד. השווי ההוגן של אגרות החוב הסחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

1. פרוט התחייבויות פיננסיות (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
-	-
3,903	3,885
3,657,664	3,929,667
3,661,567	3,933,552

(א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת  
 הלוואות מתאגידים בנקאיים  
 הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים  
 כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב")<sup>(\*)</sup>  
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

ליום 31 בדצמבר 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
	מבוקר
	אלפי ש"ח
-	-
108,248	108,248
42,537	42,537
150,785	150,785
3,812,352	4,084,337
47,192	
3,765,160	

(ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד  
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה  
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה  
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד  
 סך הכל  
 בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן  
 בסעיף זכאים  
 סך התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
	מבוקר
	אלפי ש"ח
-	-
3,954	3,955
3,677,828	3,959,861
3,681,782	3,963,816

(א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת  
 הלוואות מתאגידים בנקאיים  
 הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים  
 כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב")<sup>(\*)</sup>  
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

ליום 31 בדצמבר 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
	מבוקר
	אלפי ש"ח
-	-
73,542	73,542
30,144	30,144
103,686	103,686
3,785,468	4,067,502
64,900	
3,720,568	

(ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד  
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה  
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה  
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד  
 סך הכל  
 בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן  
 בסעיף זכאים  
 סך התחייבויות פיננסיות

<sup>(\*)</sup> השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, ניתן על ידי חברת מרווח הוגן. ראה באור 7.ד. השווי ההוגן של אגרות החוב הסחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד. היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 30 בספטמבר 2018			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
392,355	14,407	354,635	23,313
392,355	14,407	354,635	23,313

נגזרים  
סך התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
150,785	6,331	127,813	16,641
150,785	6,331	127,813	16,641

נגזרים  
סך התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
103,686	3,629	64,142	35,915
103,686	3,629	64,142	35,915

נגזרים  
סך התחייבויות פיננסיות

ד. טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

ה. בחודש דצמבר 2017 ביצעה חברה בת של החברה, מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ (להלן - "מגדל גיוס הון"), מכרז שבמסגרתו התקבלו הזמנות לרכישת 1,120,617,000 אגרות חוב (סדרה ו'), בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת, וזאת על פי דוח הצעת מדף מיום 28 בדצמבר 2017 ועל פי תשקיף מדף אשר פורסם ביום 17 באוגוסט 2016. אגרות החוב אינן צמודות למדד. שיעור הריבית השנתית אותה נושאות אגרות החוב (סדרה ו') הינו 2.63%. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה ו') משולמת פעם בשנה, ביום 31 בדצמבר, בין השנים 2018 ל-2030. אגרות החוב (סדרה ו') תיפרענה בתשלום אחד ביום 31 דצמבר 2030.

תמורת ההנפקה מאגרות החוב (סדרה ו') הופקדה ונרשמה בדוחות הכספיים ביום 1 בינואר 2018 בחברה ובהתאם לאישורי הממונה הן תוכרנה כהון רובד 2 בחברה, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של הון רובד 2, כאמור בהוראות הממונה. החברה התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפירעון אגרות החוב (סדרה ו') למחזיקים בהן. אגרות החוב (סדרה ו') דורגו בדירוג של Aa3.il (hyb) על ידי מידרוג בע"מ (להלן: "מידרוג"). אופק הדירוג יציב.

החברה התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפירעון אגרות החוב. התחייבות זו של החברה הינה בעלת מעמד שווה, ועומדת בדרגת פירעון שווה לאגרות חוב נדחות שהנפיקה מגדל גיוס הון מסוג הון משני מורכב ונדחות ליתר התחייבויותיה של החברה למעט כלפי זכויותיהם של נושים על-פי הון רובד 1.

במסגרת תנאי אגרות החוב נקבע כי בהתקיימן של נסיבות משהות (המפורטות להלן) יידחה תשלום הקרן ו/או הריבית עד למועד בו יחדלו להתקיים הנסיבות המשהות או עד לשלוש שנים ממועד פירעון הקרן ו/או הריבית הקבוע במקור, לפי המוקדם מביניהם, וזאת אלא אם אישר הממונה את תשלום הקרן ו/או הריבית במועד מוקדם יותר.

"נסיבות משהות" בהתייחס לאגרות חוב המהוות הון משני מורכב, משמען התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות:

ביחס לדחיית תשלום ריבית - על פי הדוח הכספי האחרון של החברה שפורסם קודם למועד פירעון ריבית, לחברה אין רווחים ראויים לחלוקה כמשמעותם בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות");

ביחס לדחיית תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית -

1. על פי הדוח הכספי האחרון של החברה שפורסם טרם מועד פירעון קרן ו/או ריבית רלוונטי, סכום ההון העצמי המוכר של החברה נמוך מההון המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון), והחברה לא ביצעה השלמת הון נכון למועד פרסום הדוח.

2. דירקטוריון החברה הורה על דחיית תשלום קרן או ריבית, אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון העצמי המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון), או לפרוע במועדן התחייבויות שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של אגרות החוב, ובלבד שהתקבל לכך אישור מראש של הממונה.

3. הממונה הורה על דחיית תשלום קרן או ריבית אם ראה כי יש פגיעה משמעותית בהון העצמי המוכר של החברה או כי קיים חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון העצמי המינימלי הנדרש ממנה (על-פי תקנות ההון).

לעניין עמדת הממונה שפורסמה בחודש מרס 2018 בדבר הפרשנות הראויה למונחים 'הון נדרש' ו'הון מוכר' בקשר לנסיבות משהות, ראה באור 6.ב לעיל.

במסגרת תנאי אגרות החוב נקבע כי כל עוד לא נפרעו תשלומי קרן ו/או ריבית אשר מועד תשלומם נדחה, החברה לא תבצע כל חלוקה, כהגדרתה בחוק החברות, לא תפרע כל שטר הון, כתב התחייבות או הלוואה מאת בעלי השליטה בה או שלבעלי השליטה בה יש עניין אישי בהם ולא תשלם כל סכום כסף בשל עסקה שאושרה או הטעונה אישור בהתאם להוראות סעיף 270(4) סיפא לחוק החברות אלא לאחר שנפרעו כל תשלומי הקרן או הריבית שנדחו כאמור. המגבלות כאמור לא יחולו על סוגי תשלומים כמפורט בחוזר הממונה בנושא "הרכב הון עצמי מוכר של המבטח".

החברה תהא רשאית לפדות את אגרות החוב בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, ובתנאי שהמועד הראשון לפדיון המוקדם יהא כמפורט בתנאי אגרות החוב. ככל שלא תנוצל זכות זו לפדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית על הריבית אותה נושאות אגרות החוב באותה עת, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפירעון בפועל) שתהא בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. ביצוע הפדיון המוקדם יתאפשר באחד מאלה: א) הנפקה של מכשיר הון (כמשמעותו בחוזר הרכב ההון) בעל איכות זהה או עדיפה; ב) באישור מראש של הממונה ובתנאים שיקבע.

נקבע כי ניתן יהיה להעמיד לפירעון מיידית את אגרות החוב בקרות מקרים מסוימים, כגון איחור מעל תקופה קצובה בפירעון סכום כלשהו בקשר לאגרות החוב, פירוק מגדל גיוס הון, מינוי מפרק או כונס נכסים למגדל גיוס הון וכד'. דחייתם של תשלומי קרן ו/או ריבית בגין אגרות החוב, בשל התקיימותן של נסיבות משהות כאמור, אינה מקימה זכות להעמדה לפירעון מיידית של אגרות החוב. הנאמן לא יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידית את אגרות החוב שטרם נפרעו ללא קבלת אישור מראש ובכתב של הממונה.

הוצאות הנפקה נדחות בגין אגרות חוב כאמור בסך של כ-3.3 מיליון ש"ח שולמו לצד קשור של החברה.



## א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ו) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"), בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים משפטיים אחרים ותובענות מהותיות אחרות ובסעיף (ו) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה.

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או החברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הברור המשפטי, החל מהשלב של ברור הבקשה לאישור תובענה ייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

ניתן להגיש תובענות ייצוגיות בעילות שונות המפורטות בחוק לעניין זה והן כוללות ביחס למבטח כל ענין שבין החברה לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו. במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל נוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות שמקשות על כינון פשרה בתובענות ייצוגיות ובהן, בין היתר, זכות ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמים אחרים להגיש התנגדות להסדר הפשרה וכן מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה. היקפה של התובענה הייצוגית נקבע עם אישורה והוא תלוי בעילות התביעה שאושרו והסעד שאושר ביחס לעילות אלו.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%) כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפרשה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי ההליך המשפטי המפורט בסעיף ד.2 להלן, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין הליך זה.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

## ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
1	9/1999 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה	שימוש בלוח תמותה מיושן לקביעת הפרמיה בביטוח חיים, שאינו מותאם לתוחלת החיים. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה להצהרה כי המבקש זכאי לבטל את הסכמי הביטוח ו/או זכאי לקבל סעדים הנובעים מהפרת חוזה.	מי שרכשו פוליסת ביטוח החל מיום תחילת החוק, קרי מיום 5 באוגוסט 1997.	ביום 10 בנובמבר 2011 פסק ביהמ"ש המחוזי: (א) חלה התיישנות בנושא ובהתאם הגדרת הקבוצה צומצמה למי שרכש פוליסות הכוללות מרכיב ריסק מחודש אוגוסט 1997 ועד למועד עדכון לוחות התמותה בחודש יוני 2001, בלבד, וכן, (ב) על צמצום עילות התביעה להטעיה ועושה. ביום 7 בפברואר 2016 נתן ביהמ"ש המחוזי החלטה הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביוני 2016 הוגש ערעור על פסק הדין על-ידי התובע לביהמ"ש העליון. ביום 2 באוגוסט 2016 הוגשה על-ידי החברה בקשה למחיקת הערעור, שבעקבותיה החליט ביהמ"ש העליון ביום 15 ביוני 2017 למחוק את חלק הערעור המופנה כלפי החלטת ההתיישנות (אשר נתנה ביום 10 בנובמבר 2011) והתובע הגיש הודעת ערעור מתוקנת. הערעור מצוי בסיכומים שלאחריהם תינתן החלטה. כמו כן נקבע מועד להשלמת טיעון בפני הרכב בית המשפט העליון. ביום 26 בספטמבר 2017 החליט בית המשפט העליון, לאחר חילופי כתבי טענות, כי טענות החברה באשר למחיקת חלקים גם מהודעת הערעור המתוקנת שהגיש התובע, יתבררו במסגרת דיון בפני ההרכב.	-
2	1/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב פרמיה המכונה "תת-שנתיות" שלא כדין ביחס לרכיבים ו/או כיסויים מסוימים בפוליסה ובסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת-שנתיות שלא כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת-שנתיות" בנסיבות ובסכום החורגים מהמותר.	ביום 29 ביולי 2016 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת-שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. החברה ויתר החברות הנתבעות הגישו ביום 15 בדצמבר 2016 בקשת רשות ערעור על החלטה הנ"ל לביהמ"ש העליון. ביום 2 באפריל 2017 קיבל ביהמ"ש העליון את הבקשה שהגישו החברה ויתר חברות הביטוח לעיכוב ביצוע וקבע כי הדיון בפני ביהמ"ש המחוזי יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות הערעור. ביום 31 במאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור שהגישו החברות על אישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 26 ביוני 2018 הוגשה בקשה לדיון נוסף בתיק. במסגרת זו הוגשה גם בקשה של עמותת של נציגי ציבור להצטרף לדיון הנוסף כ"ידיד בית המשפט".	כ-2,300 מיליון ש"ח, מיוחס לחברה כ-827 מיליון ש"ח.

1 תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.  
 2 הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.  
 3 הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.  
 4 הסכום אותו העריך התובע בתביעה. הסכומים נקובים בקירוב.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
3	4/2008 בי"ד אזורי לעבודה - י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הענקת גמלה חודשית לנשים בהגיען לגיל פרישה בסכום נמוך מהגמלה החודשית לגברים בעלי נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. זאת, כאשר הפרמיה הנגבית מנשים בגין ביטוח ריסק מוות הינה בשיעור זהה לזאת שנגבית מגברים למרות ששיעורי התמותה של נשים נמוכים יותר. במסגרת הסעדים התבקש סעד הצהרתי של ביהמ"ש כי ההפליה האמורה הינה פסולה וכי תינתן למבוטחות הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (א) השוואת מקדמי הגמלה לאלו הנהוגים לגברים. (ב) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה.	כלל הנשים שרכשו פוליסות ביטוח מנהלים בהן נעשתה אבחנה בין נשים וגברים לעניין תשלום הגמלה אך לא נעשתה אבחנה לעניין פרמיית הריסק.	ביום 17 באוגוסט 2014 נתן בית הדין האזורי לעבודה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 2 בדצמבר 2014 הוגשה על ידי החברה ויתר הנתבעות בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר נעתר לבקשה. ביום 22 בדצמבר 2016 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בנושא התומכת בטענות החברה ויתר הנתבעות. הצדדים ממתינים להחלטת ביה"ד הארצי לעבודה בבקשת רשות הערעור.	"מאות מיליוני ש"ח".
4	4/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבוטחים שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבוטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבוטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית, ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין התקופה שלאחר הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר), הכוללות הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי; וביחס למקרים בהם פוליסת הביטוח התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח; וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבוטחים בערך נומינאלי עקב ביטול הפוליסה שלהם או שקיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינאלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012. ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לביהמ"ש הסכם פשרה הכולל הוראה לפיה על החברה ויתר המשיבות להעביר לתרומה 80% מסכום החזר שימצא על ידי בודק, וכן התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור ביהמ"ש. ביום 2 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגויותיו ביחס אליו, והחברה הגישה תגובתה ביחס אליה. ביום 14 ביוני 2017 ניתנה החלטת בית משפט למינוי בודק להסכם הפשרה. עם סיום הליך הבדיקה הבודק עתיד להגיש עמדתו לבית המשפט ביחס למתווה בדיקה וביצועה.	כ-225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים).

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
5	4/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה", העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מהפרמיה המשולמת, ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לביהמ"ש הסכם הפשרה שבמסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף"/"יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של החברה בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. סה"כ שווי הסכם הפשרה ביחס לכלל הנתבעות, כפי שהוערך על ידן, עומדת על 540 מיליון ש"ח. הסכם הפשרה שהוגש לאישור ביהמ"ש כלל גם הסכמה בנוגע לשכר הטרחה לתובע ובא כוחו בסך של כ- 43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%. הבודק שמונה על ידי ביהמ"ש קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית. לשיטתו, כדי שהסדר הפשרה יהיה ראוי והוגן יש להגדיל את סך כל ההטבה לחברי הקבוצה ולהקטין את הפער בין חברי הקבוצה שיהנו מההנחה העתידית בגביית גורם הפוליסה לבין חברי הקבוצה שהפוליסות שלהם כבר יסולקו עד יום אישור הסכם הפשרה על ידי ביהמ"ש. בהתאם לכך, המליץ הבודק, בין היתר, להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015.	כ-2,325 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים) מתוכם מיוחס לחברה סך של כ-1,024 מיליון ש"ח.
			התובעים מציינים בבקשת האישור, כי ביום 12 באפריל 2011 אושרה תביעה ייצוגית בעילה זהה לחלוטין כנגד חברת ביטוח אחרת. יצוין, בהתייחס לתביעה זו, כי בעקבות בקשת רשות ערעור שהגישה הנתבעת לביהמ"ש העליון, הורה ביהמ"ש על ביטול החלטת האישור והחזיר את הדיון בבקשת האישור לביהמ"ש המחוזי להמשך בירור התובענה.		ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה לפיה אין לאשרו במתכונתו הנוכחית. היועמ"ש הצטרף לעיקריה ומסקנותיה של חוות דעת הבודק ביחס להסדר הפשרה והותיר לשיקול דעת ביהמ"ש מהו סכום הפיצוי הראוי בנסיבות אלו בהתאם לנתונים שבפניו. כן צוין בעמדת היועמ"ש, כי קיים קושי ביחס להסדר המוצע המאפשר לחברות הביטוח להמשיך בגבייה עתידית של גורם הפוליסה באופן שימנע בעתיד מחברי הקבוצה לתבוע בעניין זה, אך הותיר גם עניין זה לשיקול דעת ביהמ"ש לאור נסיבות התובענה דנן. כמו כן הביע היועמ"ש את עמדתו לפיה כל ההפחתה בגביית גורם פוליסה בעתיד צריכה להיות מופנית בשלמותה להגדלת רכיב החיסכון בפוליסה וכן התייחס למספר עניינים נוספים שנדרש להסדירם במסגרת ההסכם, ככל שיאושר.	
					ביום 21 בנובמבר 2016, נתן ביהמ"ש החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית וקבע כי למרות שהממונה התיר לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, הן לא כללו בפוליסות הביטוח, הסדר חוזי כזה ועל כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה והעברת הכספים לטובת גורם הפוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים. יחד עם זאת, נקבע כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק. ביחס לפוליסות משולבות חיסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים.	
					עוד קבע ביהמ"ש, כי הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר וזאת מאחר וחלק החזר בגין העבר אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו גורמי הפיקוח שלפיהם העריך הבודק את סך הכספים שנגבו על ידי הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח ("אומדן הגבייה עפ"י הבודק") וכן חלק ההנחה העתידית במסגרת הסדר הפשרה, אינו עומד גם בדרישות ההרתעה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החיסכון. בהתאם, בקשת האישור התקבלה ביחס לגביית גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-2004.21.4) ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים שהוגדרו במסגרת אישור התובענה כייצוגית הינם עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך.	

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
5	המשך				<p>ביום 16 במאי 2017 הגישו החברה ויתר חברות הביטוח הנתבעות בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון על החלטת ביהמ"ש לעיל, אשר דחתה את הסדר הפשרה וקיבלה, באופן חלקי, את בקשת האישור.</p> <p>ביום 11 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש העליון על עיכוב ההליכים בבירור התביעה הייצוגית בביהמ"ש המחוזי.</p> <p>ביום 14 באוגוסט 2017 ניתנה החלטה המאחדת את בקשת רשות הערעור של החברה עם בקשות רשות ערעור שהגישו חברות אחרות על אותה החלטה. ביום 24 באוקטובר 2017 הוחלט שהערעור בנושא יועבר למותב של 3 שופטים וכן כי ביהמ"ש לא ידון תחילה (כפי שביקשו החברות) בשאלת אישור הסכם הפשרה, ורק לאחר מכן, אם יהיה צורך בכך, יתקיים דיון בבקשות רשות הערעור על אישור התובענה כייצוגית אלא כי שני חלקי הערעור יידונו יחד.</p> <p>ביום 3 במאי 2018 אישר בית המשפט העליון למספר מבקשים, אשר התנגדו להסכם הפשרה בפני ביהמ"ש המחוזי, להצטרף כמשיבים לבקשת רשות הערעור.</p> <p>ביום 3 בספטמבר 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בתיק. עמדת היועמ"ש תומכת את פסק דינו של בית המשפט המחוזי ואת הנמקותיו.</p>	
6	5/2013 מחוזי - ת"א <sup>5</sup>	מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח מ-30 ימים לאחר מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הריבית אשר לא שולמו כדין.	כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) שקיבל ב-3 שנים שקדמו להגשת התביעה או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח, שלא עפ"י פס"ד, מבלי שצורפה להם ריבית כדין.	<p>ביום 30 באוגוסט 2015 נתן ביהמ"ש החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום ממסירת התביעה לתשלום תגמולי ביטוח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטח לשם בירור החבות). זאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה, ולמעט ביחס לתגמולי ביטוח ששולמו על פי פס"ד.</p> <p>ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור שהגישו הנתבעות לביהמ"ש העליון, שעיקרה השגה על קביעתו של ביהמ"ש המחוזי, לפיה הסדר פשרה קודם שכתה החברה בשאלה זהה אינו מקים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לנתבעות הגנה, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת ביהמ"ש העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכות של החברה ויתר המשיבות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין בתביעה הייצוגית.</p> <p>ההליך מצוי בבירור התביעה הייצוגית לגופה בפני ביהמ"ש. לעניין תשלום ריבית והפרשי הצמדה עפ"י פס"ד ראה גם תביעה מס' 27 בבאור זה להלן.</p>	כ-503 מיליון ש"ח, מתוכם כ-120 מיליון ש"ח ביחס לחברה.

<sup>5</sup> עילת התביעה, הקבוצה והסכום הנתבע ביחס לקבוצה המתוארים הינם בהתאם להחלטה המאשרת את התביעה כייצוגית מיום 7 באוגוסט 2015. נתונים אלו בעת הגשת הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית היו שונים.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
7	7/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת וכנגד ארבע חברות מנהלות של קרנות פנסיה נוספות	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות את דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם ו/או שיגבו מהם שלא כדין, לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטולו או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנטען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות שזכאי לקבל פנסייית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסייית זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לבקשת ביהמ"ש, הועברו לפיקוח על הביטוח מספר שאלות להתייחסות לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה. ביום 4 בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה בתיק התומכת בעמדת קרנות הפנסיה לפיה דמי הניהול בעת הפרישה אינם דומים במהותם לדמי ניהול מהחיסכון השוטף. בהמלצת בית המשפט הצדדים מקיימים הליך גישור בתיק.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שכומתו בשלב זה יתר הסעדים" וכן פיצוי בגין העתיד, לכל הנתבעות.
8	8/2015 מחוזי - ת"א	מבטח בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה	אי תשלום בונוס של השתתפות ברווחים על פי נספח לפוליסת ביטוח המכונה "כפולה" והמרתו בסכום ביטוח נוסף מבלי להודיע על כך למבטחים; תשלום סכום נמוך בהרבה מהסכום לו זכאים המבטחים על פי הנספח האמור; אי קביעת שיעור השתתפות של המבטח ברווחים מידי שנה בחיי הפוליסה וקביעת שיעור אחיד ונמוך באורח בלתי סביר לשיעור השתתפות זה.	כל מי שהתקשר עם החברה ורכש ממנה פוליסת ביטוח חיים שלפיה הוא זכאי לתשלום במזומן של חלקו ברווחי הפוליסה עם הגיעו לגיל 65.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 25 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש על החלפת תובע ייצוגי, לאחר שהתובע הייצוגי הלך לעולמו. בהמלצת בית המשפט, הצדדים הופנו לגישור והוא נכשל. הצדדים חזרו להתדיינות בבית המשפט והתיק קבוע להגשת סיכומים בבקשת האישור.	600 מיליון ש"ח.
9	9/2015 מחוזי - מרכז	מבטחת בפוליסת סיעוד נ' החברה וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק מקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב התובעות בפיצוי.	כל מי שהיה מבטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהמלצת בית המשפט הצדדים פנו לגישור בתיק.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח.
10	9/2015 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' החברה וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה המשיבות משלמות לסוכני ביטוח עמלות הנגזרות מדמי הניהול, באופן שיוצר ניגוד עניינים בפעילות סוכני הביטוח ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו המשיבות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. התובע הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון בקשר עם בקשתו לגילוי מסמכים שנדחתה. בינואר 2017 אישרה הכנסת את תיקון 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ז-2017 שקובע כי עמלת הפצה של קופות גמל לא תחושב בזיקה לשיעור דמי הניהול שהחברה המנהלת תגבה מעמית.	2 מיליארד ש"ח ככל הנראה ביחס לכל הנתבעות.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
11	9/2015 מחוזי - מרכז	עמיתים בחברה ומגדל מקפת נ' החברה ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. לעניין ההליכים הפילילים בנושא זה, ראה סעיף 2.ו. להלן. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא ביהמ"ש לנכון.	כל אחד מעמיתי/לקוחות החברה ו/או מקפת אשר נפגעו מהפעולות הנטענות בין השנים 2006-2011.	בקשה לסילוק על הסף שהגישה מגדל נדחתה. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, לאחר שנכשל הליך גישור בנושא. ביום 14 במרס 2018 הוגשה בקשה מתוקנת לאישור התובענה כייצוגית וטרם הוגשה תשובה לבקשה זו. מגדל הגישה תגובה לבקשה המתוקנת בצירוף חו"ד מומחה. ראה לעניין זה גם סעיף 2.ו.	הנזק לעמיתים הוערך בכ-65 מיליון ש"ח.
12	1/2016 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	טענה בקשר עם החזקת אגרות חוב בדירוג אשראי נמוך בחריגה מהשיעור שהיה מותר בהתאם למגבלות ההשקעה, אשר חלו עליהן על פי תקנה 241 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) (להלן: "תקנות קופות הגמל") במועדים הרלבנטיים לתובענה, וגבייה של דמי ניהול בגין חריגות אלו בניגוד להוראות תקנות קופות הגמל. הסעדים הנתבעים הינם בין היתר: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי המשיבות במקרה של חריגה מתקנות קופות הגמל, כפי שהיו בתוקף באותו המועד, פיצוי בגין הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עקב החריגה הנטענת מתקנות קופות הגמל וכל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שהחזיקו בקופות נשוא התובענה החל מיום 1 בינואר 2009 ועד ליום 4 ביולי 2012.	ביום 24 בנובמבר 2016 הורה ביהמ"ש, בעקבות בקשת הנתבעות, על העברת הדין לבית הדין לעבודה. בית הדין הורה על קבלת עמדת הפיקוח על הביטוח ביחס לנושאים השנויים במחלוקת בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, אשר הוגשה ביום 23 במאי 2017. מגדל מקפת מפרשת את עמדת הפיקוח ככזו שתומכת בטענותיה בתיק. ההליך מצוי בשלב המתנה להחלטת בית המשפט בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בעקבות פסק דין של בית המשפט העליון בנושא גביית תת שנתיות (ראה לעניין זה סעיף 2.ב לעיל) ("תיק זליגמן") בכל הקשור לעמדת המאסדר בפרשנות רגולציה בתחום, התקיים דיון אשר במסגרתו נתן בית המשפט לתובע שהות להחליט אם הוא עומד על הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. התובע הגיש בקשה לאפשר לו להודיע עמדתו בתיק עד לאחר הכרעה בבקשה לקיום דיון נוסף בתיק זליגמן. מגדל מקפת (ויתר הנתבעות) הגישו תגובה ובה התנגדות לבקשת השהות האמורה. בית המשפט השהה בשלב זה את מתן החלטתו בתיק למועדים שנקבעו בהחלטה.	לא הוערך על ידי התובע.
13	1/2016 מחוזי - מרכז	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	העלאת דמי ניהול לעמיתים מבלי שנשלחה אליהם הודעה, מראש או בדיעבד, על אותה העלאה ואגב כך הפרה של חובת הנאמנות והזהירות, הפרה של חובת הגילוי והדיווח על פי דין. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 12-04-16623 לוי נגד פסגות. הסעדים המבוקשים הינם: פיצוי ו/או השבה בגובה דמי הניהול שנגבו ביתר, פיצוי בגובה סכום הפסד התשואה של דמי ניהול ששולמו ביתר וסעד כספי של פגיעה באוטונומיה; סעד הצהרתי לפי הפער בין דמי הניהול ששולמו לאחר ההעלאה ללא הודעה לבין דמי הניהול שהיו משולמים אלמלא ההעלאה הם חלק מנכסי העמית וכי הקרן הפרה את הוראות הדין ולחילופין כל סעד אחר שיימצא ביהמ"ש כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהינו עמית במגדל מקפת אשר דמי הניהול הנגבים ממנו הועלו ללא מתן הודעה וזאת במהלך 7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למתן פסק דין סופי בה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. התיק הועבר לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ראה גם תובענה מס' 7 ו-15 בסעיף זה.	לא הוערך על ידי התובע.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
14	1/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת שהייתה ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת").</p> <p>התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל ביטוח ("תיק גרניט").</p> <p>הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנטען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה ה"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל.</p>	<p>כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בפוליסה ההונית מקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 4 במאי 2017 ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה על העברת ההליך לבית הדין לעבודה.</p> <p>ביום 22 באוגוסט נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש התובע על החלטה זו לבית המשפט העליון.</p> <p>בהחלטה מיום 7 בפברואר 2018 דחה בית הדין לעבודה את בקשת התובע לאשר את התביעה כייצוגית על יסוד תיק גרניט וקבע כי יש לבחון התנהלות החברה מול מבוטחיה בנפרד.</p> <p>ביום 4 באפריל 2018 הודיע היועמ"ש, אשר הגיש בתיק גרניט, כי החליט שלא להתייצב בתיק.</p> <p>התיק בשלב הסיכומים. התובע הגיש בקשה לעיכוב הליכים בתיק עד להכרעה של בית המשפט המחוזי בתיק גרניט. החברה הגישה תגובה ובה התנגדה לבקשת העיכוב הנ"ל.</p> <p>ביום 15 באוגוסט 2018 נתן ביהמ"ש החלטה בה לא הורה בשלב זה על עיכוב ההליכים בתיק, אלא הורה לצדדים להגיש את סיכומיהם. ביהמ"ש ציין בהחלטתו כי לאחר הגשת הסיכומים, ככל שטרם תינתן הכרעה בתיק גרניט, הוא ישקול האם לעכב החלטתו עד להכרעה בתיק גרניט.</p>	<p>50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין.</p>



ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
15	1/2016 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים נ' מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושאריות מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי ייגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השאירים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושאריות ולחילופין לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את המשיבות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את המשיבות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה אחיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאריות וכן כל עמית פעיל ו/או מבוטח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושאריות.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 29 בינואר 2018 ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה על העברת ההליך לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ראה גם תובענות מס' 7 ו-13 בסעיף זה.	התובעת לא העריכה בבקשת האישור את סכום התביעה הכולל לקבוצה נוכח הצורך בקבלת נתונים, אך במסגרת חוות דעת אקטוארית שצורפה לבקשת האישור, העריכה כי מדובר בסכום גבוה, לכל הפחות 500 מיליון ש"ח.
16	5/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' החברה	טענות לפיהן החברה מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלים אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שהחברה מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שהחברה גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי החברה נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשריות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את החברה להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכופ על החברה את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את החברה להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי החברה גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים בביטוח חיים ששלמו פרמיה גבוהה מזו שהובטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים בביטוח חיים אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות. (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהינתן מקרה הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	לא הוערך על ידי התובע.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
17	6/2016 מחוזי - ת"א	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' החברה, חברות ביטוח נוספות ומשרד האוצר	טענה לפיה הפיקוח על הביטוח אישר לחברות הביטוח למכור וחברות הביטוח מכרו, פוליסות ביטוח סיעודי קולקטיבי שהינן "מוצר פגום" וזאת בשל התנאי בפוליסה המאפשר לחברות הביטוח לסיים באופן חד צדדי את הפוליסה או לא לחדשה לאחר תקופה מוגבלת, ללא אזהרת המבוטחים מראש באופן ראוי, תוך גרימת נזקים ישירים ועקיפים להם. התובענה הוגשה בעילות הטעייה, תרמית, הפרת חובה חקוקה ורשלנות, ומבוקשים במסגרתה סעד כספי וכן סעדים הצהרתיים וצווי עשה בדבר כיסוי ביטוחי והבטחת זכויות לחברי הקבוצה.	כל לקוח שהחזיק פוליסת ביטוח סיעודי קולקטיבי שבוטלה ו/או שונו תנאיה באופן קיצוני ואשר הוטעה ו/או לא הוזהר ו/או לא יודע כי פוליסה זו אינה צוברת לזכותו כל סכום, וכי לא תעמוד לזכותו בימי זקנתו, וזאת לתקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התובענה לכל הפחות ו/או מיום ההפקדה הראשונה של הלקוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 18 באוקטובר 2017 ניתן פסק דין חלקי בעניין מדינת ישראל, המסלק את בקשת האישור והתביעה האישית של המבקשות כנגדה.	7 מיליארד ש"ח ביחס לכל החברות הנתבעות.
18	10/2016 בית הדין האזורי לעבודה - ירושלים	מבוטח בקרן השתלמות נ' מגדל מקפת	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבונותיהם של חברי הקבוצה סכומים כלהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמוזגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 13 במאי 2018 הגישה רשות שוק ההון עמדתה בתיק המציינת כי הגופים המוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מהעמיתים גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי ובלבד שבוצע בהתאם לתקנות. ראה גם תובענות מס' 20 ו-22 בסעיף זה.	כ-94 מיליון ש"ח.
19	10/2016 מחוזי - מרכז	עמית בקופת גמל לקצבה נ' החברה, מגדל מקפת ומבטח סימון	טענה לסיווג שגוי של כספי תגמולים המופקדים בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיורה לחברה ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדיון. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	שתי תתי קבוצות: (1) לקוחות מי מהנתבעות אשר הכספים שהופקדו על ידם או עבורם פוצלו בעת ההפקדה לשתי קופות גמל לקצבה שבניהול מקפת ו/או מגדל, ואשר בשל פיצול זה כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת", כהגדרת המונח בסעיף 9א(א) לפקודת מס הכנסה. (2) לקוחות מי מהנתבעות, שהם עמיתים שכירים בקופת גמל לקצבה שבניהול מגדל מקפת או החברה, אשר הפקידו לקופה כספים על חשבון מרכיב תגמולי העובד, ואשר בשל כך כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת".	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 28 במרס 2018 הגישה רשות המיסים מענה לשאלות בהמשך לפניית בית המשפט אשר להערכת יועציהן המשפטיים של הנתבעות תומך בעמדתן. בהקשר זה יצויין כי ביום 1 במאי 2018 פרסם הממונה חוזר ביחס למרכיבי חשבון בקופות גמל אשר מתייחס למקרים נשוא התובענה אשר אף הוא לפי הערכת יועציה המשפטיים של הנתבעות, תומך בעמדתן. התובע הגיש בקשה לפסק דין חלקי ביחס לסעד חלקי שהתבקש בתביעה ולפיו ימונה בודק לבדוק תיקון שבוצע על ידי החברה בנושא. מגדל הגישה התנגדות לבקשת התובע והגישה בקשה למתן החלטה לדחיית התובענה כייצוגית.	לא ניתן להערכה אך מצוי בסמכותו של בית המשפט (הערכה בלתי מחייבת של כ-9.5 מיליון ש"ח).

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
20	12/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים נ' החברה	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בפוליסת המתירה זאת. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות לחברה להימנע מלנכות מחשבונותיהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות.	כל המבוטחים בביטוחי המנהלים ששווקו על ידי החברה (משתתף ברווחים, "יותר", "מגדלור" וכיו"ב), אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בניגוד לדין ו/או כאשר הפוליסה לא כללה הוראה המאפשרת לחברה לגבות הוצאות אלו.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביהמ"ש החליט ביום 15 ביוני 2017 על העברת התיק לבית הדין לעבודה. בהחלטה מיום 19 בפברואר 2018 הפנה בית הדין לממונה מספר שאלות בנושא לקבלת התייחסותו. ביום 24 ביוני התקבל מענה לשאלות. ראה גם תובענה מס' 18 לרבות עמדת הממונה שהוגשה בתיק זה וכן תובענה מס' 22 בסעיף זה.	567 מיליון ש"ח.
21	1/2017 מחוזי - מרכז	שני מבוטחים בביטוח רכב חובה נ' החברה	טענה לפיה החברה נמנעת מלגלות למבוטחיה כי על פי פרקטיקה הנוהגת אצלה (והקיימת גם אצל יתר חברות הביטוח), הם זכאים להפחתת הפרמיה המשולמת על ידם בהגיעם למדרגות גיל ו/או וותק נהיגה הנהוגות אצלה. הסעדים המבוקשים הם לחייב את החברה להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח העודפים שנגבו בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל וכן צו עשה, המורה לחברה לשנות את דרך התנהלותה כאמור לעיל.	מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, צד ג' ומקיף בתקופה שתחילתה בשבע השנים הקודמות להגשת התובענה, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה על פי הפרקטיקה הנהוגה אצל החברה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר החברה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי דין וכן על פי אותה פרקטיקה נהוגה וכתוצאה מכך לא קבלו את ההפחתה בפרמיה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	כ-62 מיליון ש"ח.
22	2/2017 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת	טענה לפיה מגדל מקפת גבתה מעמיתיה בקרן הפנסיה ובקופות הגמל, תשלום בגין "הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל" (הוצאות ישירות), בניגוד להוראות התקנון ובניגוד למצגיה החוזיים והטרומ חוזיים כלפי עמיתיה. בכך נטען שמגדל מקפת מפרה את החוזה בינה לבין עמיתיה ומפרה גם את הוראות הדין. הסעדים המבוקשים הם: (א) ליתן צו לפיו התנהלות מגדל מקפת הינה בלתי חוקית, באשר היא מפרה החוזה - התקנון בינה לבין עמיתיה; (ב) לחייב את מגדל מקפת להשיב לכל אחד מחברי הקבוצה את הסך המצטבר שנגבה ו/או נוכה מחשבונו בקשר עם כל סוג של הוצאה בקשר עם הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל; (ג) לחילופין לחייב את מגדל מקפת להשיב לנכסי קרן הפנסיה ולנכסי קופות הגמל את כל ההוצאות הישירות שנגבו שלא כדין ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של כספים אלה. (ד) להורות למגדל מקפת להציג באופן ברור ומפורש מעתה ואילך, בכל טופסי ההצטרפות ובכל התקנונים כי בנוסף לדמי הניהול ייגבה ו/או ינוכה סך נוסף בקשר עם הוצאות ישירות וכן לציין את השיעור המקסימלי שיגבה.	כל מי שהוא בעל זכות מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקרן הפנסיה אשר בניהולה של מגדל מקפת החל מחודש יולי 2013 ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור. וכן כל מי שהוא בעל זכות, מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקופת הגמל אשר בניהולה של מגדל מקפת בשבע שנים שקדמו להגשת בקשת האישור ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית המשפט החליט ביום 7 במרס 2018 על העברת התיק לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 5 ביולי 2018 ביקש בית הדין שתערך פניה לממונה על מנת שיחווה את דעתו אם עמדותיו שהוצגו בתיקים האחרים באותו נושא תקפים גם לתיק זה. ביום 20 בנובמבר 2018 השיב הממונה והפנה לעמדתו שהוגשה בתיק אחר באותו נושא. ראה גם תובענות מס' 18 ו-20 בסעיף זה.	כ-287 מיליון ש"ח.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
23	2/2017 מחוזי- ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים בחברה נ' החברה	טענה לפיה החברה גבתה דמי עריכה או כל תשלום אחר מלקוחותיה בגין העמדת הלוואות בניגוד לטיטת עמדת הפיקוח על הביטוח בנושא גביית דמי טיפול בהלוואות ובניגוד להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח). הסעדים המבוקשים במסגרת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם: (א) השבת מלוא הסכומים שגבתה החברה מלקוחותיה בניגוד לדין; ו-(ב) צווים הצהרתיים המורים כי החברה פעלה שלא כדין וכי כל אדם שחויב בגין הסכומים הבלתי חוקיים, יהיה זכאי להשבה של מלוא הסכומים העודפים ששילם.	כלל הלקוחות של החברה שנטלו הלוואה ואשר חויבו בדמי עריכה או כל תשלום אחר כדמי הקמת הלוואה או כדמי טיפול בה ב-7 השנים האחרונות.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 23 בדצמבר 2017 פרסם הממונה הכרעה הכוללת הוראות להשבת דמי הטיפול שנגבו בגין הלוואות בתקופה של 7 שנים קודם ליום 30 בספטמבר 2017. בהכרעה זו צוין כי היא אינה חלה במקרים שבהם מוחזרים דמי הטיפול שנגבו לתיק העמיתים כפי שארע ביחס לחברה. בהמלצת בית המשפט הצדדים הופנו לגישור.	כ-2 מיליון ש"ח.
24	5/2017 מחוזי - ת"א	עובדים של מעסיקים, שהנתבעות מנהלות ההסדר שלהם נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה (תיקונים שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם.  הנזק הנטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם.  הסעדים הנתבעים הינם פיצוי/השבה בגין דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לביהמ"ש כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהן סיפקו למעסיק שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה ועד שהמעסיק החל לשאת בעלויות התפעול בהתאם לתיקון מס' 6 לחוק הייעוץ.	בקשת האישור כוללת טענות דומות לאלו שפורטו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת, קודמת בזמן, שנמחקה על-ידי ביהמ"ש ביום 28 בנובמבר 2016 לנוכח המלצתו לחוקק את ההליך.  ביום 2 באוגוסט 2017 הוגשה מטעם המשיבות בקשה לסילוק בקשת האישור על הסף ("בקשת הסילוק"), ולחלופין העברתה לבית הדין לעבודה ולקביעת ערובה להוצאות וכן ביום 3 בדצמבר 2017 הגישה מבטח סימון תגובה לבקשת האישור. בית המשפט קבע ביום 6 במרס 2018 כי יתן החלטה בבקשת הסילוק על יסוד כתב הטענות שהגישו הצדדים. ביום 20 באוגוסט 2018 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט כי הסמכות העניינית נתונה לבית הדין לעבודה ובהתאם הורה על העברת התיק לבית הדין לעבודה. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	357 מיליון ש"ח, מתוכם כ-131 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון וסוכנות לביטוח.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
25	5/2017 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב לעובדי המדינה נ' החברה וחברות ביטוח נספות	טענה לפיה הנתבעות, גבו ממבוטחים בביטוח רכב לעובדי מדינה, פרמיית ביטוח המגלמת סיכון גבוה יותר שאינו רלבנטי לתובעים ולחברי הקבוצה, וזאת תוך הפרה של הוראות סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח (איסור תיאור מטעה ואיסור פגיעה), הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות חוק החוזים לרבות הפרת חובת תם הלב בשלב המשא ומתן ובשלב החוזה ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הנתבעים: ליתן צו המורה לנתבעות להשיב על שאלונים ו/או לגלות בפני התובעים את כל המידע שיש בידם בקשר לגודל הקבוצה ושיעור הנזק שנגרם לה; להתיר לתובעים לתקן את כתב התובענה באופן של עדכון הנתונים המספריים והסכומים המתאימים כפי שיגולו על ידי הנתבעות; לפסוק לטובת חברי הקבוצה את סכום התובענה המהווה אומדן של שיעור הנזק שנגרם לחברי הקבוצה; וליתן צו המחייב את הנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות.	כל לקוח של הנתבעות, בשבע השנים האחרונות אשר רכש ממי מהנתבעות פוליסת ביטוח רכב לעובדי מדינה והיה זכאי להנחה בפרמיית הביטוח בשל העדר תביעות בשלוש שנים הקודמות, אך שילם פרמיה גבוהה יותר בשל אי התחשבות בעברו הביטוחי ו/או לפי פרמיה של העדר עבר ביטוחי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	כ-155 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחד.
26	7/2017 בית הדין האזורי לעבודה - ת"א	מבוטח בביטוח מנהלים נ' החברה	טענה לפיה החברה אינה מחשבת את סכום הקצבה המשולמת למבוטח, כולה או חלקה, על פי מקדם המרה הנקוב בנספח המצורף לפוליסת ביטוח מנהלים הונית ו/או בהתאמה לו. נטען כי החברה מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם הקצבה שבנספח הנ"ל אך ורק ביחס להפרשות המעביד לתגמולים, ואילו ביחס ליתר הכספים שבפוליסה מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם קצבה נחות. הסעדים המבוקשים הינם: (א) להורות לחברה לשלם לכל עמית החבר בקבוצה, אשר קיבל קצבה שחושבה או שחלקה חושב לפי מקדמים גבוהים מאלו המפורטים בנספח ו/או מן המקדמים הנגזרים מאלה הנקובים בנספח, פיצוי בגובה הפרש בין הקיצבה ששולמה לו בפועל לבין הקיצבה שצריכה הייתה להיות משולמת לו אילו חושבה כולה לפי המקדמים הנקובים בנספח ו/או בהתאמה להם (בהתאם לגיל המבוטח במועד ההמרה), והכל בתוספת ריבית והפרשי הצמדה כדין. (ב) לצוות על החברה לחשב ולשלם לעמיתים חברי הקבוצה, מכאן ולהבא את הקצבה במלואה, לפי המקדמים המפורטים ו/או המותאמים למקדמים הנקובים בנספח.	כל מי שהתקשר עם החברה בהסכם להבטחת קיצבה הנספח לפוליסת ביטוח מנהלים הוני (תהא כותרתו אשר תהא) שקיבל בפועל ו/או עתיד לקבל מהחברה סכום קצבה שחלקה ו/או כולה מחושב לפי מקדם הגבוה מזה הנקוב בנספח (לרבות נגזרותיו של אותו מקדם הנקוב בנספח)	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהמשך לפניה לבקשת בית המשפט הגישו התאחדות התעשייתיים וההסתדרות עמדה לפיה אין להן מה לתרום לתיק. כמו כן ביום 31 ביולי 2018 הגיש הממונה עמדה לפיה לא נראה שיש מקום להתערבות הפיקוח בתיק אשר מתמקד בעיקרו בפרשנות חוזית.	לא הוערך על ידי התובע.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
27	9/2017 מחוזי י-ם	מבוטח נ' החברה ואליהו בטוח	<p>לטענת התובעים, הנתבעות אינן מיישמות כנדרש את סעיף 5(ב) בחוק פסיקת ריבית והצמדה ואינן משלמות, כעניין של מדיניות, ריבית (לרבות ריבית פיגורים) והצמדה הנדרשים על פי אותו חוק.</p> <p>הסעדים העיקריים הינם: (א) הצהרה כי הנתבעות הפרו את הוראות הדין, כאשר הן לא הוסיפו לסכומי הכסף ששילמו הפרשי הצמדה ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה במקרים בהן הן שילמו סכומים במועד מאוחר למועד הפירעון; (ב) לחייב את הנתבעות בפיצוי בגין הנזקים שנגרמו כתוצאה מהפרה זו; (ג) לחייב את הנתבעות לתקן את מדיניותן מכאן ואילך באופן שהן יחויבו לקיים את הוראות החוק ביחס לתשלום ריבית והצמדה על תשלום חוב פסוק.</p> <p>בנוגע לחלק התביעה אשר הוגשה כנגד אליהו בטוח בע"מ, הרי שבהתאם להסכם רכישת תיק Run Off בביטוח כללי שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016, ככל שהתביעה נגד אליהו בטוח כלולה בתיק ה-Run Off הרי היא מצויה באחריותה של החברה. היבטים של התביעה שאינם כלולים במסגרת תיק ה-Run Off אם וככל שיהיו לא יועברו לאחריותה של החברה. במסגרת ההסכם לרכישת תיק ה-Run Off נכללו הסדרים בנוגע לכיסוי ביטוח משנה בגין התביעות הכלולות בתיק ה-Run Off אשר נרכש וכן נכללו הסדרי שיפוי במקרים מסוימים.</p> <p>יוער כי - הודעה על כך נמסרה על ידי החברה לאליהו בטוח.</p> <p>לעניין עסקת Run Off בביטוח כללי באליהו ראה באור 2.ה.38 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017.</p>	<p>כל מי ששולמו לו על ידי הנתבעות סכומי כסף שנפסקו לזכותו על ידי רשות שיפוטית במועד המאוחר למועד הפירעון (כהגדרת המונח בחוק פסיקת ריבית והצמדה) מבלי שהתווספו לתשלום הסכום הפסוק הפרשי הצמדה וריבית ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה.</p>	<p>ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.</p>	<p>עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך, בכל מקרה מעל 2.5 מיליון ש"ח לצורך סמכות בית המשפט לעניין זה.</p>

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עלילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
28	10/2017 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>לטענת התובע לפיה החברה מתעלמת מהוראות הדין לעניין הסדרת הליך השיווק והמכירה של כתבי השירות, וזאת בכך שהחברה משווקת למבוטחים תוכניות ביטוח רכב רכוש הכוללות כחלק אינהרנטי ובלתי ניתן להפרדה כתבי שירות, וזאת מבלי שהיא מציגה ללקוחות את מחיר כתבי השירות במהלך הליך השיווק והן לאחריו, ומבלי שהיא מאפשרת למבוטח לוותר על כתבי שירות ולקבל בתמורה מחיר נמוך יותר שישקף את עלות כתב השירות שהוסר; תוך יצירת התניה בפועל בין רכישת כתבי השירות לתוכנית הביטוח; תוך אי מסירת מידע מהימן ושלם למבוטחים בהליך השיווק והמכירה ולאחריו; ותוך אי התאמת הביטוח לצרכי המועמד לביטוח.</p> <p>הסעדים העיקריים: (א) פיצוי ו/או השבה בגובה הסכומים ששולמו ביתר בגין כתבי השירות שנמכרו במסגרת תוכנית הביטוח המקיף ו/או צד ג' לו החברה הייתה עומדת בחובותיה ע"פ דין במסגרת הליך השיווק והמכירה; עלות כתבי השירות שלא היו נרכשים כלל על ידי המבוטחים; הפער בין עלות כתבי השירות ששולמה לחברה על ידי המבוטחים במסגרת פוליסת הביטוח המקיף או צד ג' לבין העלות שהייתה משולמת על ידם לו היו נרכשים מצדדים שלישיים ו/או מהחברה במחיר נמוך יותר ו/או בתנאים עדיפים ולאחר עריכת סקר שוק, (ב) צו עשה שיורה לחברה להציג למבוטחיה במסגרת הליך השיווק של תוכניות הביטוח לרכב (ובכלל) את מחיר כתב השירות בנפרד ממחיר פוליסת הביטוח; שלא להתנות רכישת תוכנית ביטוח ברכישת כתב שירות; להורות לחברה לאפשר למבוטחיה שלא לרכוש את כתבי השירות ו/או חלקם במסגרת תוכנית הביטוח תוך הפחתת עלותם מעלות תוכנית הביטוח באופן שיזיל את עלות תכנית הביטוח בהתאם.</p>	<p>כל מי שרכש מהחברה כתבי שירות במסגרת פוליסת הביטוח רכוש רכב, צד ג' או מקיף, תוך שהחברה הפרה את הוראות הדין ביחס להליך השיווק והמכירה של כתבי השירות; וזאת בתקופה שהחלה 7 שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד למועד מתן פסק דין סופי בתובענה.</p>	<p>ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לא הוערך על ידי התובע.</p>	

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עלילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
29	11/2017 מחוזי - מרכז	תנועת ויצו - הסתדרות עולמית לנשים ציניות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיית ביטוח הכוללת "תוספת סיכון", הנובעת מאופי עבודתם של המבוטחים וזאת למרות העובדה שהמבוטחים כלל אינם עובדים במועד שבו נרכש הכיסוי הביטוחי וגם כאשר המבוטחים הספיקו לעבוד בעבודה אשר הצדיקה גביית פרמיה גבוהה יותר.  הסעדים העיקריים המבוקשים במסגרת התובענה הינם בין היתר: להורות לנתבעות (א) למסור נתונים בנוגע לכל מי ששילם פרמיות בעבור כיסויים ביטוחיים שכללו תוספת בגין סיכון מקצועי ב-7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה; (ב) להשיב את הסכומים שגבו ביתר מחברי הקבוצה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית; (ג) להימנע מגביית "תוספת מקצועית" או כל תוספת לפרמיה שעניינה סיכון הכרוך בעבודתו של המבוטח שעה המבוטח אינו עובד, ולהטמיע הוראות והנחיות שיוודאו הימנעות מגביה כגון זו בעתיד.	כל מי ששילם ב-7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למועד אישורה כייצוגית פרמיות בגין כיסויים ביטוחיים (לרבות, אך לא רק, אובדן כושר עבודה וביטוח חיים ו/או ריסק) בגין תקופה בה המבוטח לא עבד בפועל ונגבתה ממנו פרמיה הכוללת "תוספת מקצועית" או תוספת אחרת מכל סוג שהוא הנובעת מסיכון הכרוך בעבודתו.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. ביום 29 במאי 2018 ניתן פסק דין הדוחה בקשה לאישור תובענה כייצוגית באותו נושא אשר הוגשה כנגד חברות ביטוח אחרות באמצעות אותו בא כח ("תיק גרסיה"). ביום 3 ביולי 2018 אושרה בקשה מוסכמת לעיכוב הליכים בתיק זה עד להכרעה בערעור על פסק הדין בתיק גרסיה.	אינו ניתן להערכה.
30	12/2017 מחוזי - ים	מועמדים שביקשו להתקבל לביטוח נ' החברה, חברות ביטוח נוספות וקופות חולים מכבי ושירותי בריאות כללית	סירוב לבטח את המבקשים ואנשים נוספים המצויים על הספקטרום האוטיסטי בביטוח סיעודי; קביעת תנאים בלתי אפשריים ובלתי סבירים עבורם ללא כל מתן הסבר או הצדקה להתנהלות; אי מתן תשובה מפורטת ומכבדת למועמד לביטוח אודות הסירוב וההנמקות המפורטות עליו וכן הסירוב איננו מסתמך על נתונים סטטיסטיים אקטואריים או רפואיים רלבנטיים, והכל בניגוד, לפי הטענה, למתחייב מחוק שוויון לאנשים על מוגבלות (להלן: "חוק השוויון"), מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאחד או בדבר סירוב לבטח), ("תקנות השוויון").  הסעדים העיקריים המבוקשים במסגרת התובענה הינם: מתן צו הצהרתי כי המשיבות הפרו את חוק השוויון והתקנות; מתן צו עשה המורה למשיבות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה, לקבוע נוהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידי ללא משוא פנים לבעלי מוגבלויות, על בסיס הוראות חוק השוויון; מתן צו עשה למשיבות למלא אחר הוראות הדין ואחר ההכרעה העקרונית של הממונה הקובעים הליך מסודר בכל הנוגע לסירוב להענקת ביטוח; מתן צו עשה שיורה למשיבות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים שאוזכרו לעיל; פיצוי לחברי הקבוצה בהתאם לאמור בסעיף 19 נ"א (ב) לחוק השוויון בפיצויים ללא הוכחת נזק ובמידת הצורך אף בפיצוי בנזק לא ממוני; פיצוי חברי הקבוצה בגין נזק ממוני.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטיזם אשר ביקשו להיות מבוטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהמשיבות וקיבלו מהמשיבות יחס שונה ומפלה שלא כדין ו/או לא נמסרה להם תשובה מפורטת אודות מתן היחס השונה בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביולי 2018 הגישה קופת חולים כללית בקשה למחיקת התובענה כנגדה על הסף וביום 20 באוגוסט 2018 בקשת סילוק הוגשה גם על ידי מכבי שירותי בריאות. ביום 24 באוקטובר 2018 בית המשפט המליץ לצדדים לקיים הליך הידברות, לרבות במסגרת של גישור.	לטענת המבקשים הנזק האישי שנגרם להם עולה כדי עשרות אלפי שקלים חדשים לכל מבקש. סכום הנזק לכל חברי הקבוצה לא ניתן להערכה מדויקת בשלב זה, מדובר בסכום שבסמכות בית המשפט המחוזי.



ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עלילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
31	1/2018 מחוז - מרכז	חברה לתועלת הציבור נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	<p>אי תשלום תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים במקרים שבהם הנזקים לא תוקנו בפועל.</p> <p>הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הם: (א) הצהרה כי הימנעות הנתבעות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על התיקון במקרים שבהם הנזק לא תוקן בפועל נעשית שלא כדין; (ב) ליתן צו המורה לנתבעות מעתה ואילך לכלול במסגרת תגמולי הביטוח שהן משלמות גם את המע"מ החל על עלות התיקון, וזאת גם אם הנזק לא תוקן; כאשר כתוצאה מכך, גם באותו המקרה שבו מקבל מבוטח או צד ג' תגמולי ביטוח ב"ערך שיפוי" ולא ב"ערך כינון", יחויבו הנתבעות לשלם לו תגמולי ביטוח בגין מלוא הנזק, לרבות המע"מ. ובאשר לחברי תת הקבוצה לכלול בתגמולי הביטוח כאמור גם את המע"מ בשיעור שאינו מקוזז על ידי חברי תת הקבוצה; (ג) לחייב את הנתבעות בתשלום הפיצוי לחברי הקבוצה; (ד) בנוסף ו/או לחילופין למבוקש בס"ק ג' לעיל, היה ויפסק כי הפיצוי לחברי הקבוצה אינו מעשי בנסיבות העניין, עותרת התובעת להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור כפי שימצא בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.</p>	<p>כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג', בכל סוג ביטוח שהוא, אשר במועד הגשת תביעת הביטוח לא תיקן את הנזק שתבע בגינו, ואשר קיבל מחברת הביטוח תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין הנזק מבלי שתגמולי הביטוח כללו את רכיב המע"מ החל על עלות התיקון.</p> <p>כמו כן, מבקשת התובעת להגדיר לקבוצה תת קבוצה כדלקמן: כל חברי הקבוצה אשר זכאים בניכוי מס תשומות חלקי.</p> <p>תובעת להחריג מחברי הקבוצה חברים אשר זכאים בניכוי מס תשומות מלא, בשל שימוש עסקי ברכבם (כגון: בעלי מוניות, אוטובוסים או משאיות).</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. תובענה זו ובקשת האישור שנלוות לה הוגשו באותה עילה בגינה הוגשו תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמות כנגד הנתבעות (במסגרת ת"צ 15-05-55177) ("התביעה הקודמת") אשר נמחקה, ראה סעיף ג.1 להלן.</p> <p>החברה הגישה בקשה לסילוק של בקשת האישור על הסף ("בקשת הסילוק"). ביום 14 במאי 2018 קבע בית המשפט כי הסוגיות שהועלו בבקשת הסילוק מצריכות בירור עובדתי וראייתי, אשר מקומו בשלב הדיון בבקשת האישור ולא במסגרת בקשת הסילוק.</p>	<p>להערכת התובעת הפיצוי לחברי הקבוצה מהחברה בגין כל שנה הינו בסך 12,996,194 ש"ח וכנגד כל החברות הינו 82,228,952 ש"ח לכל שנה. תקופת הפיצוי המבוקשת היא מה-4 ביוני 2001 עת שפורסם פסק הדין בעניין ע"א 1772/99 זלוצין נגד דיור לעולה בע"מ, פ"ד נה (4) 203, או לחילופין למשך תקופה שמאז הגשת התביעה הקודמת שהוגשה כנגד הנתבעות באותה העילה במסגרת ת"צ 15-05-55177 (סעיף ג.1. להלן) או לחילופין למשך תקופה של 7 שנים ממועד הגשת התובענה דנן.</p>

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
32	2/2018 מחוזי - תל אביב - יפו	עמיתים של גופים מוסדיים ביניהם מגדל מקפת נ' הגופים המוסדיים	טענה כי הגופים המוסדיים גובים מעמיתים אשר נטלו מהם הלוואות מהחברות המנהלות תשלום בגין דמי טיפול/דמי גביה/דמי תפעול/עמלה/עמלת פירעון מוקדם בקשר עם העמדת הלוואות ו/או עריכת מסמכי הלוואות ו/או גביית תשלומי פירעון הלוואות ו/או ניהול הלוואות.  הסעד הנתבע הינו השבת כל סכומי העמלות שנגבו על ידי הגופים המוסדיים, במהלך תקופת שבע השנים שקדמו למועד הגשת התביעה וכן מתן צו עשה או פסק דין הצהרתי המורה כי הנתבעות אינן רשאיות לגבות לכיסן את העמלות נשוא התובענה.	כל עמיתי הנתבעות שנטלו הלוואות ואשר חויבו בתשלום כלשהו כמפורט בתביעה בקשר עם הלוואה.	טרם הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית והצדדים הסכימו לצרף תובענה זו להליך הגישור יחד עם תובענה מס' 23 בסעיף זה. ראה גם תובענה מס' 23 בסעיף זה לעיל.	10 מיליון ש"ח.
33	2/2018 ביה"ד האזורי לעבודה - ת"א	עמיתים של קרנות פנסיה ביניהם מגדל מקפת נ' מגדל מקפת וקרנות פנסיה נוספות	טענה בדבר קיומה של חובה אקטיבית של גילוי יזום הכולל הסבר לעמיתים רווקים שביטוח שאירים הינו מוצר ביטוחי חסר כל ערך עבורם ועל כן מומלץ להם להימנע מרכישתו ומתשלום דמי ביטוח עבורו.  הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה כוללים: ליתן צו עשה המורה לנתבעות לזקוף לטובת קופת החסכון של חברי הקבוצה את כל הכספים ששולמו על ידם ונזקפו לטובת דמי ביטוח שאירים, בתוספת התשואה שהיו חברי הקבוצה מקבלים על הכספים אלו אילו הם היו נזקפים לטובת קופת החסכון שלהם במועד תשלומם לקרן הפנסיה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לגלות, להבהיר ולהסביר כראוי לכל מי שמצטרף או מצורף לקרן כי אם אין לו שאירים מוטב לו "לוותר" על רכישת ביטוח שאירים; וכן ליתן צו עשה המורה לנתבעות לגלות, להבהיר ולהסביר כראוי לכל מי שהן מעבירות אותו למסלול ביטוח שאירים על פי הוראות החוזר, כי אם אין לו שאירים מוטב לו להודיע שהוא "מוותר" על רכישת ביטוח שאירים.	כל מי שאין לו שאירים, אשר צורף או הצטרף לקרן פנסיה המנוהלת בידי מי מהנתבעות ואשר הקרן גבתה מהם דמי ביטוח בגין ביטוח שאירים למרות שאין לו שאירים.	ההליך מצוי בבירור בבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	לא הוערך על ידי התובעים.
34	5/2018 מחוזי - מרכז	מבוטחת נ' החברה	טענה כי בפועלה של הנתבעת במסגרת בסילוק תביעות ביטוח בגין אובדן או גניבה של כבודה בביטוח נסיעות לחו"ל, פועלת הנתבעת שלא כדן ככל שהיא דוחה את הכיסוי עקב העדר אישור של הגשת תלונה במשטרה לגבי האובדן/הגניבה.  הסעדים הנתבעים כוללים תשלום כל התביעות שנדחו עקב העדר אישור תלונה במשטרה, הצהרה כי הנתבעת הפרה את הוראות הדין והוראות הפוליסה, צו עשה המורה לנתבעת לפעול בהתאם לדין והפוליסה, השבה מלאה של כל הסכומים שנתבעו לפי פוליסת הביטוח ותביעתם נדחתה שלא כדן ופיצויים על נזק ממוני ושאינו ממוני מכוח דיני הנזיקין, הגנת הצרכן, חוק חוזה ביטוח, חוק החוזים וחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה).	כל מבוטחי הנתבעת בביטוח נסיעות לחו"ל אשר תביעתם בגין אובדן/גניבה נדחתה רק מחמת אי המצאת אישור הגשת תלונה במשטרה וזאת ב-7 השנים הקודמות לבקשה.	טרם הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. הצדדים מקיימים הליך הידברות לצורך סיום ההליך בפשרה.	לא ידוע במדויק. אומדן של 3 מיליון ש"ח.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה <sup>1</sup>	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים <sup>2</sup>	הקבוצה <sup>3</sup>	פרטים	סכום התביעה <sup>4</sup>
35	6/2018 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	טענה שלפיה בגין מכתבי התראה שנשלחים לחייבים טרם הגשת תביעה בסכום קצוב להוצאה לפועל החברה גובה הוצאות מסירה ושכר טרחת עו"ד שלא כדין. נטען גם שההוצאות שנגבות הן בסכומים שאינם פרופורציונאליים לגובה החוב. הסעדים העיקריים הנתבעים הם השבת כל הוצאות הגביה שנגבו שלא כדין בשבע השנים האחרונות בצירוף הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק וכן להורות לחברה בצו לחדול מגביית הוצאות הגביה בסכומים או בשיעורים בלתי פרופורציונאליים לחוב הנגבה, ובאופן הסוטה מתכליתן ומלשונן של הוראות החוק הרלבנטיות.	כל הצרכנים המבוטחים אשר נדרשו לשלם או שילמו בשבע השנים האחרונות שכר טרחת עורכי-דין בגין מכתבי התראה טרם הגשת תביעה בסכום קצוב להוצאה לפועל; וכן כל הצרכנים המבוטחים אשר נדרשו לשלם או שילמו בשבע השנים האחרונות הוצאות בגין משלוח (לרבות מסירה באמצעות שליח) של מכתבי התראה טרם הגשת תביעה בסכום קצוב להוצאה לפועל.	טרם הוגשה תגובה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. הצדדים מנהלים מו"מ להסתלקות. על דרך האומדן כ-3 מיליון ש"ח	

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1	5/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח פוליסת דירה של החברה נ' החברה	הימנעות המשיבות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ במקרים שהנזק לא תוקן בפועל.	כ-91 מיליוני ש"ח.	ביום 20 בפברואר 2017 דחה ביהמ"ש את הבקשה להחלפת המבקשים הייצוגיים באמון הציבור, חברה לתועלת הציבור ("אמון הציבור") וקיבל את הבקשה לסילוק על הסף של בקשת אישור התובענה כייצוגית. בהתאם לכך, הורה ביהמ"ש על מחיקת בקשת האישור והתובענה. ביום 3 בינואר 2018 קיבלו התובעים את המלצת בית המשפט העליון אליו ערערו ומשכו את ערעורם תוך שמירת זכותם להגיש תובענה ייצוגית חדשה בשם אמון הציבור. בהתאם הערעור שהוגש נדחה ללא צו להוצאות. לעניין תובענה ייצוגית בשם אמון הציבור שהוגשה לאחר מכן ראה סעיף ב.31 לעיל.
2	6/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות נוספות	תשלום כספים שעוכבו אצל המשיבות מחמת עיקולים ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה בה עוכבו עקב העיקול. עלות התביעה נסמכות על טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט ו/או סעיף 28 לחוק חזקה הביטוח. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית בשיעור המשקף את טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב.	כ-350 מיליון ש"ח.	ביום 29 במרס 2018, לאחר שאישר את התובענה כייצוגית ביום 12 בדצמבר 2012, אישר בית המשפט הסכם פשרה הכולל מנגנון לפיצוי בסכום הנקוב בהסכם הפשרה, הסדרה לעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. במסגרת הפשרה כספים שלא ישולמו לזכאים ספציפיים יועברו לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות.
3	8/2017 בית הדין האיזורי לעבודה - ת"א	מבוטח נ' החברה	סירובה של החברה להגיש תביעת חוב לביטוח לאומי בגין הפרשים של הפרשות של חסכון פנסיוני במצב של מעסיק בהליכי פירוק. הסעדים העיקריים הנתבעים: (א) סעד הצהרתי ולפיו במצב של פירוק המעסיק החברה חייבת להגיש תביעת חוב כאמור עד למועד חיסול החברה (שלאחריו לא ניתן להגיש עוד תביעת חוב), היא תפצה את העובד בגובה התשלומים לפי תביעת החוב, (ב) צו עשה המורה לחברה לשנות נהליה ולהגיש תביעת חוב בגין זכויות פנסיוניות שלא שולמו, ככל שהחברות טרם חסלו וכן לפרסם נוהל שיעגן את חובת הגשת תביעת החוב בהתאם לדין המהותי במצב של מעסיק בפירוק, (ג) צו עשה המורה לחברה לפנות למבוטחיה בעת שחברה נכנסת להליכי פירוק בהתאם לנתוני הכ"ר, על מנת שניתן יהיה לבחון את ההפרשות ואם הן מלאות וכן (ד) סעד כספי - פיצוי לכל חברי הקבוצה אשר מעסיקיהם חסלו בגובה ההפרשות הפנסיוניות שלא נתבעו באמצעות הוכחות החוב.	כל העובדים המבוטחים בחברה שמעסיקהם נכנסו להליכי פירוק וקיים פער מהותי בין הדין החל בעניינם לבין תנאי הפוליסה עליה חתמו, ב-7 השנים שקדמו להגשת הבקשה ולא הוגשה בעניינם תביעת חוב על ידי החברה.	ביום 10 ביולי 2018 אושרה הסתלקות התובעים בתיק. תוך הפחתת שכר הטרחה והגמול עליו המליצו הצדדים. בגין הפחתה זו הגיש המבקש ערעור לביה"ד הארצי לעבודה.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
4	6/2017 מחוזי - מרכז	חברה המעסיקה עובדים נ' אליהו בטוח	<p>השבה של דמי הפגיעה כמשמעותם בסעיף 94 לחוק ביטוח הלאומי ששילמו מעסיקים/מעבידים למוסד לביטוח לאומי בתקופה המתחילה בחודש ה-84 שקדם למועד הגשת בקשת האישור ומסתיימת במועד פסה"ד בתובענה הייצוגית או לחילופין עד מועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית (להלן: "התקופה הרלבנטית") בגין תקופת הזכאות הראשונה (12 הימים הראשונים שבעדם זכאי העובד לדמי פגיעה כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי וזאת בעקבות תאונות דרכים שנגרמו לעובדיהם, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה ע"י המל"ל. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התביעה הם פיצוי/השבה של דמי הפגיעה ששולמו על ידי חברי הקבוצה במהלך התקופה הרלבנטית בגין "תקופת הזכאות הראשונה" עקב תאונות דרכים שאירעו לעובדי חברי הקבוצה אשר הוכרו גם כתאונות עבודה.</p> <p>התביעה נכללת במסגרת תיק Run Off בביטוח כללי שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016. במסגרת ההסכם לרכישת תיק ה- Run Off נכללו הסדרים בנוגע לכיסוי ביטוח משנה בגין תביעות הכלולות בתיק ה- Run Off אשר נרכש וכן נכללו הסדרי שיפוי במקרים מסוימים.</p> <p>יוער כי - הודעה על כך נמסרה על ידי החברה לאליהו בטוח. לעניין עסקת Run Off בביטוח כללי באליהו ראה באור 2.38.ה. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017.</p>	כ-14.5 מיליון ש"ח (חלקה של אליהו בטוח).	ביום 17.09.18 קיבל בית המשפט את בקשת ההסתלקות והורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית תביעתה האישית של המבקשת.

ד. הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות

להלן מתוארות תובענות מהותיות אחרות, סכום התביעות מוצג נכון למועד הגשתן.

מס'	תאריך וערכה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1	1/2018 מחוזי - מרכז	התעשייה האווירית לישראל בע"מ נ' פלתורס סוכנויות ביטוח בע"מ (חברה נינה של החברה, "פלתורס") וכנגד נתבעות נוספות	תביעה לתשלום יתרת תגמולי הביטוח בקשר עם אובדנו המוחלט של הלוויין "עמוס 6" (להלן: "הלוויין") בתוספת ריבית מרבית לפי סעיף 28א לחוק חוזה הביטוח (להלן: "הריבית"). על פי הנתען בתובענה, המבטחים בפוליסת טרום השיגור של הלוויין (הנתבעים אף הם בתביעה) חבים כלפי התעשייה האווירית לישראל במלוא יתרת תגמולי הביטוח שטרם שולמו על ידיהם בתוספת הריבית. עוד נטען בתובענה, כי פלתורס וחברת Marsh Ltd. (להלן: "מארש"), אשר על פי הנתען בתובענה שימשו בהתאמה, כסוכן ביטוח וכברוקר בקשר עם פוליסת טרום השיגור כאמור, הפרו את חובותיהן כלפי התעשייה האווירית וחבות אף הן במלוא יתרת תגמולי הביטוח, בנוסף ו/או לחילופין לחבות המבטחים.  עיקר עילות התביעה הנתענות כלפי פלתורס במסגרת התובענה הן: הפרת חוזה, הפרת חובת תום הלב, הפרת חובות סוכן ביטוח והתרשלות.  הסעדים המבוקשים נגד המבטחים הם: תשלום יתרת תגמולי הביטוח במלואם, פיצויים בגין הנזקים שנגרמו לכאורה לתעשייה האווירית עקב העיכוב בתשלום יתרת התגמולים וכן תשלום הריבית. הסעדים המבוקשים נגד פלתורס ומארש הם: (א) לקבוע כי כל אחת מבין פלתורס ומארש חבה בתשלום יתרת תגמולי הביטוח לתעשייה האווירית, בנוסף ו/או לחילופין לחבות המבטחים; (ב) לקבוע כי כל אחת מבין פלתורס ומארש נושאת באחריות לכל נזק שנגרם לכאורה לתעשייה האווירית בגין מחדליה הנתענים, וכי על כל אחת מהן לפצות את התעשייה האווירית בגין כך.	סכום התביעה (כולל הריבית) הועמד על סך של כ-303 מיליון ש"ח. יחד עם זאת, על פי המצוין בתובענה, על המבטחים לשלם לתעשייה האווירית סכום נוסף של 21 מיליון דולר, בתמורה להגשת התובענה נגד כלל הצדדים המערבים (לרבות פלתורס ומארש).  על פי דיווחיה של התעשייה האווירית, הסכום האמור אכן שולם לה על ידי המבטחים בחודש מרס 2018, והוא אמור להיות מנוכה מסכום התביעה, כך שזה צפוי לעמוד על כ-231 מיליון ש"ח.	הוגשו כתבי הגנה בתיק: תע"א הגישה כתב תשובה. מארש הגישה הודעת צד ג' כנגד המבטחים ופלתורס ובמסגרתה היא עותרת לחיוב של מי מאלו, היה ותמצא חייבת בתשלום לתעשייה האווירית. (להלן: "הודעת צד ג'"). הוגשו כתב הגנה להודעת צד ג'. מארש הגישה כתב תשובה.
2	10/2018 מחוזי מרכז	דירות יוקרה בע"מ נ' החברה ומגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל מגדל אחזקות נדל"ן	טענה לאי עמידה בהתחייבות חוזית וגרימת נזקים לתובעת בקניון הזהב בראשון לציון אשר בו מחזיקה מגדל ביטוח ומגדל מקפת בשיעור של 75% בשותפות עם דירות יוקרה המחזיקים 25% ומעניקים שירותי ניהול בקשר סיכול פרויקט "גולדמן מרקט" בקניון. קדמה לתביעה זו תביעה שהוגשה ע"י דירות יוקרה לצווים הצהרתיים בקשר לשוק האוכל אשר בסופה בית המשפט נתן החלטה ביום 3 במאי 2018 על מחיקה וחייב הוצאות המבקשת בסך 7,500 ש"ח.	800 מיליון ש"ח.	טרם הוגשה תשובה.

ה. סיכום נתוני תביעות משפטיות

1. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות, כפי שצינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח <sup>(1)</sup>
<b>תובענות שאושרו כתביעות ייצוגיות<sup>(2)</sup> (3)</b>	5	2,196,061
צוין סכום המתייחס לקבוצה	3	1,971,061
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	1	225,000
לא צוין סכום התביעה	1	-
<b>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות<sup>(3)</sup></b>	30	11,036,205
צוין סכום המתייחס לקבוצה <sup>(4)</sup>	12	1,833,190
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	4	9,203,015
לא צוין סכום התביעה	14	-
<b>תביעות מהותיות אחרות</b>	2	1,102,900
צוין סכום המתייחס לקבוצה	2	1,102,900

(1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.  
 (2) כולל תובענה בה לא צוין סכום תביעה מדויק (שורה 3 בטבלה בסעיף ב' לעיל), שם הוערך סכום התביעה במאות מיליוני ש"ח מבלי שנקב בסכום תביעה.  
 (3) מקום בו צוין סכום המתייחס לקבוצה, הובא בחשבון הסכום המתייחס לקבוצה ולא הסכום המתייחס לכלל התובעות.  
 (4) כולל תובענה בה לא צוין סכום תביעה מדויק וניתנה הערכה בלתי מחייבת של כ-9.5 מיליון ש"ח (שורה 19 בטבלה בסעיף ב' לעיל)

2. סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1 לעיל מסתכם בכ- 74 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 כ-81 מיליון ש"ח).  
 3. סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט בסעיף ו' להלן, הינן כ- 161 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 כ-166 מיליון ש"ח).

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

1. בחודש דצמבר 2012 פורסמה טיוטת הכרעה שעניינה הפקדות חד-פעמיות בפוליסות מבטיחות תשואה של החברה. על-פי טיוטת ההכרעה, הממונה סבור לכאורה כי היה על חברות הביטוח להודיע ו/או לקבל הסכמה לזקיפת תשואת תיק משתתף ברווחים ביחס להפקדות חד-פעמיות שנעשו בפוליסות מבטיחות תשואה. על פי טיוטת ההכרעה של הממונה יש לבצע פעולות מסוימות תוך חלוקת המבוטחים לשתי קבוצות - האחת מבוטחים שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נשאו או גבוהה מהתשואה המבטוחת, והשנייה שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נמוכה מהתשואה המבטוחת. החברה הגישה תגובתה לטיוטת ההכרעה לפיה חלקה על הפרשנות בטיטת ההכרעה, התקיים שימוע, נמסרו לפיקוח נתונים כבקשתו. נכון למועד פרסום דוח זה, טרם פורסמה הכרעה סופית בנושא. על כן, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיה, ככל שיהיו, במידה ותפורסם.

2. ביום 27 ביולי 2015 הורשע בביהמ"ש המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) במסגרת הסדר טיעון עובד לשעבר בתחום המסחר בשוק ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה ("הגופים המוסדיים", "העובד", בהתאמה). כתב האישום בו הודה העובד הוגש ביום 11 בפברואר 2015 על ידי פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) כנגד העובד וכנגד נאשם נוסף, אשר לפי כתב האישום פעל עם העובד ("הנאשם הנוסף"). על פי כתב האישום העובד והנאשם הנוסף ניצלו את השליטה והידע של העובד, מתוקף תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים לשם השאת רווחים לטובת עצמם וזאת באמצעות מסחר בניירות ערך עבור עצמם, בין על ידי רכישת מניות במתווה המלווה בהוראות מכירה של הגופים המוסדיים ו/או מכירת מניות במתווה המלווה בהוראות רכישה או בטרם תבוצע רכישה זו לחשבונות הגופים המוסדיים ובין על ידי שילוב של פעולות אלו. כמו כן, על פי כתב האישום העובד לשעבר והנאשם הנוסף פעלו באופן מרמתי במסחר בניירות ערך בעשרות ניירות ערך שונים, על ידי העברת מידע על ידי העובד לנאשם הנוסף בדבר הוראות בחשבונות הגופים המוסדיים וביצוע מוקדם של פעולות בניירות ערך על ידי הנאשמים בשערי רכישה נמוכים ושערי מכירה גבוהים יותר על פני חשבונות הגופים המוסדיים. על פי כתב האישום, בעשותו את האמור, נהג העובד לשעבר במרמה והפרת אמונים וכן לקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו כעובד ציבור ותמורת השוחד שקיבל, ניצל העובד את תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים על מנת להפיק רווחים אישיים לו ולנאשם הנוסף. כמו כן, על פי כתב האישום פעולותיהם של הנאשמים השפיעה בדרכי תרמית על תנודותיהם של כ-59 שערי ניירות ערך, וקיבלו במרמה בנסיבות מחמירות רווחים בסך של כ-11.5 מיליון ש"ח.

ביום 8 בספטמבר 2015 ניתן גזר הדין במסגרתו הוטל על העובד עונש מאסר בפועל של 44 חודשים; 18 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; וקנס כספי בסך 500 אלפי ש"ח או 18 חודשי מאסר חלף הקנס. ביום 8 בינואר 2018 ניתן פסק דין בערערו שהגיש העובד על שיעור הקנס, המאסר חלף הקנס ומועד התשלום. הערעור על שיעור הקנס נדחה אך תקופת המאסר חלף הקנס הופחתה לשנה. ביום 8 בדצמבר 2017 הורשע הנאשם הנוסף בגין אותה פרשה בעבירות של מתן שוחד, קבלת דבר בנסיבות מחמירות, תרמית בניירות ערך ואיסור הלבנת הון. ביום 24 באפריל 2018 ניתן גזר הדין בעניינו של הנאשם הנוסף במסגרתו הוטל על הנאשם הנוסף עונש מאסר בפועל של 33 חודשים; 15 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; וקנס כספי בסך 1.5 מיליון ש"ח או 18 חודשי מאסר חלף הקנס. לתובענה בנושא זה, יחד עם בקשה לאישורה כייצוגית ראה סעיף ב.11 לעיל.

3. בחודש יולי 2017 קיבלה החברה הודעה מחברה מנהלת שאיננה בבעלות החברה (להלן: "הנתבעת"), אודות כתב תביעה שהוגש בחודש אוקטובר 2016 נגד הנתבעת לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בת"צ 35374-10-16 ע"י בניו של מנוח שהינם מוטבים של המנוח בקופת גמל שמנוהלת ע"י הנתבעת (להלן: "התובעים"). יחד עם התובענה הוגשה נגד הנתבעת בקשה לאישור התובענה כייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות. בהודעה הנ"ל ציינה הנתבעת כי עניינה של התובענה הוא בביטוח חיים קבוצתי אשר רכשה הנתבעת (וקודמותיה) עבור עמיתיה. עוד ציינה הנתבעת בהודעה הנ"ל, כי התובעים טוענים בבקשת האישור, בין השאר, כי הנתבעת (וקודמותיה), הפרה את חובותיה על-פי דין, ונמנעה מלשלוח הודעות למוטביו או ליורשיו של עמית שנפטר אודות קיומה של פוליסת ביטוח חיים וזכאותו לקבלת תגמולים מכוח אותה פוליסה, כך שבסופו של יום חלה התיישנות על התביעה הביטוחית. בנוסף, מציינת הנתבעת, כי התובעים טוענים בבקשת האישור, כי היה על הנתבעת לפעול באופן אקטיבי לצורך קבלת כספי ביטוח החיים, להתריע בפני המוטבים או היורשים כי קיימת תקופת התיישנות מקוצרת על-פי הדין לצורך הגשת תביעה ביטוחית, ואף להגיש תביעה על-מנת לקבל את תגמולי הביטוח עבור אותם מוטבים/יורשים, אשר יוחזקו בחשבון העמית. כמו כן, טענה הנתבעת בהודעה הנ"ל כי היא אינה מרוויחה מקיומה של פוליסת ביטוח חיים קבוצתי לעמיתיה, וכי תשלומי הפרמיה שמשלמים העמיתים מועברים לחברת הביטוח במלואם; ועל-כן הגורם היחיד שהתעשר, לטענתה, כתוצאה מאי תשלום תגמולי ביטוח של פוליסת ביטוח חיים למוטבי או יורשי העמית (ככל שהיו מקרים) כאלה היא החברה המבטחת (ובין היתר החברה). כן הנתבעת ציינה בהודעתה, כי היא שומרת על טענותיה וזכויותיה כלפי החברה ככל שהתביעה תתקבל. במהלך השנים בהם ביטחה החברה את חברי קופת הגמל של הנתבעת, שילמה החברה תגמולי ביטוח ישירות לנתבעת בגין כל המבוטחים אשר נפטרו ובגינם הוגשה תביעה על ידי הנתבעת. מאחר והנתבעת היתה בעלת הפוליסה אין באפשרות החברה להעריך האם יש מבוטחים נוספים אשר יתכן והיו זכאים לקבלת תגמולי ביטוח טרם חלוף תקופת ההתיישנות.



1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

4. לעניין שומות המס בקשר עם שנות המס 2007, 2009 ו-2010 בסך של כ-74 מיליון ש"ח, וערעור שהגישה מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בסוגיית מיסוי החברה בגין קבלת דיבידנדים שמקורם ברווחי שערך ראה באור 2.ד.21. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017.  
לעניין סוגיה זו, להערכת הנהלת החברה, לא נדרשת הפרשה למס מעבר לרשום בדוחות הכספיים.

לעניין שומות המס לשנים 2011 ו-2012 בסוגיית החבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששורשיהן לחברה וערעורים שהגישה החברה בבית משפט המחוזי בתל-אביב, ראה באור 1.ד.21. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017.

חבות המס הנובעת מהשומות לשנים 2011-2012 (כולל הפרשי הצמדה וריבית למועד פרסום הדוחות הכספיים) מסתכמת בכ-1.6 מיליון ש"ח.

לעניין סוגיה זו, להערכת הנהלת החברה, לא נדרשת הפרשה למס בגין השומות האמורות וההשלכה שלהן לשנות מס אחרות מעבר לרשום בדוחות הכספיים.

5. בהמשך לאמור בבאור 7.1.1.39) לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017, יצוין כי בחודש מאי 2018 האריכה ועדת הכספים של הכנסת בשנתיים את התקנות לעניין גביית 'הוצאות ישירות' על עסקאות, המגבילות את גובה ההוצאות הישירות הנגבות מעבר לעמלות דמי הניהול במסגרת השקאות שונות, ומעמידות אותן על 0.25% לכל היותר.

6. החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאינן תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי החברה, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-155 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 כ-62 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 7.1 ו-8.1 לבאור זה.

7. הממונה, מפרסם מעת לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכי נהגים ראויים ולא ראויים וכיוצא באלה מסמכים או טיוטות מסמכים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה אשר יכול יש להם השפעה על זכויות מבוטחים ו/או עמיתים ויכול יש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכניסת אותם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם העתידית.

כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבוטחים ו/או עמיתים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

8. קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי קביעת תעריפים, תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושייכותם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. בהקשר זה יצוין, כי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014 ("תקנות התשלומים"), אשר נכנסו לתוקף בהדרגה החל מיום 1 פברואר 2016 נועדו להקל על מורכבות זו, באמצעות הסדרה של זרימת מידע ממוכנת בין כלל הגורמים המעורבים לעניין אופן ביצוע ההפקדות ושייכותם למרכיבי חשבון קופת הגמל, לרבות לעניין המיסוי. יחד עם זאת, יישומן של תקנות התשלומים הינו הליך מורכב אשר יש בו, בטווח הקצר, כדי ליצור קשיים תפעוליים, לרבות הגדלת הוצאות התפעול והמיכון עקב כך. עוד יצוין, כי מוצרי הקבוצה אשר מנוהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

לעניין חשיפות כלליות נוספות, ראה באור 37.א. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017.

באור 9 - מיסים על הכנסה

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הקבוצה לרבות מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2017	24.00	17.00	35.04
2018 ואילך	23.00	17.00	34.19

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח

ביטוח חיים

בשנים האחרונות נצפו תופעות שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות. בכללן עלייה בתוחלת החיים, עלייה בשיעורי מימוש גמלה, מעבר למסלולי השקעה מותאמי גיל, ירידה מתמשכת בשיעורי הריבית ובשיעורי התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוחיות ושינויים בהסדרי המיסוי שנועדו להביא למשיכת החיסכון הסוציאלי בדרך של גמלה. כל אלו הביאו לעלייה בהתחייבויות לתשלומי הגמלה.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות במקביל להכרה ברווחים מדמי הניהול וזאת לאורך התקופה שנותרה עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיבצר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור (להלן: "פקטור K"). פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב צבירת ההשלמה לעתודה לתשלום קצבה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה ירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר החברה קובע בהתאם להנחיות הממונה שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבטיחות תשואה.

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שהחברה משתמשת בו עבור פוליסות מבטיחות תשואה עומד על 0.02% ועבור פוליסות משתתפות ברווחים 0.88% (ליום 31 בדצמבר 2017 0.02% ו-0.83% בהתאמה, וליום 30 בספטמבר 2017 0.09% ו-0.85% בהתאמה).

הקיטון בשיעור ה-K של פוליסות משתתפות ברווחים ברבעון האחרון ביחס לרבעון הקודם נובע מקיטון בתחזית הרווחים הנגזרת מירידת שיעורי הריבית חסרת הסיכון והשפעתה מוצגת להלן.

בעקבות השינויים בעקום הריבית שאירעו בתקופת הדוח, עודכנו ההנחות בדבר שיעורי ריבית ההיוון המשמשים לחישוב ההפרשות לגמלה ולחישוב נאותות העתודות, לרבות השפעת הריבית על נכסי מקבלי הקצבאות ודמי הניהול הנגזרים מהם.

שינויים של עקום הריבית בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 גרמו לקיטון ההפרשות בסך של כ- 435 מיליון ש"ח לפני מס, מזה: קיטון של כ- 128 מיליון ש"ח לפני מס בגין בחינת נאותות העתודות (LAT), וקיטון בסך של כ- 307 מיליון ש"ח לפני מס בעתודה המשלימה לגמלאות.

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח חיים (המשך)

השפעת התופעות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2017	2018	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	מיליוני ש"ח				
110	107	-	107	(150)	שינוי בשיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
70	52	19	3	(157)	הגדלת (הקטנת) העתודות לגמלה בעקבות שינוי צפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי הריבית (K)
180	159	19	110	(307)	סך הגידול (קיטון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי הריבית
57	-	-	-	-	שינוי בהנחות הגמלה
237	159	19	110	(307)	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלה
215	252	29	105	(128)	גידול (קיטון) בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT)
452	411	48	215	(435)	סך הכל לפני מס
294	267	32	140	(286)	סך הכל לאחר מס

ביטוח כללי

החל מיום 31 בדצמבר 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים בבאור 2.2 (ד.4) לדוחות הכספיים השנתיים. בעקבות בחינה זו מצאה החברה במאזן דצמבר 2015, כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענפים חבות צד ג' ומעבידים ובהתאם לכך החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון לטווח הקצר והבינוני בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018, הביא לגידול ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ- 22 מיליון ש"ח וזאת לעומת הקטנה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ- 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 הביא לקיטון ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ- 0.2 מיליון ש"ח וזאת לעומת הקטנה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ- 5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

- ב. לענין יישום הוראות משטר כושר פירעון מבוסס SOLVENCY II, ראה באור 6.
- ג. ביום 1 באפריל 2018 סיים מר יוחנן דנינו את תפקידו כיו"ר החברה וכיו"ר מגדל אחזקות. באותו מועד החל פרופ' עודד שריג לכהן כיו"ר דירקטוריון החברה לאחר שנתקבל אישור הממונה.
- ד. ביום 14 בינואר 2018 הודיע מר עופר אליהו לדירקטוריון החברה ולדירקטוריון מגדל אחזקות על רצונו לסיים את תפקידו כמנכ"ל החברה ביום 1 ביוני 2018. מר עופר אליהו פרש מכל תפקידיו בקבוצת מגדל ביום 1 ביוני 2018.
- ה. ביום 13 במרס 2018 אישרו דירקטוריון החברה ודירקטוריון מגדל אחזקות את מינויו של מר דורון ספיר לתפקיד מנכ"ל החברה. ביום 25 במרס 2018 הודיעה הממונה כי אינה מתנגדת לאישור מינויו לתפקיד מנכ"ל החברה. ביום 1 ביוני 2018 החל את כהונתו.
- ו. ביום 26 במרס 2018 אישר דירקטוריון החברה למנות את מר שלמה אליהו ליו"ר דירקטוריון מגדל אחזקות, בכפוף לאישור האסיפה הכללית של מגדל אחזקות. עוד הוחלט כי עד למועד אישור המינוי באסיפה הכללית יכהן ד"ר גבריאל פיקר כיו"ר זמני של מגדל אחזקות. ביום 18 ביוני 2018 אושר מינויו של מר שלמה אליהו על ידי האסיפה הכללית של מגדל אחזקות. במועד זה פרש מר גבריאל פיקר מתפקידו כיו"ר מגדל אחזקות.
- ז. ביום 26 ביוני 2018 הודיע מר ערן צ'רנינסקי, מנכ"ל ומנהל הכספים של מגדל אחזקות, מנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה של החברה, על רצונו לסיים את תפקידו בקבוצה. לאור האמור, מינה דירקטוריון מגדל אחזקות את מר דורון ספיר, מנכ"ל החברה, לתפקיד מנכ"ל מגדל אחזקות החל ממועד זה. מר ערן צ'רנינסקי סיים את יתרת תפקידו בקבוצה ביום 30 בספטמבר 2018.
- ח. ביום 16 באוגוסט 2018 דיווחה מגדל אחזקות כי מר יוסי בן ברוך, אשר הודיע ביום 31 ביולי 2018 על פרישתו ביום 31 באוגוסט מתפקידו כמנכ"ל מגדל שוקי הון, ימונה לתפקיד משנה למנכ"ל החברה, מנהל הכספים של מגדל אחזקות ומנהל חטיבת פיננסים של החברה החל מיום 1 באוקטובר 2018, בכפוף להיעדר התנגדות הממונה. ביום 17 בספטמבר 2018 הודיעה הממונה כי אינה מתנגדת לאישור המינוי. ביום 1 באוקטובר 2018 החל מר יוסי בן ברוך את כהונתו.
- ט. לענין הנפקת אג"ח (סדרה ו') של מגדל גיוס הון, ראה באור 7.ה.
- י. ביום 12 באוגוסט 2018, בהמשך לבקשת מגדל גיוס הון, החליטה רשות ניירות ערך להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של מגדל גיוס הון אשר פורסם ביום 17 באוגוסט 2016 והנושא את התאריך 18 באוגוסט 2016, ב-12 חודשים נוספים.
- יא. בתאריך 25 בספטמבר 2018 התקבל דוח מעקב דירוג מאת החברה המדרגת, מידרוג בע"מ. החברה המדרגת הותירה על כנו דירוג של Aa1 לאיתנות הפיננסית של החברה, דירוג של Aa2 לכתבי התחייבות נדחים (הון שלישוני מורכב) ודירוג של Aa3 להון רובד 2 שהנפיקה החברה באמצעות מגדל גיוס הון.

א. בתקופה שלאחר מועד הדיווח ועד סמוך למועד פרסומו חלה ירידה חדה בשווקי ההון שהשפיעה לרעה על תיקי ההשקעות שבניהול החברה ובהתאם לכך עשויה החברה שלא לגבות דמי ניהול משתנים החל מתחילת השנה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה. כמו כן, עשויה ירידה זו לגרום להפסד כולל בתיק הנוסטרו של החברה.

מנגד, לאחר מועד הדיווח ועד סמוך למועד פרסומו חלה עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, דבר הצפוי להביא לקיטון של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

ראה באור 37.ב.1. בדוחות הכספיים לשנת 2017 בדבר מבחני רגישות הנוגעים לסיכונים שוק.

יש לציין כי המידע המתואר לעיל מושפע במידה רבה משוק ההון ויתכן ויחולו בו שינויים, ועל כן אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות הצפויות של החברה לשנת 2018. מידע זה הינו חלקי בלבד, אינו כולל רכיבים אחרים של הכנסות (הפסדים) מהשקעות ואת השפעת יתר פעילויות הקבוצה על התוצאות הכספיות לשנת 2018.

ב. ביום 27 בנובמבר 2018, דירקטוריון החברה ודירקטוריון מגדל גיוס הון אישרו באופן עקרוני ביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים ("אגרות חוב סדרה ז"), בסכום של עד 1.4 מיליארד ש"ח, אשר תמורתה מיועדת להיות מוכרת בעתיד כהון רובד 2 של החברה בכפוף למגבלות על שיעור המירבי של הון רובד 2, כאמור בהוראות הממונה. תמורת ההנפקה, מיועדת לשמש לפידיון מוקדם מלא של אגרות החוב סדרות א' ו-ב', בהתאם לתנאיהן, אשר הנפיקה מגדל גיוס הון בחודש ינואר 2012 וחודש דצמבר 2012, בהתאמה, וזאת אם וככל שיבוצע פדיון מוקדם של אגרות החוב (סדרות א'-ו-ב') כאמור, ויעשה בכפוף לאישור האורגנים המוסמכים. היקף ההנפקה, תנאי אגרות החוב וכן הריבית ו/או ההצמדה שיישאו, אם וככל שיישאו, יהיו כפי שייקבע בדוח הצעת המדף שיפורסם, אם וככל שיפורסם, על ידי מגדל גיוס הון, על פיו יונפקו אגרות החוב, אם וככל שיונפקו.

הנפקת אגרות החוב כפופה לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה אישור הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר ואישור הבורסה לניירות ערך לרישום למסחר של אגרות החוב.

בהקשר לכך, ביום 27 בנובמבר 2018 קיבלה החברה דירוג Aa3 לכתבי ההתחייבות ("אגרות חוב סדרה ז") כאמור.

יובהר, כי אין כל ודאות כי אכן יפורסם דוח הצעת מדף על ידי מגדל גיוס הון כאמור וכי הנפקה כאמור אכן תבוצע ו/או כי תבוצע בתנאים האמורים לעיל.

ג. בדבר יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2 שקבע דירקטוריון החברה בחודש נובמבר 2018, ראה באור 6.א. לעיל.



קוסט פורר גבאי את קסירר  
רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703  
טל. +972 3 623 2525  
פקס +972 3 562 2555  
ev.com

סומך חייקין  
מגדל המילניום KPMG  
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609  
תל אביב 6100601  
03 684 8000

לכבוד  
בעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנדון: **דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") ליום 30 בספטמבר 2018 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי מאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 345,361 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 וחלקה של החברה ברווחיהן הינו כ- 15,219 אלפי ש"ח וכ- 4,911 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדוחות הכספיים של אותן חברות נסקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

קוסט פורר גבאי את קסירר  
רואי חשבון

סומך חייקין  
רואי חשבון

תל אביב,  
27 בנובמבר 2018

מבקרים משותפים

נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - "דוחות סולו"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), למעט העניינים הבאים:

1. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
2. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת, ששיעור ההחזקה בהן מעל 50% ושהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

**נכסים**

407,989	409,108	408,909	נכסים לא מוחשיים
1,814,192	1,782,550	1,891,150	הוצאות רכישה נדחות
488,074	492,726	465,149	רכוש קבוע
1,319,061	1,284,887	1,370,897	השקעות בחברות מוחזקות
5,992,310	5,764,378	6,160,594	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
812,711	811,265	845,332	נדל"ן להשקעה - אחר
1,035,690	1,034,934	1,000,805	נכסי ביטוח משנה
106,502	51,014	32,660	נכסי מסים שוטפים
549,722	778,673	831,264	חייבים ויתרות חובה
765,307	878,105	767,268	פרמיות לגביה
85,292,178	81,702,085	90,808,754	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			<u>השקעות פיננסיות אחרות</u>
10,805,439	10,081,819	10,982,896	נכסי חוב סחירים
23,479,461	23,419,209	24,670,087	נכסי חוב שאינם סחירים
1,034,807	1,042,673	980,071	מניות
2,458,097	2,593,753	3,021,393	אחרות
<u>37,777,804</u>	<u>37,137,454</u>	<u>39,654,447</u>	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
8,497,605	8,400,767	9,337,712	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,094,993	2,247,627	2,392,205	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>146,954,138</u>	<u>142,775,573</u>	<u>155,967,146</u>	<b>סך הכל נכסים</b>
<u>100,525,815</u>	<u>96,700,370</u>	<u>107,224,590</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה



נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2017		2018	
	מבוקר	בלתי מבוקר		
512,345	512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
562,578	485,259	415,322	415,322	קרנות הון
4,398,590	4,363,736	5,015,851	5,015,851	עודפים
<u>5,473,513</u>	<u>5,361,340</u>	<u>5,943,518</u>		<b>סך הכל הון</b>
34,949,829	34,533,148	35,873,795	35,873,795	<b>התחייבויות</b>
99,900,303	96,334,663	106,451,335	106,451,335	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
523,803	486,751	444,773	444,773	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
295,516	290,476	306,521	306,521	התחייבויות בגין מסים נדחים
23,421	-	26,955	26,955	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
2,071,174	2,008,015	1,792,858	1,792,858	התחייבויות בגין מסים שוטפים
3,716,579	3,761,180	5,127,391	5,127,391	זכאים ויתרות זכות
				התחייבויות פיננסיות
<u>141,480,625</u>	<u>137,414,233</u>	<u>150,023,628</u>		<b>סך הכל התחייבויות</b>
<u>146,954,138</u>	<u>142,775,573</u>	<u>155,967,146</u>		<b>סך הכל הון והתחייבויות</b>

נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח		
12,622,168	3,190,605	3,338,817	9,339,889	9,835,112	פרמיות שהורווחו ברוטו
769,593	189,326	178,796	590,349	538,226	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
11,852,575	3,001,279	3,160,021	8,749,540	9,296,886	פרמיות שהורווחו בשייר
9,554,720	2,067,562	2,946,508	6,034,598	5,441,093	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,622,628	438,175	447,452	1,090,755	1,010,744	הכנסות מדמי ניהול
164,464	41,774	41,093	141,528	123,749	הכנסות מעמלות
2,220	378	299	1,935	3,974	הכנסות אחרות
<b>23,196,607</b>	<b>5,549,168</b>	<b>6,595,373</b>	<b>16,018,356</b>	<b>15,876,446</b>	<b>סך הכל הכנסות</b>
20,782,073	5,279,883	5,726,972	14,141,605	13,407,302	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
411,019	142,742	69,951	303,030	262,625	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי התחייבויות בגין חוזי ביטוח ותשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
20,371,054	5,137,141	5,657,021	13,838,575	13,144,677	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,544,006	398,911	429,016	1,154,588	1,226,494	הוצאות הנהלה וכלליות
684,606	179,840	174,868	523,550	539,262	הוצאות אחרות
9,955	2,581	2,212	7,743	6,636	הוצאות מימון
128,290	29,928	40,779	94,061	129,435	
<b>22,737,911</b>	<b>5,748,401</b>	<b>6,303,896</b>	<b>15,618,517</b>	<b>15,046,504</b>	<b>סך הכל הוצאות</b>
88,494	20,225	21,594	64,163	64,399	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
547,190	(179,008)	313,071	464,002	894,341	<b>רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה</b>
170,470	(75,779)	97,906	131,726	277,080	מסים על הכנסה (הטבת מס)
<b>376,720</b>	<b>(103,229)</b>	<b>215,165</b>	<b>332,276</b>	<b>617,261</b>	<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>

נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח		
376,720	(103,229)	215,165	332,276	617,261	<b>רווח (הפסד) לתקופה</b>
					<b>רווח (הפסד) כולל אחר</b>
					<b>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכחו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד</b>
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
591,301	281,332	145,472	345,880	52,859	
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(278,788)	(59,668)	(112,287)	(142,715)	(298,355)	
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
68,183	29,238	2,764	63,560	21,818	
					חלק ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
3,241	1,004	1,353	1,880	(595)	
					הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
(1,672)	32	(133)	(1,392)	824	
					השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(128,381)	(85,706)	(12,300)	(90,553)	76,474	
					השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
570	(12)	46	475	(281)	
					<b>רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס</b>
254,454	166,220	24,915	177,135	(147,256)	
					<b>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד</b>
					רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית ההטבה מוגדרת
(14,485)	-	-	459	-	
					חלק ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
510	-	-	265	-	
					השפעת המס
4,952	-	-	(157)	-	
					<b>רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס</b>
(9,023)	-	-	567	-	
					<b>רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס</b>
245,431	166,220	24,915	177,702	(147,256)	
					<b>רווח כולל לתקופה</b>
622,151	62,991	240,080	509,978	470,005	

נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

מיוחס לבעלי מניות החברה							
קרנות הון							
הון מניות ופרמיה	חלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תרגום של פעילות חוץ	הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	485,945	(1,157)	3,352	4,398,590	5,473,513
-	-	-	-	-	-	617,261	617,261
-	-	-	(147,799)	543	-	-	(147,256)
-	-	-	(147,799)	543	-	617,261	470,005
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>338,146</u>	<u>(614)</u>	<u>3,352</u>	<u>5,015,851</u>	<u>5,943,518</u>

**יתרה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)**

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

**יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)**

מיוחס לבעלי מניות החברה							
קרנות הון							
הון מניות ופרמיה	חלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תרגום של פעילות חוץ	הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	230,389	(55)	3,352	4,030,893	4,851,362
-	-	-	-	-	-	332,276	332,276
-	-	-	178,052	(917)	-	567	177,702
-	-	-	178,052	(917)	-	332,843	509,978
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>408,441</u>	<u>(972)</u>	<u>3,352</u>	<u>4,363,736</u>	<u>5,361,340</u>

**יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)**

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

**יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)**

נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון מניות ופרמיה	חלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	זמינים למכירה	תרגום של פעילות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
512,345	53,070	21,368	313,144	(527)	3,352	4,800,686	5,703,438
-	-	-	-	-	-	215,165	215,165
-	-	-	25,002	(87)	-	-	24,915
-	-	-	25,002	(87)	-	215,165	240,080
512,345	53,070	21,368	338,146	(614)	3,352	5,015,851	5,943,518

**יתרה ליום 1 ביולי 2018**  
(בלתי מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

**יתרה ליום 30 בספטמבר 2018**  
(בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון מניות ופרמיה	חלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	זמינים למכירה	תרגום של פעילות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
512,345	53,070	21,368	242,241	(992)	3,352	4,466,965	5,298,349
-	-	-	-	-	-	(103,229)	(103,229)
-	-	-	166,200	20	-	-	166,220
-	-	-	166,200	20	-	(103,229)	62,991
512,345	53,070	21,368	408,441	(972)	3,352	4,363,736	5,361,340

**יתרה ליום 1 ביולי 2017**  
(בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

**יתרה ליום 30 בספטמבר 2017**  
(בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון מניות ופרמיה	חלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	זמינים למכירה	תרגום של פעילות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
512,345	53,070	21,368	230,389	(55)	3,352	4,030,893	4,851,362
-	-	-	-	-	-	376,720	376,720
-	-	-	255,556	(1,102)	-	(9,023)	245,431
-	-	-	255,556	(1,102)	-	367,697	622,151
512,345	53,070	21,368	485,945	(1,157)	3,352	4,398,590	5,473,513

**יתרה ליום 1 בינואר 2017**  
(מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

**יתרה ליום 31 בדצמבר 2017**  
(מבוקר)

נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2018				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה בלתי מבוקר אלפי ש"ח	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
11,146,144	-	11,146,144	-	נכסי חוב סחירים
24,694,708	24,694,708	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
998,066	-	998,066	-	מניות
3,064,852	-	2,778,976	285,876	אחרות
<u>39,903,770</u>	<u>24,694,708</u>	<u>14,923,186</u>	<u>285,876</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה בלתי מבוקר אלפי ש"ח	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
10,205,912	-	10,205,912	-	נכסי חוב סחירים
23,435,468	23,435,468	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,053,800	-	1,053,800	-	מניות
2,613,036	-	2,562,884	50,152	אחרות
<u>37,308,216</u>	<u>23,435,468</u>	<u>13,822,596</u>	<u>50,152</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2017				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה מבוקר אלפי ש"ח	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
10,933,555	-	10,933,555	-	נכסי חוב סחירים
23,541,114	23,541,114	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,047,120	-	1,047,120	-	מניות
2,485,244	-	2,357,557	127,687	אחרות
<u>38,007,033</u>	<u>23,541,114</u>	<u>14,338,232</u>	<u>127,687</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר 2018		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
6,803,750	6,827,376	אגרות חוב ממשלתיות
4,342,394	4,311,797	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
11,146,144	11,139,173	סך נכסי חוב סחירים
2,227		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2017		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
6,138,209	6,079,198	אגרות חוב ממשלתיות
4,067,703	3,928,643	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
10,205,912	10,007,841	סך נכסי חוב סחירים
851		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2017		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
7,045,799	6,972,522	אגרות חוב ממשלתיות
3,887,756	3,726,908	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
10,933,555	10,699,430	סך נכסי חוב סחירים
1,866		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מניות

ליום 30 בספטמבר 2018		
הערך בספרים	עלות <sup>(*)</sup>	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
931,267	743,400	מניות סחירות
66,799	38,148	מניות שאינן סחירות
<u>998,066</u>	<u>781,548</u>	סך מניות
<u>108,843</u>		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2017		
הערך בספרים	עלות <sup>(*)</sup>	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
998,911	845,394	מניות סחירות
54,889	36,367	מניות שאינן סחירות
<u>1,053,800</u>	<u>881,761</u>	סך מניות
<u>139,006</u>		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2017		
הערך בספרים	עלות <sup>(*)</sup>	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
983,224	786,496	מניות סחירות
63,896	36,368	מניות שאינן סחירות
<u>1,047,120</u>	<u>822,864</u>	סך מניות
<u>126,193</u>		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

<sup>(\*)</sup> בניכוי הפרשות לירידת ערך.



נספח ב' - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. אחרות

ליום 30 בספטמבר 2018		
הערך בספרים	עלות <sup>(*)</sup>	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
2,026,737	1,850,628	השקעות פיננסיות סחירות
1,038,115	898,168	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
3,064,852	2,748,796	סך השקעות פיננסיות אחרות
357,388		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2017		
הערך בספרים	עלות <sup>(*)</sup>	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
2,057,130	1,870,905	השקעות פיננסיות סחירות
555,906	449,054	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,613,036	2,319,959	סך השקעות פיננסיות אחרות
324,853		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2017		
הערך בספרים	עלות <sup>(*)</sup>	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,761,115	1,586,472	השקעות פיננסיות סחירות
724,129	492,270	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,485,244	2,078,742	סך השקעות פיננסיות אחרות
334,817		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

<sup>(\*)</sup> בניכוי הפרשות לירידת ערך.

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.



# דוח יחס כושר פירעון כלכלי



**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של**

**מגדל חברה לביטוח בע"מ**

**ליום 31 בדצמבר 2017**

תוכן ענייניםדוח יחס כושר פירעון כלכלי שלמגדל חברה לביטוח בע"מליום 31 בדצמבר 2017

<u>עמוד</u>	
2	דוח מיוחד של רו"ח
3	רקע ודרישות גילוי
4	הגדרות
5	הערות והבהרות
6	לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
7	לוח 2 - מאזן כלכלי
9	לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
10	לוח 4 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
12	לוח 5 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
13	לוח 6 - סף הון (MCR)



קוסט פורר גבאי את קסירר  
 דרך מנחם בגין 144א'  
 תל-אביב, 6492102  
 טל. +972 3 623 2525  
 פקס +972 3 562 2555  
 ey.com



סומך חייקין  
 מגדל המילניום KPMG  
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609  
 תל אביב 6100601  
 03 684 8000

לכבוד  
 הדירקטוריון של  
מגדל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.ג.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2017

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - **SCR**) ואת ההון הכלכלי של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2017 (להלן "**המידע**"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנקללו בחוזר הממונה מספר 2017-1-9 מתאריך 1 ביוני, 2017. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 2ג - הערות והבהרות בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחישיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

תל אביב, 27 בנובמבר 2018

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר  
 רואי חשבון

סומך חייקין  
 רואי חשבון

מבקרים משותפים

## 1. משטרי ההון החלים על החברה ליום 30 בספטמבר 2018

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "חוזר סולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

בחודש מרס 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן: חוזר דרישות הון משטר קודם) המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות ההון משטר קודם וחוזר סולבנסי (בדוח זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם").

## 2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכונן משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים: נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון. נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA). נדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017 על נתוני 31 בדצמבר 2016.

הנדבך הראשון דורש שלחברת ביטוח יהיה הון עצמי שימשם לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים להם החברה חשופה.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

א. רקע ודרישות גילוי (המשך)3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 וכן הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי". בהתאם לחוזר הגילוי חברת ביטוח שטרם קבלה אישור בדבר ביצוע ביקורת לראשונה תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי, במתכונת שנקבעה בחוזר, בגין נתוני 31 בדצמבר 2017 באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר 2018 ובאותו מועד תעביר לממונה קבצי דיווח סולבנסי.

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי 2019 ובגין נתוני 30 ביוני 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורת על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות גילוי לגביו.

חברת ביטוח שבחרה להקדים את ביצוע הביקורת על נתוני 31 בדצמבר 2017 נדרשת לשלוח לרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ("הרשות") לא יאוחר מיום 23 באוגוסט 2018 טיוטה של דוח של רואה חשבון מבקר אודות ממצאים מהותיים שעלו עד אותו מועד וטיוטת מסמכי תיעוד מסוימים. החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

**מידע צופה פני עתיד בדוח**

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ויש לראות בנתונים הכלולים בדוח זה "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate) - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- דרישת הון בסיסית (BSCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לפני תוספת של סיכון תפעולי והתאמה בגין מיסים נדחים.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון.
- הון עצמי מוכר - סך הון רוברד 1 והון רוברד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רוברד 1 בסיסי - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- הון רוברד 1 נוסף - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רוברד 1 נוסף.
- הון רוברד 2 - מכשירי הון רוברד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון - מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. חישוב השפעת הפיזור נעשה באמצעות נוסחה סטטיסטית.

## ב. הגדרות (המשך)

- יחס כושר פירעון
- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות
- דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
- סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- סף הון מינימלי (MCR)
- הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
- Expected Profit in Future Premiums ; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה
- במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.

## ג. הערות והבהרות

## 1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

דוח יחס כושר הפירעון מבוסס, בין היתר, על תחזיות, הנחות ופרמטרים המבוססות על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת ואשר שימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2017. בחישובי יחס כושר הפירעון של החברה ליום 31 בדצמבר 2017, הובאו בחשבון מחקרים אקטואריים שהתגבשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2017, כפי שיושמו בדוחות הביניים לשנת 2018. אלמלא עדכון המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה גבוה יותר.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

## 2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 6.3, 6.4, 9.3, 12.2 בחלק ב' וסעיפים 15 ו-21.2 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2017 ובפרק 4 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 39 לדוחות הכספיים לשנת 2017, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.



**לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון**

1. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר <sup>(*)</sup>
אלפי ש"ח	

**ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות**

11,062,807	11,986,350	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 4
11,931,350	12,667,214	הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5
(868,543)	(680,864)	עודף (גירעון)
93%	95%	יחס כושר פירעון (***)

**אירועים מהותיים שהתרחשו בתקופה שבין תאריך המאזן לתאריך הדיווח והשפיעו על יחס כושר הפירעון של החברה**

-	1,113,050	גיוס הון (**)
-	432,186	עודף (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות)
-	103%	יחס כושר פירעון (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות) (***)

**עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות**

10,651,598	11,986,350	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 4
6,663,948	7,653,038	הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5
3,987,650	4,333,312	עודף

<sup>(\*)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.  
<sup>(\*\*)</sup> מכשיר הון רובד 2 שתמורתו התקבלה ביום 1 בינואר 2018, ראה באור 7.ה. לדוחות הכספיים.  
<sup>(\*\*\*)</sup> בחישובי יחס כושר הפירעון של החברה ליום 31 בדצמבר 2017, הובאו בחשבון מחקרים אקטוארים שהתגבשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2017, כפי שיושמו בדוחות הביניים לשנת 2018. אלמלא עדכון המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה גבוה יותר.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר <sup>(*)</sup>
אלפי ש"ח	

2,998,776	2,219,543	סף הון (MCR) ראה לוח א'6
7,919,379	8,662,581	הון עצמי לעניין סף הון - ראה לוח ב'6

<sup>(\*)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

**לוח 2 - מאזן כלכלי**

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2017		הערות	
מאזן לפי תקינה	מאזן לפי חשבונאית בלתי מבוקר ובלתי סקור אלפי ש"ח	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית מבוקר		
-	416,471	-	407,989	1	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	9	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	1,725,936	-	1,814,192	2	הוצאות רכישה נדחות רכוש קבוע
690,933	507,255	703,155	488,074		
334,885	746,000	373,165	761,120	3	<b>השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח</b>
448,719	488,712	481,957	557,941	3	חברות מנהלות חברות מוחזקות אחרות
783,604	1,234,712	855,122	1,319,061		<b>סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח</b>
5,686,004	5,686,004	5,992,310	5,992,310		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
811,761	811,761	812,711	812,711		נדל"ן להשקעה - אחר
357,610	1,026,712	279,785	1,035,690		נכסי ביטוח משנה
895,074	895,074	549,722	549,722		חייבים ויתרות חובה
76,296,715	76,296,715	85,292,178	85,292,178		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
8,811,373	8,811,373	10,805,439	10,805,439		<b>השקעות פיננסיות אחרות:</b>
3,511,388	3,104,641	3,089,621	2,668,238	4	נכסי חוב סחירים
31,396,318	20,450,242	33,364,722	20,811,223	5	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות אג"ח מיועדות מניות אחרות
1,043,967	1,043,967	1,034,807	1,034,807		
2,376,448	2,376,448	2,458,097	2,458,097		
47,139,494	35,786,671	50,752,686	37,777,804		<b>סך כל השקעות פיננסיות אחרות</b>
7,267,318	7,267,318	8,497,605	8,497,605		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,687,110	1,687,110	2,094,993	2,094,993		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,006,684	1,006,684	871,809	871,809		נכסים אחרים
142,622,307	134,348,423	156,702,076	146,954,138		<b>סך כל הנכסים</b>
89,813,774	90,082,984	100,200,302	100,525,815		<b>סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה</b>
7,330,665	4,851,362	8,218,672	5,473,513		<b>הון</b>
-	-	-	-		הון רוברד 1 בסיסי רכיבי הון רוברד 1 נוסף
7,330,665	4,851,362	8,218,672	5,473,513		<b>סך כל ההון</b>
43,343,770	33,794,792	43,812,492	34,949,829	6,7	<b>התחייבויות</b>
74,524,244	89,531,080	85,029,402	99,900,303	6,7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
9,757,787	-	11,294,998	-	8	מרווח סיכון (RM)
1,879,068	414,991	2,127,503	523,803	9	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
1,617,548	1,660,205	2,028,743	2,071,174	10	זכאים ויתרות זכות
3,888,413	3,815,181	3,871,329	3,716,579	11	התחייבויות פיננסיות
280,812	280,812	318,937	318,937		התחייבויות אחרות
135,291,642	129,497,061	148,483,404	141,480,625		<b>סך כל ההתחייבויות</b>
142,622,307	134,348,423	156,702,076	146,954,138		<b>סך כל ההון וההתחייבויות</b>

<sup>(c)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

## לוח 2 - מאזן כלכלי - הערות

בהתאם לעקרונות כלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי יש להעריך את הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לפי ערכם הכלכלי. ערך כלכלי הינו השווי ההוגן כפי שהוגדר בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

- (1) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (2) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
- (3) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בחברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
- (4) בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (5) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.
- (6) בהתאם לחלק א' פרק 4 - ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות על בסיס אומדן מיטבי (ראה הגדרות).
- (7) לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ג.2.ב) לעיל.
- (8) בהתאם לחלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 5 סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, בהתאם להוראות.
- (9) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
- (10) בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- (11) בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2017		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה מבוקר <sup>א</sup>	ברוטו
אלפי ש"ח		

39,594,474	(125,307)	39,469,167
3,621,875	721,450	4,343,325

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)  
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

43,216,349	596,143	43,812,492
------------	---------	------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

85,345,760	(316,358)	85,029,402
------------	-----------	------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

128,562,109	279,785	128,841,894
-------------	---------	-------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

<sup>א</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

ליום 31 בדצמבר 2016		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה מבוקר ובלתי סקור	ברוטו
אלפי ש"ח		

39,048,446	(97,247)	38,951,199
3,676,697	715,874	4,392,571

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)  
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

42,725,143	618,627	43,343,770
------------	---------	------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

74,785,261	(261,017)	74,524,244
------------	-----------	------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

117,510,404	357,610	117,868,014
-------------	---------	-------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

לוח 4 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017					
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות			הון רובד 1		
תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2 מבוקר <sup>(א)</sup>	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי	
אלפי ש"ח					
11,986,350	11,986,350	3,767,678	-	8,218,672	הון עצמי
-	-	-	-	-	ניכויים מהון רובד 1 (א)
-	-	-	-	-	הפחתות (ב)
-	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
11,986,350	11,986,350	3,767,678	-	8,218,672	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
-	8,141,353	-	-	8,141,353	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

<sup>(א)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

ליום 31 בדצמבר 2016					
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות			הון רובד 1		
תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי	
בלתי מבוקר ובלתי סקור אלפי ש"ח					
10,662,639	11,073,848	3,743,183	-	7,330,665	הון עצמי
(11,041)	(11,041)	-	-	(11,041)	ניכויים מהון רובד 1 (א)
-	-	-	-	-	הפחתות (ב)
-	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
10,651,598	11,062,807	3,743,183	-	7,319,624	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
-	7,347,564	-	-	7,347,564	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר סולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר סולבנסי.

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" של חוזר סולבנסי

לוח 4 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר <sup>(*)</sup>	
באלפי ש"ח		
7,319,624	8,218,672	<b>הון רובד 1</b>
-	-	<b>הון רובד 1 בסיסי</b>
-	-	<b>הון רובד 1 נוסף</b>
-	-	שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף
-	-	מכשירי הון ראשוני מורכב
-	-	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
-	-	<b>סך הון רובד 1 נוסף</b>
7,319,624	8,218,672	<b>סך הון רובד 1</b>
-	-	<b>הון רובד 2</b>
-	-	הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
-	-	מכשירי הון רובד 2 (**)
2,997,102	3,024,524	מכשירי הון משני מורכב
746,081	743,154	מכשירי הון שלישוני מורכב
-	-	מכשירי הון משני נחות
-	-	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
3,743,183	3,767,678	<b>סך הון רובד 2</b>
11,062,807	11,986,350	<b>סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון</b>

<sup>(\*)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.  
<sup>(\*\*)</sup> לעניין מכשירי הון רובד 2 שתמורתו התקבלה לאחר תאריך הדיווח, ראה לוח 1 לעיל.

## לוח 5 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר <sup>(*)</sup>
דרישת הון באלפי ש"ח	

## הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

6,676,524	6,855,829	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
382,723	281,583	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
6,320,044	6,688,740	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
5,257,066	6,169,174	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
1,011,007	1,063,887	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
(6,386,929)	(6,831,024)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
-	-	הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

## סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

13,260,435	14,228,189	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
408,910	419,662	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
(1,879,068)	(2,127,503)	

## הון נדרש בשל חברות מנהלות

131,073	136,866	מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ
10,000	10,000	יזמה - קרן פנסיה לעצמאים בע"מ

## סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

141,073	146,866	
11,931,350	12,667,214	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

## סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות

11,106,579	11,773,905	
6,663,948	7,653,038	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה (65% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR), 60% ב-31 בדצמבר 2016) ובהתאמת תרחיש מניות

<sup>(\*)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

**לוח 6 - סף הון (MCR)**

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר <sup>(*)</sup>	
באלפי ש"ח		
89,104	89,374	הון עצמי מזערי לקבלת רישיון מבטח
2,998,776	2,219,543	סף הון לפי נוסחת MCR
1,665,987	1,913,260	גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
2,998,776	3,443,867	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
<b>2,998,776</b>	<b>2,219,543</b>	סף הון לאחר מגבלות (MCR)

<sup>(\*)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2017			
סה"כ	הון רובד 2 מבוקר <sup>(*)</sup>	הון רובד 1	
אלפי ש"ח			
11,986,350	3,767,678	8,218,672	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 4
(3,323,769)	(3,323,769)	-	חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון <sup>(**)</sup>
<b>8,662,581</b>	<b>443,908</b>	<b>8,218,672</b>	הון עצמי לעניין סף הון

<sup>(\*)</sup> הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.  
<sup>(\*\*)</sup> בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
בלתי מבוקר ובלתי סקור			
אלפי ש"ח			
11,062,807	3,743,183	7,319,624	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 4
(3,143,428)	(3,143,428)	-	חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון <sup>(*)</sup>
<b>7,919,379</b>	<b>599,755</b>	<b>7,319,624</b>	הון עצמי לעניין סף הון

<sup>(\*)</sup> בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

27 בנובמבר 2018

מיכל גור כגן מנהלת הסיכונים	דורון ספיר מנכ"ל	פרופ' עודד שריג יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
--------------------------------	---------------------	-------------------------------------	----------------------------